

افغانان د پياوړي دولت جوړولو په درشل کې!

- ✓ مشورې او اندېښنې
- ✓ د افغانانو تر مینځ تفاهمات
- ✓ مذاکرات له کومه ځایه پیل شي؟
- ✓ د علماء کرامو لویه جرگه
- ✓ طالبان ولې ډموکراسي یا جمهوریت نه مني؟
- ✓ ایا طالبان به له انتخاباتو سره توافق وکړي؟

Ketabton.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د پيل خبرې

الحمد لله رب العالمين و العاقبة للمتقين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و على اله و اصحابه اجمعين. فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم: الَّذِينَ اِنْ مَكَتَاهُمْ فِي الْاَرْضِ اَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ وَ اَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ لِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ (الحج، 41)

اما بعد: افغانانو پخوا هم د اوس په څېر له وپارونو ډکې برياوې گټلې، څو ځله يې انگرېزان او بيا يې روسانو ته په نظامي ډگر کې ماته ورکړې. خو افغانان د دولت په جوړولو ندي توانيدلي، او هر ځل له سنگر گټلو وروسته دفتر بايلل شوی دی. اوس چې بيا يرغلگر د ماتې او له هيواد څخه د وتلو په حال کې دي، او د دې وخت رارسيدلی چې مجاهدين په هيواد کې خپلواک اسلامي دولت رامینځته کړي نو د افغانانو د مسلسل دفتر بايللو تاريخچې ته په کتو د دې ډېره سخته ويره او اندېښنه موجوده ده چې خدای مه کړه يو ځل بيا به افغانان دفتر وبایلې، د جهاد او قربانيو دنيوي ثمره به ضايع کړي، مجاهدين او ملايان به په تولنه کې ورتل شي، منفور او بې اعتباره به شي، او د يرغلگرو د بيا ځلې راتگ په صورت کې به افغانان د بيا ځلې سنگر گټلو وړتيا او حوصله هم له لاسه ورکړي.

نو دې معقولې اندېښنې ته په کتو په کار ده چې مجاهدين د راتلونکي افغانستان لپاره په ډېر احتياط سره ډېر پاخه او مستحکم گامونه پورته کړي. که مجاهدين غواړي چې ټولې فنټې له مينځه يوسي او ټول دين د الله لپاره شي، نو بايد ډېر په دقت او تدبير سره وړاندې ولاړ شي، د مجاهدينو حتی ډېره لږه اشتباه، کوچنۍ غلطه پريکړه، او ناسم موقف کولای شي چې حالات د توقع خلاف په بله کړي، اسلامي دولت ته درسيډو لاره سخته او ناممکنه کړي او د اسلامي نظام د تشکيل لپاره د مجاهدينو او مسلمانانو هيلې له خاورو سره خاورې او يو ځل بيا د سنگر له گټلو څخه وروسته افغانان د سياست د ډگر بايلونکي کړي.

د دې لپاره چې دا ځل بيا هم افغانان د خپلو قربانيو دنيوي پايلې له لاسه ورنه کړي، د سياست په ډگر کې بريا ترلاسه او د يوه پياوړي دولت په جوړولو وتوانېږي، نو مشران دې په ځانگړې توگه د مذاکراتي ټيم غړي او د سياسي دفتر مسئولين دې لاندې ټکي په نظر کې ونيسي.

۱- مجاهدين که غواړي چې په نظامي برخه کې د بريا څخه وروسته په سياست کې هم بريالي او په هيواد کې د خپلواک اسلامي دولت په جوړولو وتوانېږي نو لازمه ده چې مشران د سولې تړون تر شا د امريکايانو ټولې ممکنه دسيسې، توطيې او فريبونه په نظر کې ولري، او د هرې ممکنې دسيسې په وړاندې لازم تدابير ونيسي، د يرغلگرو له لوري د سولې تر پردې لاندې ټولو کيښودل شويو لومو ته متوجه او په خپلو ځيرکانه تدبيرونو سره وضعيت داسې مديریت کړي چې امريکايان په خپلو دسيسو کې راگير او په خپلو لومو کې يې ونښلوي.

۲- مشران دې د نوي اسلامي دولت لپاره د شيخ هبة الله اخنذزاده حفظه الله زعامت د خپلې اساسي سرې کړبڼې په توگه وټاکي، د مشرۍ په حلقو کې دې د نوي اسلامي دولت لپاره د نوي امير د اړتيا بې ځايه فکر ته قطعاً د نفوذ اجازه نه ورکول کېږي.

۳- مشران دې د يو داسې شفاف ميکانيزم په رامینځته کولو کار وکړي چې له مخې يې د اوسني امير د شهادت يا وفات په صورت کې نوي امير په اسانۍ وټاکل شي، د بې اتفاقی مخه ونیول شي، او په لنډه موده کې بې د چا له خپگان، نارضايتی او اختلاف څخه ټول مجاهدين په نوي مشر راټول او يو موټی پاتې شي. لاندې کړبڼې دا ډول يو ميکانيزم کېدلای شي:

د دې ميکانيزم له مخې دې دوه کاره ترسره شي: يوه دې شوری تشکیل شي او بل دې امير دخپل وفات يا شهادت څخه وروسته د خپل ځای ناستي لپاره څو کسان ونوموي. شوری او ټول ملت ته دې وروپيژني. د امير له وفات يا شهادت څخه وروسته به شوری د فقيد امير له لوري د نومول شويو څو کسانو له ډلې څخه يو تن د رايو په اتفاق د نوي امير په توگه ټاکي او د بيعت لپاره به يې مجاهدينو او يا ټول ملت ته وړاندې کوي.

اوسنی امير دې سمدلاسه مثلاً يوه دوه سوه کسيزه شوری جوړه کړي، د شوری غړي دې د هغو صفاتو خاوندان وي کوم چې اسلام د شوری غړو ته ټاکلي دي؛ په دې صفاتو منصف رجال دې له ټول هيواد څخه د ولايتي او سيمه ييز توازن په پام کې نيولو سره د شوری د غړو په توگه وگمارل شي. اوسني امير ته دې واک ورکړل شي چې د ژوند تر پايه که لازمه وي د شوری غړو کې بدلون راولي، پخواني غړي له شوری څخه ليرې او په عوض يې نوي غړي شوری ته وروپيژني. خو له لومړی امير څخه وروسته نور اميران به دا واک نه لري او يواځې د وفات شويو او تقاعد شويو غړو پر ځای به نوي غړي شوری ته ورمعرفي کولای شي. له لومړي امير څخه وروسته د نورو اميرانو له خوا شوری ته د وفات شويو او متقاعدو غړو پر ځای نوي معرفي شوي غړي بايد د شوری د اکثريت غړيو موافقه او د باور رايه ترلاسه کړي. که پراخ بنسټه نظام تشکیلېږي او اوسني امير يې په رأس کې راځي نو بيا به اوسنی امير د شوری د غړو تعداد مثلاً ۴۰۰ کسانو ته لوړوي، له ټول هيواد څخه به د سيمه ييز تعادل په نظر کې نيولو سره ور اشخاص د شوری د غړو په توگه معرفي کوي. په بل او اصلي اړخ کې به اوسنی امير د شوری له تشکیل څخه سمدلاسه وروسته مثلاً ۴ تنه شوری ته د خپل ځای ناستو په توگه وروپيژني، دا ۴ تنه به د شوری د اکثريت غړو د اعتماد رايه ترلاسه کوي، کوم يې چې د اعتماد رايه نشي ترلاسه کولای د هغو په عوض به امير نور نوي کسان شوری ته د خپل ځای ناستو په توگه ورمعرفي کوي... د دې ۴ تنو څخه هيڅ يو يې بايد له امير سره نسبي خپلوي ونه لري. دا څلور تنه به په عادي توگه خپلې چارې پر مخ وړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وړاندې يا په بل عبارت په اوسنی روان وضعیت کې کله چې اوسنی امير خدای مه کړه په شهادت رسېږي او يا وفات کېږي، نو له دې څلور تنو څخه به هغه تن نوي امير وي چې د شوری د اکثريت غړو د اعتماد رايه ترلاسه او ورپسې ټول مجاهدين ورسره بيعت وکړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وروسته که بيا د پراخ بنسټه نظام اوسنی امير خدای مه کړه په شهادت رسېږي او يا وفات کېږي نو مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری له خوا به د اکثريت رايو پر اساس له ۴ تنو ځای ناستو څخه يو تن ملت ته د بيعت(رايې) لپاره وړاندې کېږي، که د ملت د اکثريت وگړو رايه يې ترلاسه کړه نو د نوي امير په توگه به خپل کار پيلوي کنه نو له پاتې درې تنو څخه به هغه تن ملت ته د امارت د کانديد په توگه وړاندې کېږي چې مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری د اکثريت غړو رايه ترلاسه کړي، دا تن هم که د ملت د اکثريت غړو د رايې په ترلاسه کولو بريالی نشي بيا به نو شوری پاتې

دواړه تنه ملت ته د امارت د نوماندانو په توګه وړاندې کوي په دې دواړو کې به هغه تن نوی امیر وي چې د ملت ډېرې رایې ترلاسه کړي.

له لومړي امیر څخه وروسته امیران به اړ وي چې له ۴ تنو څخه ۳ تنه داسې کسان وټاکي چې له امیر سره هیڅ ډول نسبي قرابت ونه لري او د پاتې یوه تن په اړه به امیر اختیار ولري چې له خپلو خپلوانو (زوی، ورور...) څخه یې ټاکي او که خوښه یې وي نو هغه به هم لکه د هغو نورو ۳ تنو په څېر له داسې کسانو څخه ټاکي چې دی ورسره هیڅ ډول نسبي قرابت ونه لري. دا ځکه چې له لومړي امیر څخه وروسته به نور امیران په خلاص لاس د شوری د غړو د بدلون واک ونه لري او یواځې به د وفات شویو او متقاعدو غړو پر ځای نوي غړي شوری ته معرفي کولای شي او په هغه صورت کې به د شوری د غړو په توګه منل کېږي چې د شوری د (له وفات شویو او متقاعدو غړو څخه پرته د پاتې نورو) اکثریت غړو د اعتماد رایه ترلاسه کړي. لومړی امیر به د ژوند تر پایه په خلاص لاس د شوری د غړو د بدلون صلاحیت ولري دا ځکه چې په جګړه ییز حالت کې د بنو او وړ اشخاصو موندل وخت غواړي، نو سمدلاسه یې چې کوم کسان ټاکلي د وخت په تیرېدو شاید له هغوی څخه ښه او لا ډېر مستعد اشخاص په نظر ورشي او یا دا چې د پراخ بنسټه نظام د تشکیل په صورت کې به امیر لا ډېر وخت او امکانات ولري تر څو له ټول هیواد څخه د شوری لپاره ۴۰۰ کسان راجان او تر ټولو غوره او تر ټولو وړ او ښه اشخاص سره راغونډ کړي. ځکه نو نوی امیر به له ځان څخه وروسته د امارت لپاره ۴ واره کانديدان داسې کسان ټاکي چې دی به هیڅ ډول نسبي قرابت ورسره نه لري. که د یوه تن په اړه اختیار ورکول شي چې له خپلو خپلوانو څخه یې وټاکي بیا به نو دا ویره موجوده وي چې له ځان څخه وروسته د خپل زوی یا ورور د امیر کېدو لپاره به د شوری اکثریت غړي خپل لاسپوڅی او بلي گوی وټاکي.

که د د مجاهد مشرانو له لوري دا میکانیزم عملي شي نو پرته له شکه چې په سیاسي برخه کې به یې بې مثاله او شانداره نوبت کړی وي. په سوله ییز شکل به یې د قدرت د انتقال پروسه تضمین کړې وي. د ډیموکراسۍ په مخ به یې کلک گوزار ورکړی او د ډیموکراسۍ د مسخره او غیر فطري انتخاباتو ډېر ښه، له عقل او فطرت سره برابر، گټور او عملي موډل او بدیل به یې ټولې نړۍ ته وړاندې کړی وي. په هیواد کې به یې تر پېړیو پېړیو د پاییدونکي، باثباته، پرمختللي او ازاد دولت مستحکم او پاخه بنسټونه ایښي وي.

د پراخ بنسټه دولت له تشکیل څخه وروسته دې پر دې میکانیزم د اساسي قانون د تدوین په جرګه کې مفصل بحث او مشوره وشي او په پای کې دې د نورو موضوعاتو تر څنګ دا میکانیزم هم په واضح شکل په اساسي قانون کې درج او د اساسي قانون اساسي او غوښنه برخه دې وگرځول شي.

۴- مشران دې په بین الافغاني خبرو اترو کې په هیڅ ډول په انتخاباتو توافق نه کوي. همدا راز مشران دې په مشترک یا ائتلافي نظام کې له گډون څخه ځانونه وساتي.

۵- له ټولو بانفوذه اشخاصو سره دې ځانگړي انفرادي مجالس ترتیب کړي د هغوی د مزاحمت د ایجاد توانايي ته په کتو دې هغوی ته په دې شرط امتیازات او ځینې چوکۍ په نظر کې ونیول شي چې له هر ډول مخالفت څخه به لاس اخلي او د اسلامي امارت له محترم امیر سره به بیعت کوي.

۶- د مجاهدينو د اوسني جگړه ییز حالت تشکیلاتي جوړښت دې مستند شي؛ که بیا ځلي امریکایان یرغل کوي نو د مجاهدينو نظم او د هر چا مسؤلیت به معلوم وي لکه د همدا اوس په څېر به په منظم شکل بېرته له امریکایانو او د هغوی له غلامانو سره جهادي مبارزه دوام مومي.

۷- مشران دي له ګوډاګۍ ادارې سره د اساسي جهت او د افغانستان د دولت يا حکومت په توګه مذاکره نه کوي او په خپل دي موقف دي تر پايه ثابت پاتې شي چې د کابل اداره به د نورو افغان جهتونو په څنګ کې د يوه جهت په توګه په مذاکراتو کې ونډه اخلي.

۹- مشران دي په پام کې ولري چې د بهرنيو پوځونو له وتلو او د اسلامي نظام له استقرار څخه وروسته

۱۰- مشران دي له امريکايانو سره د تړون په څېر د سيمې او نړۍ له نورو هيوادونو سره هم، د يو بل په هيواد کې د نه مداخلې او دوه اړخيزه همکاريو د تړونونو ترسره کولو ته چمتوالي ښکاره کړي.

۱۱- مجاهدين دي د ولس د ملاتړ راجلبولو لپاره تر ټولو ډېره هڅه وکړي، د ولس تعليم يافته قشر ته د قناعت ورکولو لپاره دي مجاهدين په يوه مختصر کتاب کې په واضحه او اسانه توګه د اسلام له نظره جمهوريت يا ډيموکراسي او نورې کفرې مفکورې شرحه او رد کړي او د دي تر څنګ دي په همدې کتاب کې د اسلامي نظام په اړه هم بشپړو معلوماتو ته ځای ورکړل شي، دا کتاب دي چاپ او په لوړ تعداد دي په وړيا توګه په هيوادوالو ووبشل شي.

۱۲- مجاهدين دي په هيواد کې د اسلامي فکر لرونکو او د مجاهدينو د خواخوږو محصلينو او عصري تعليم يافته ګانو ليستونه چمتو کړي تر څو بيا په راتلونکي دولت کې په فني او مسلکي بستونو کې په خدمت کولو وګومارل شي.

۱۳- همدا راز مجاهدين دي په هيواد کې د هغو کړيو او ډلو د راخپلولو او د ځان د ملګري کولو هڅې وکړي چې له مجاهدينو سره مشترک اهداف لري، هيواد د امريکايانو له خوا اشغال او موجوده اداره د پرديو لاسپوڅي او ګوډاګۍ ګڼي.

۱۴- مجاهدين دي د پوځي عملياتو له لارې د ټول هيواد فتحه کول د وروستي اختيار په توګه په پام کې ولري، ټوله هڅه دي وکړي چې د خبرو او تفاهم له لارې نظام ته ورسېږي، له حده ډېر تنازل او انحراف دي هم نه کوي او داسې دي هم نه کوي چې ووايي ميم زر ما ټوله زما. بلکه د کابل د ادارې اوسني مشران او نور بانفوذ سياسي مشران دي هم تر يوه وخته پورې په حکومتي واک کې راګډ کړي، د بيلګې په توګه [] ته دي د ماليې يا لوړو زده کړو وزارت

په پام کې ونیسي، [] ته دې د کورنیو یا بهرنیو چارو وزارت په نظر کې ولري، همداسې ځینو ته دې د ځینو ولایتونو څوکی په پام کې ولري. د اوسنۍ ادارې د وزارتونو، ریاستونو او نورو دفترونو د اوسني تشکیل او سیستم د ساتلو او په هغوی کې د اړینو اصلاحاتو د راوستلو وعده دې وکړي. له ډېرو جگړو وروسته چې مجاهدین په کنډواله او ویجاړ کابل او نورو ښارونو باندې حکومت کوي ډېره غوره دا ده چې پرته له جگړې او ورانې مجاهدین د هیواد د نظام په رأس کې راشي او داسې یو دولت تشکیل شي چې هر افغان خپل ځان پکې وويني.

۱۵- که مذاکرات نتیجه نه ورکوي نو مجاهدین باید د پوځي عملیاتو له لارې د ټول هیواد د فتحې لپاره کافي شمیر د اسلامي فکر لرونکي، مخلص، شعوري، پاک، په ولس زړه خوړي او په اړینو دیني او عسکري زده کړو سنډال مجاهدین ولري. د دا ډول مجاهدینو د برابرولو لپاره دې مجاهدین د ۱۴ میاشتو (دامریکایانو د وتلو موده) لپاره خپل نظامي عملیات مثلاً اتیا سلنه راکم او په عوض دې یې د هیواد د ټولو مجاهدینو لپاره مثلاً یو دوه کلن بنسټیز او تربیوي پروگرام په لاره واچوي د دې پروگرام په جریان کې به د منظم پلان له مخې د ټول هیواد مجاهدین د تکره استادانو له لوري په لازمو دیني-فکري زده کړو، او عسکري مهارتونو او پوهې باندې سنډال شي.

۱۶- مشران دې د راتلونکي افغانستان په اړه د مجاهدینو د ارادو او نیتونو په اړه ډېر وغږیږي؛ د راتلونکي دولت لپاره دې د پوهانو او تجربه لرونکو اشخاصو مشورې راټولې کړي او د مجاهدینو په مشرۍ د راتلونکي خپلواک اسلامي دولت لپاره دې د مجاهدینو پلانونه، ستراتیژي، طرحې او برنامې په یوه کتاب کې راغونډې، کتاب دې چاپ او په ټول هیواد کې دې په پراخه کچه وويشي.

تفصیلي برخه

له امریکایانو سره د مجاهدینو تړون!

له څه کم دوه لسيزو پرلپسې جهادي مبارزو څخه وروسته افغانان د الله تعالی په فضل و توانیدل چې یرغلگر دښمن د خبرو میز ته راکش او د یونیم کال اوږدو او پیچلو مذاکرو څخه وروسته بالاخره د هیواد د استقلال ویاړمن سند پرې امضاء کړي. د تړون له مخې به بهرني ځواکونه له هیواد څخه وځي، د افغانستان له خاورې به هغوی ته گواښ نه پېښیږي، بین الافغانی خبرې به پیلېږي، بندیان به خوشې کېږي، اوربند به اعلان او د مذاکراتو او جوړجاړی په پایله کې به نوی افغان اسلامي حکومت تشکیلېږي.

امریکایان هیواد ته د اوږدې مودې استعمار په نیت راننوتل، خپل عسکري له یو لک څخه ډېر کړل، خونړۍ جگړې ورسره وشوې، تلفات او اقتصادي تاوانونه یې ولیدل، خپل عسکر یې بیرته کم کړل، خپلو بیزونو او مرکزونو ته ټول شول او د جگړې کرښو ته یې افغانان مخته کړل. خپلو بمباریو او ځانگړو عملیاتو ته یې دوام ورکړ. تلفات او مصارف یې خورا کم شول. خو بریالي نشول چې مقاومت له مینځه یوسي، دې نتیجې ته ورسیدل چې دا جگړه په نږدې وخت کې د گټلو نده. امریکایانو کولای شول چې تر لسيزو بې له کومې ستونزې روان حالت جاري وساتي. مور هم داسې گڼلې وه چې امریکایان به تر لسيزو دلته پاتې کېږي. مور خپله مبارزه په دې امید جاري ساتله چې:

❖ د هغوی رقیبان به له مور سره د الوتکو او د څرخکو ضد وسلو مرسته وکړي او په دې سره به مور د جگړې لوری بدل کړو.

❖ یا به مور په ورو ورو د هیواد د جغرافیې په لاندې کولو سره د دوی د مرکزونو د دیوالونو تر شاوو وروسیزو، بیا به دوی مجبور وي چې یو ځل بیا خپل له یو لک څخه ډېر عسکر د جگړې کرښو ته راپیاځي، عسکر به یې تلفات ویني او اقتصادي تاوان به یې کيږي.

❖ یا به چیرته دوی له کوم بل هیواد سره په جگړه کې بنکيل شي اقتصاد به یې اوبه شي.

❖ او یا دا چې د هیواد عام ولس به ټول راپورته شي او د هیواد د ازادۍ لپاره به سرتاسري قیام په لاره واچوي.

د دې څلورو حالاتو څخه د یوه یا زیاتو د رامنځته کیدو او د هیواد د ازادۍ لپاره د شرایطو د رامنځته کیدو په طمع مور خپله مبارزه ژوندۍ ساتله. خو د حالاتو صفحه په بل ډول واوښته د تمې په خلاف امریکایانو خپله ماتې او د افغانستان خپلواکي ومنله او له هیواد څخه د خپلو سرتیرو ویستلو ته چمتو شول. او د افغانستان د ازادۍ تړون یې د نړیوالو په شتون کې امضاء کړ. د دې تړون تر شا د امریکا د نیت او ارادې په اړه لاندې احتمالات شتون لري:

❖ امریکایي ستراتیژیستان دې نتیجې ته رسیدلي چې امریکایان حتی په راتلونکو څو لسيزو کې هم په افغانستان کې مقاومت له مینځه نشي وړلای. هغه حالات دوی هم درک کړي چې په امید یې مجاهدین خپل مقاومت دوامداره ساتي. هغوی متوجه شوي چې د دوی رقیب هیوادونه به افغان مجاهدین په انټي ایرکرفټ(د طیارو او څرخکو ضد) وسلو باندې سمبال کړي، ټول افغانان به د مجاهدینو ملگري او سرتاسري قیام به پیل کړي، مجاهدین به د هیواد ټوله جغرافیه لاندې کړي، او یا به امریکا له کوم بل هیواد سره په ملاماتونو کې جگړه کې بنکيل شي چې د دې حالاتو د رامنځته کیدو له امله به بیا امریکایان اړ وي چې په ډېر بد وضعیت کې ماتې خورلي په منډه له افغانستان څخه پښې سپکې کړي. نو د دې لپاره چې امریکایان له دا ډول ناوړه برخلیک سره مخ نشي، له مجاهدینو سره د تړون له مخې په رښتیا هم له افغانستان څخه وځي او دلته له مداخلو څخه لاس اخلي.

❖ امریکایان دې نتیجې ته رسیدلي چې د افغانستان جگړه د گټلو نده، د جگړې پر ځای یې دلته اقتصادي فعالیتونه د خپل هیواد لپاره په گټه بللي. په مجاهدینو یې منلي چې د افغانستان له پولو به بهر له چاسره کار نه لري، امریکایانو او متحدینو ته به یې له افغانستان څخه گواښ نه پېښوي. په بدل کې یې امریکایان په افغانستان کې د مجاهدینو له خوا د مرکزي قوي دولت د رامنځته کولو مخالف ندي. په ورته وخت کې امریکایانو د منځني اسیا نفو او گازو ته سترگې گڼلې، په افغانستان کې د ثبات په رامنځته کېدو، هغوی د منځني اسیا له هیوادونو سره د لویو اقتصادي تړونونو له لارې غواړي چې د منځني اسیا انرژي د افغانستان له خاورې څخه په پاکستان کې تر سمندري بندرونو ورسوي. په افغانستان کې مرکزي پیاوړی دولت کولای شي چې امنیت او ثبات رامنځته او د افغانستان له خاورې څخه د امریکایانو له لوري د انرژۍ د انتقال د لویو پایپ لاینونو غځولو ته زمینه مساعده کړي.

❖ امریکایان په رښتیا هم له افغانستان څخه خپل پوځیان باسي، مجاهدین وخت تر لاسه کوي، د سولې یا جگړې له لارې خپل نظام جوړوي. امریکایان په کومه بهانه بیرته په قوت سره د خپلو گړندیو الوتکو پر مټ راستنېږي. د مجاهدینو د نظام گڼ شمیر مشران او لسگونه زره جنګیالي د جنګ په کرښو کې له مینځه وړي، گڼ شمیر مشران او جنګیالي زندانونو ته اچوي. خپل هغه لاسپوڅي چې د مجاهدینو نظام بښلي او ژوندي پرېښي وو، له سره منظم او نوي اداره ورته تشکیلوي. د امریکایي بیا ځلي حضور په وړاندې به د مجاهدینو له سره منظمېدل، د جگړې کرښې له سره سنبالول، د مجاهدینو مشرانو ته بیا ځلي د سر خوندي کولو د ځایونو پیدا کیدل، د مؤثر مقاومت راژوندي کول، په ولس کې د یرغلګرو په وړاندې د مناسب خوځښت او عکس العمل او په مناسب

شکل د مجاهدینو ملاتړ راتوکېدل به خورا ستونزمنې چارې وي. د هیواد گاونډي د تېر په څېر بیا هم د امریکایانو خوا نیسي، لارې او خپل نظامي تاسیسات په واک کې ورکوي... امریکایي پوځیان ډېر لیرې نډي، افغانستان ته نږدې د خلیج په هیوادونو کې پراته دي. پخوا هم انگریزانو په افغانستان څو ځله پرلپسې یرغلونه کړي، او د امریکایانو بیا راگرځیدل هم له امکانه وتلي خبره نده.

❖ امریکایانو د افغانستان په نوی نظام له مجاهدینو سره مفصلي خبرې کړې او دواړه لوري د افغانستان د نوی نظام په څرنګوالي سره سلا شوي دي. په نوی نظام کې د مجاهدینو ونډه معلومه شوي ده، او قانع شوي چې د زور له لارې به ټول نظام نه خپلوي. امریکایي ځواکونه رښتیا هم له هیواد څخه وځي، ورپسې مجاهدین له مقابل لوري سره تفاهم ته نه رسیري، خپل بشپړ زور نشی کارولای چې خپل تیت او پرک کورني دښمنان له مینځه یوسي، لږ لږ زور کاروي تر څو یې خپله برخه قدرت بل څوک د ځان نه کړي، په دې توګه په ټول هیواد کې کورنی جګړه رامینځته کېږي، ښارونه او کلي رنګېږي، سرونه رغوړل کېږي، د وینو ویالې بهېږي، عزتونه او عفتونه تالا کېږي، د خلکو ناموسونه، مالونه او سرونه په جدي خطر کې لوېږي. امن او ثبات له مینځه ځي، انارشیزم او خپلسري حاکمیري. د دې ټولو بدبختیو پوره د مجاهدینو په غاړه کېږي، مجاهدین په ولس کې خپل شته ځای، اعتماد او باور له لاسه ورکوي. امریکایي پوځیان بیا ځلي یرغل کوي، د ولس له ملاتړه یې برخې او د ولس له لوري رټل شوي مجاهدین په اسانۍ له مینځه وړي او نه پرېږدي چې بیا ځلي مقاومت خپل سر پورته کړي په دې توګه افغانستان د ډېرې اوږدې مودې لپاره د امریکا لمنې ته لوېږي او ملت یې د امریکایانو له لوري اېل او د غلامۍ په ځنځیرونو تړل کېږي.

❖ امریکایانو په ډېر لږ توپیر سره د جمهوریت نظام په مجاهدینو منلی او هغوی یې په انتخاباتو کې په ګډون کولو قانع کړي دي. چې په دې صورت کې هم د څه وخت لپاره امریکایان له هیواد څخه د وتلو اراده لري خو کله چې د مجاهدینو کاروان بې څاروانه شي، افراد یې تیت او پرک شي. اوسنی نظم او اتحاد یې له مینځه ولاړ شي، په هیواد کې کورنی جګړه ځینه، کلي او ښارونه کنډواله او د جګړې له امله انساني ناورین رامینځته شي نو امریکایان به بیرته هیواد ته راوگرځي، د هغوی په وړاندې به بیا د مؤثر مقاومت راژوندي کول د افغانانو له وسه وتلي خبره او ناممکنه چاره وي. امریکایي پوځیان به بې له کوم مزاحمته د اوږدې مودې لپاره په افغانستان کې واړوي او څه یې چې زړه غواړي هغه به په دې بدبخته ملت باندې ترسره کوي.

❖ امریکایانو مجاهدینو ته دا قناعت ورکړي چې د نوی اسلامی افغان حکومت په رأس کې به د مجاهدینو اوسنی مشر نه راځي، بلکه کوم بل وړ څوک به د ټولو اړخونو په خوښه ټاکل کېږي، په دې صورت کې هم د مجاهدینو اتحاد درې وړې کېږي، افراد یې په بیلابیلو لارو په خپلو مخو درومي، ځینې مشران یې په کورو کښیني او ځینې یې د واک په سیالی کې ښکیل کېږي. تیت او پرک مجاهدین له خپلو غیرمتجانسو او بې اتفاقه دښمنانو سره تفاهم ته نه رسیري، کورنی جګړه نښلي، وطن وړانږي او بیا امریکایان راگرځي، مجاهدین به په ټولنه کې منفور شوي وي، افغانانو به د مقاومت د راوژندي کولو او سنبالولو توان له لاسه ورکړی وي، امریکایان به په اسانۍ سره افغانستان هضم کړي.

❖ د بین الافغاني مذاکراتو په جریان کې امریکایان توانېږي چې د مجاهدینو له بې پیلوټه الوتکو، چاپو او ځانګړو عملیاتو څخه ډاډه، بې احتیاطه او زړور شوی امیر ترور کړي. د مجاهدینو مشران چې ځانونه، ټول نظام ته د رسیدو په درشل کې ویني، د نوي امیر د ټاکلو په سر جوړ نه راځي، د واک شوق یې اخلي، په ناندريو سر او په پای کې په څو ډلو ټپلو ویشل کېږي. د مجاهدینو نوي ډلې ټپلې نه په خپل مینځ کې سولي ته رسیري او نه هم د کابل له ادارې او نورو جګړه مارانو او سیاسيونو سره تفاهم او جوړجاړی کولای شي. د کورنی جګړې

له امله هیواد گډوډېږي، ملک الطوائفي واکمنه او انساني تلفات خپل اوج ته رسېږي، امریکایان بیرته راځي، خپله گډوډاگی اداره بیا راژوندی او بی غمه په هیواد کې تر اوږدې مودې پورې پاتې او افغانستان خپله مستعمره گرځوي.

د یوه نظام په لوري! که نه تر لسيزو د اوږدې جگړې لپاره چمتوالی

مور هیله لرو چې مجاهدينو له امریکایانو سره یواځې د افغانستان د معضلي په بهرني بُعد خبرې کړې وي په کورنیو مسائلو کې یې هغوی ته د خبرو کولو وخت نه وي ورکړی. امریکایان یې پر دې قانع کړي وي چې د بهرنیو ځواکونو له خروج څخه وروسته په افغانستان کې د سولې یا جگړې له لارې رامینځته کیدونکی نوی اسلامي دولت به په رسمیت پیژني، لاسوهني به نه کوي، خنډونه به نه جوړوي، بندیزونه به نه لگوي، بني اقتصادي او ډیپلوماتیکي اړیکې به ورسره پالي.

مور هیله لرو چې مجاهدينو به له امریکایانو سره د جمهوریت د منلو سر نه وي بنورولی، د خپل امیر له امارت څخه به نه وي تېر شوي. گډوله نظام باندې به یې توافق نه وي کړی، په افغانستان کې د بشپړ اسلامي دولت د رامینځته کولو او تر پایه د خپل اتحاد د ساتلو اراده او تکل به لري.

مجاهدين دې متوجه وي چې د لوی الله تعالی نصرت له دوی سره دی، یو لاس، متحد او منظم دي، واحد قیادت یې د الله تعالی لویه لورینه ده، د یرغلگرو پر وړاندې یې څه کم دوه لسيزې بریالی جهادي مبارزه کړې، د یرغلگرو او د هغوی د غلامانو پر وړاندې تر څو نورو لسيزو پورې هم په باثباته توگه د جهاد د غځولو توان او امکانات لري. فعلا یې د جگړې په ډگر کې لاس بر دی، د جگړې کرښه کې د دوی برلاسی سبب شوی چې یرغلگر د سولې نغاري وډنگوي، او پرلپسې د اورکم او اوربند غوښتنه وکړي. بل پلو د افغانانو باثباته، اوږدې او حوصله ځپونکې مبارزې د یرغلگرو د صبر کاسې ډکې کړي دي او دې ته یې اړ کړي چې له افغانستان څخه په رښتیا هم لاس واخلي، سرتیري یې وباسي او دلته د خپلواک دولت منلو ته چمتو شي، او یا هم په بل احتمال په افغانستان کې د جگړې پرځای د سولې تر پردې لاندې د دسیسو، توطئو او فریبونو له لارې بریا ته د رسیدو هڅه وکړي. د مجاهدينو داخلي دښمنان غیرمتحد، غیر متجانس، تیت او پرک دي، اداره او شاوخوا خلک یې د کمونستانو له پاتې شونو، بې لارې شویو پخوانیو مجاهدينو، غرب ځپلو ډموکراتانو، نشنلستانو، جگړه مارانو، گلمجمو، څو تابعیته جاسوسانو او نورو رقم رقم حلقو څخه جوړه ده. دا غیرمتجانسي کړی نه دین ته ژمن دي، نه وطن ته، نه د جگړې توان لري نه هم د نظام د جوړولو او چلولو وړتیا، نه په ولس کې باور لري، نه هم ارزښتونو ته ژمن دي. په خپل مینځ کې په سختو اختلافاتو او سیالیو بوخت او یو بل ته د هر ډول کڼدو کڼدلو ته تیار دي.

نو مشران دي متوجه وي چې افراد به یې تر هغه وخته خپلې مبارزې ته دوام ورکوي تر څو چې امریکایان له هیواد څخه د بشپړ وتلو تر څنګ په افغانستان کې د خپلواک اسلامي دولت زغملو ته هم چمتو شوی نه وي. مجاهد مشرانو ته دې معلومه وي چې افراد یې تر ډېرې اوږدې مودې پورې د جگړې توان لري، د افرادو حوصلې یې لکه غرونه لوري، ایمانونه یې فولادي او په نهایتی بریا پوره باورمند دي، د یرغلگرو د شړلو تر څنګ د خپلواک اسلامي نظام تر قیام پورې د سربښندونکې مبارزې دوام ته په اخلاص چمتو دي. مشران دې متوجه وي چې افراد یې ستړي نه دي، دوی دې هم نه ستړی کېږي، افراد یې مایوسه ندي، دوی دې هم نه مایوسه کېږي، افراد یې د خپلو سرونو او مالونو قربانوولو ته

لا هم تر ډېرې مودې چمتو دي، دوی دې هم د ستریاوو گاللو ته چمتو شي، افراد یې بی صبره دي، دوی دې هم له صبر څخه کار واخلي.

مشران دې تر لسيزو پورې اوږدې مبارزه ته چمتو وي، د گرمې جگړې تر څنګ دې فکري جگړې ته هم اهميت ورکړي، بنسټونو او مساجدو ته دې نصابونه جوړ کړي، مدرسو ته دې د عصري علومو د ننويستلو پر پلان کار وکړي، خپل پوهنتونونه دې ايجاد او د دولت داری د سنبالولو لپاره دې د کدرونو په روزنه پیل وکړي. د لسيزو اوږده جگړه دې داسې تنظيم کړي چې انساني تلفات او مالي خسارات یې حد اقل ته راکم شي، د جگړې په څنګ کې ټولنه علمي او فکري پرمختګ وکړي، په خپله ګټه او د اسلامي نظام د قيام په يقيني کيدو دې د اوږدې جگړې د رانډولو هڅې هم روانې وساتي.

مجاهد مشرانو ته دې معلومه وي چې د لسيزو اوږدې جگړې په جريان کې به دوی د يرغلګرو د حريفانو له لوري په انتې اير کرفت(طيارو او څرخکو ضد) وسلو باندې سنبال شي، ټول ولس به یې تر څنګ ودرېږي او سرتاسري قيام به په لاره واچوي، مجاهدين به د هيواد د زياتره خاورې په لاندې کولو د يرغلګرو د مراکزو تر ديوالونو ځانونه ورسوي او يا به هم امريکايان له کوم بل هيواد سره په پراخه جگړه بنکيل او د افغانستان د جگړې سنبالول به یې له توان څخه ووځي. دا هغه حالات دي چې د ټولو د رامینځه کيدو امکان شته چې له کبله به یې امريکايان له هيواد څخه د تينستي تر څنګ زمور د اسلامي خپلواک دولت په منلو هم مجبورېږي. برسیره له دې حالاتو که مور د الله په لاره کې جگړې ته دوام ورکړو نو الله تعالی به د بريا داسې دروازي زمور پر مخونو راپرانيزي چې مور به یې هيڅ فکر هم نه وي کړی.

مشران دې سوله له جگړې سخته وګڼي، له پوره غور او تدبير څخه دې کار واخلي، دې ته دې متوجه وي چې د جگړې ماته جبرانيدی شي خو په سوله کې ماتې به خدای مه کړه د ټول امت هيلې او ارمانونه له خاورو سره خاورې او بنکلی هيواد به مو د ډېرې اوږدې مودې لپاره د امريکايانو پنجو ته وغورځوي. مشران دې په امريکايانو نه خوشباوره کېږي د سولې د تړون تر شا دې د امريکايانو ټولې ممکنه دسيسې او توطيئې په نظر کې ولري. خپل موقفونه، اندونه او تگلارې دې داسې عيارې کړي چې له امريکايانو څخه د سولې او سياست ميدان هم وګټي، حالات دې د امريکايانو د تمې خلاف وڅرخوي، حالات دې پر داسې لوري روان کړي او داسې شرايط او وضعيت دې رامینځته کړي چې اصلا د امريکايانو د دسيسو او توطيئو د تحقق لپاره وخت پيدا نشي او امريکايان په اصطلاح په خپل رنگ کې کوټ، په خپله لوبه کې ناکام او په خپلو لومو کې ونښلي او د سولې ميدان هم د جگړې د ميدان په څېر وبایلې.

مشران دې لاندې لازم تدابير ونيسي:

۱- اميرالمؤمنين شيخ هبة الله (اخذزاده) حفظه الله به د نوي خپلواک اسلامي دولت زعيم وي.

ټول مجاهدين دې کلک هوډ ولري چې په هيڅ صورت به د خپل زعيم له زعامت څخه نه تېرېږي. په افغانستان کې که اسلامي پراخ بنسټه نظام مينځته راځي نو امير به یې شيخ هبة الله اخذزاده حفظه الله وي. په هيواد کې د نوي نظام لپاره د نوي امير د اړتيا فکر ته دې د مجاهدينو د رهبري په حلقو کې قطعاً د ځای نيولو اجازه نه ورکول کېږي. ولو که مقابل اړخ دا هم ومني چې د ټول هيواد لپاره دې پرته د شيخ هبة الله اخذزاده څخه کوم بل څوک د مجاهدينو په خوښه وټاکل شي، بيا دې هم هيڅ مشر او کشر طالب ورسره موافقه نه کوي. که لنډ ووايم د ټولو اړخونو له خوا د نوي نظام لپاره د شيخ هبة الله اخذزاده حفظه الله د زعامت منل دې د ټولو مجاهدينو لپاره داسې سره کرښه شي لکه څرنگه چې د ټولو مجاهدينو لپاره له هيواد څخه د ټولو بهرنيو ځواکونو وتل او د اشغال خاتمه سره کرښه وه. د مجاهدينو د رهبري

په کړيو کې که خدای مه کړه دا قناعت ایجاد شو چې د هیواد د نوي نظام لپاره د نوي امير د ټاکلو اړتیا ده، نو دا کیسه وړانه وبولی، دفتر بیا بایلی وگنئ، ځکه چې، ټول نظام ته د رسېدا په درشل کې به د مجاهد مشرانو د واک شوقونه راوپارېږي، له یو بل سره به د قدرت په سیالی کې بنکیل شي، مجاهدین به ډلې ډلې شي، اتحاد به یې له مینځه ولاړ شي. خونړیو جگړو ته به لاره هواره شي. د اوږدې جهادي مبارزې دنیوي گټې به په سیند لاهو شي، وطن به مو کنډواله او د جگړې لوی ناورین به یې ووهي. بیا به یرغلگر بیرته راځي او څوک به یې په مقابل کې د بیا ځل راپورته کیدو او د سنگر نیولو توان هم نه لري. له یرغلگرو سره د مبارزې په جریان کې که مجاهدین څو ډلې او تر یوې رهبرۍ لاندې هم نه وي پروا نه کوي، د مجاهدینو د ټولو ډلو دښمن یو وي او د مجاهدینو ټولې ډلې د یرغلگر دښمن په ځپلو کې له یو بل سره سیالي کوي او هڅه کوي چې له نورو څخه په زیاته کچه دښمن وځپي. خو د مجاهدینو د ډېرو ډلو لوی تاوان د یرغلگرو او د هغوی د پاتې شونو له ماتې وروسته رابرسیره کېږي، دومره لوی تاوان چې حتی د یرغلگرو د یرغل او له هغوی سره د مبارزې په جریان کې هم وطن او ولس ورسره نه وي مخ شوی. د مجاهدینو بیلابیلې ډلې له یو بل سره د واک په سیالی بوختېږي، له یو بل سره خونړیو جگړو ته ملا تړي د پراخه کورنیو جگړو له امله ټول هیواد وړان وچاړ، ملي شتمنی او زیربناوې چور او تخریبېږي. هیواد په یوه تشه کنډواله بدلېږي، مجاهدین بدنام او د خلکو د نفرتونو د راپارېدو سبب کېږي. همدا کیسه مور ټولو د روسانو او د هغوی د داخلي ملگرو له ماتې وروسته په خپلو سترگو ولیده؛ د روسانو او د کمونسټانو له ماتې وروسته د کورنیو جگړو اساسي لامل د مجاهدینو عدم اتحاد او د واحد زعامت نشتون و. مور باید له همدې تجربې څخه عبرت واخلو، مؤمن له یوې سوږې څخه دوه ځلي نه چپل کېږي. مور چې د الله تعالی په خاصه لورینه د اوږدې جهادي مبارزې په جریان کې خپل اتحاد وساته، اوس د فتحې او بریا په درشل کې باید خپل اتحاد مات نه کړو، په هغه زماني مقطع کې باید لکه بنیان مرصوص خپل اتحاد محکم وساتو په کومه کې چې د مجاهدینو عدم اتحاد د جهاد د دنیوي ثمرې د بربادۍ، د ملک د وچاړۍ او د بې مهاره شر او فساد د منځته راتگ سبب کېږي. د مجاهدینو اتحاد او یو موټی پاتې کیدل د هغوی په یوه امير پورې اړه لري که هغوی ټول د یوه امير په شاوخوا راټول او پرې راضي وي نو د درزونو د پیدا کیدو احتمال حداقل ته راکوږېږي نو ځکه مور په کلکه تاکید کوو چې مجاهدین دې د خپل امير له امارت څخه په هیڅ قیمت نه تیرېږي او د راتلونکي پراخ بنسټه نظام لپاره دې د هغه زعامت خپله سره کرښه وگرځوي.

۲- د قدرت د انتقال لپاره شفاف او واضح میکانیزم

مشران دې د یو داسې شفاف میکانیزم په رامینځته کولو کار وکړي چې له مخې یې د اوسني امير د شهادت یا وفات په صورت کې نوی امير په اسانۍ وټاکل شي، د بې اتفاقی مخه ونیول شي، او په لنډه موده کې بې د چا له خپگان، نارضايتی او اختلاف څخه ټول مجاهدین په نوی مشر راټول او یو موټی پاتې شي. لاندې کرښې دا ډول یو میکانیزم کیدلای شي:

د دې میکانیزم له مخې دې دوه کاره ترسره شي: یوه دې شورې تشکیل شي او بل دې امير دخپل وفات یا شهادت څخه وروسته د خپل ځای ناستي لپاره څو کسان ونوموي. شورې او ټول ملت ته دې وروپيژني. د امير له وفات یا شهادت څخه وروسته به شورې د فقید امير له لوري د نومول شویو څو کسانو له ډلې څخه یو تن د رایو په اتفاق د نوي امير په توگه ټاکي او د بیعت لپاره به یې مجاهدینو او یا ټول ملت ته وړاندې کوي.

اوسنی امير دې سمدلاسه مثلاً یوه دوه سوه کسيزه شورې جوړه کړي، د شورې غړي دې د هغو صفاتو خاوندان وي کوم چې اسلام د شورې غړو ته ټاکلي دي؛ په دې صفاتو متصف رجال دې له ټول هیواد څخه د ولايتي او سیمه ییز

توازن په پام کې نیولو سره د شوری د غړو په توګه وګمارل شي. اوسني امیر ته دې واک ورکړل شي چې د ژوند تر پایه که لازمه وي د شوری غړو کې بدلون راولي، پخواني غړي له شوری څخه لیرې او په عوض یې نوي غړي شوری ته وروپېژني. خو له لومړی امیر څخه وروسته نور امیران به دا واک نه لري او یواځې د وفات شویو او تقاعد شویو غړو پر ځای به نوي غړي شوری ته ورمعرفي کولای شي. له لومړي امیر څخه وروسته د نورو امیرانو له خوا شوری ته د وفات شویو او متقاعدو غړو پر ځای نوي معرفي شوي غړي باید د شوری د اکثریت غړیو موافقه او د باور رایه ترلاسه کړي. که پراخ بنسټه نظام تشکیلېږي او اوسني امیر یې په رأس کې راځي نو بیا به اوسنی امیر د شوری د غړو تعداد مثلاً ۴۰۰ کسانو ته لوړوي، له ټول هیواد څخه به د سیمه ییز تعادل په نظر کې نیولو سره وړ اشخاص د شوری د غړو په توګه معرفي کوي. په بل او اصلي اړخ کې به اوسنی امیر د شوری له تشکیل څخه سمدلاسه وروسته مثلاً ۴ تنه شوری ته د خپل ځای ناستو په توګه وروپېژني، دا ۴ تنه به د شوری د اکثریت غړو د اعتماد رایه ترلاسه کوي، کوم یې چې د اعتماد رایه نشي ترلاسه کولای د هغو په عوض به امیر نور نوي کسان شوری ته د خپل ځای ناستو په توګه ورمعرفي کوي... د دې ۴ تنو څخه هیڅ یو یې باید له امیر سره نسبي خپلوي ونه لري. دا څلور تنه به په عادي توګه خپلې چارې پر مخ وړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وړاندې یا په بل عبارت په اوسنی روان وضعیت کې کله چې اوسنی امیر خدای مه کړه په شهادت رسېږي او یا وفات کېږي، نو له دې څلور تنو څخه به هغه تن نوی امیر وي چې د شوری د اکثریت غړو د اعتماد رایه ترلاسه او ورپسې ټول مجاهدین ورسره بیعت وکړي. د پراخ بنسټه نظام له تشکیل څخه وروسته که بیا د پراخ بنسټه نظام اوسنی امیر خدای مه کړه په شهادت رسېږي او یا وفات کېږي نو مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری له خوا به د اکثریت رایو پر اساس له ۴ تنو ځای ناستو څخه یو تن ملت ته د بیعت (رایې) لپاره وړاندې کېږي، که د ملت د اکثریت وګړو رایه یې ترلاسه کړه نو د نوي امیر په توګه به خپل کار پیلوي کنه نو له پاتې درې تنو څخه به هغه تن ملت ته د امارت د کانديد په توګه وړاندې کېږي چې مثلاً د ۴۰۰ کسيزې شوری د اکثریت غړو رایه ترلاسه کړي، دا تن هم که د ملت د اکثریت غړو د رایې په ترلاسه کولو بریالی نشي بیا به نو شوری پاتې دواړه تنه ملت ته د امارت د نوماندانو په توګه وړاندې کوي په دې دواړو کې به هغه تن نوی امیر وي چې د ملت ډېرې رایې ترلاسه کړي.

له لومړی امیر څخه وروسته امیران به اړ وي چې له ۴ تنو څخه ۳ تنه داسې کسان وټاکي چې له امیر سره هیڅ ډول نسبي قرابت ونه لري او د پاتې یوه تن په اړه به امیر اختیار ولري چې له خپلو خپلوانو (زوی، ورور...) څخه یې ټاکي او که خوبه یې وي نو هغه به هم لکه د هغو نورو ۳ تنو په څېر له داسې کسانو څخه ټاکي چې دی ورسره هیڅ ډول نسبي قرابت ونه لري. دا ځکه چې له لومړی امیر څخه وروسته به نور امیران په خلاص لاس د شوری د غړو د بدلون واک ونه لري او یواځې به د وفات شویو او متقاعدو غړو پر ځای نوي غړي شوری ته معرفي کولای شي او په هغه صورت کې به د شوری د غړو په توګه منل کېږي چې د شوری د (له وفات شویو او متقاعدو غړو څخه پرته د پاتې نورو) اکثریت غړو د اعتماد رایه ترلاسه کړي. لومړی امیر به د ژوند تر پایه په خلاص لاس د شوری دغړو د بدلون صلاحیت ولري دا ځکه چې په جګړه ییز حالت کې د ښو او وړ اشخاصو موندل وخت غواړي، نو سمدلاسه یې چې کوم کسان ټاکلي د وخت په تیرېدو شاید له هغوی څخه ښه او لا ډېر مستعد اشخاص په نظر ورشي او یا دا چې د پراخ بنسټه نظام د تشکیل په صورت کې به امیر لا ډېر وخت او امکانات ولري تر څو له ټول هیواد څخه د شوری لپاره ۴۰۰ کسان راچاپ او تر ټولو غوره او تر ټولو وړ او ښه اشخاص سره راغونډ کړي. ځکه نو نوی امیر به له ځان څخه وروسته د امارت لپاره ۴ واره کانديدان داسې کسان ټاکي چې دی به هیڅ ډول نسبي قرابت ورسره نه لري. که د یوه تن

په اړه اختیار ورکول شي چې له خپلو خپلوانو څخه يې وټاکي بيا به نو دا ويره موجوده وي چې له ځان څخه وروسته د خپل زوی يا ورور د امير کيدو لپاره به د شوری اکثریت غړي خپل لاسپوڅی او بلي گوی وټاکي.

که د د مجاهد مشرانو له لوري دا میکانیزم عملي شي نو پرته له شکه چې په سیاسي برخه کې به يې بي مثال او شانداره نوښت کړی وي. په سوله ییز شکل به يې د قدرت د انتقال پروسه تضمین کړي وي. د ډیموکراسۍ په مخ به يې کلک گوزار ورکړی او د ډیموکراسۍ د مسخره او غیر فطري انتخاباتو ډېر بڼه، له عقل او فطرت سره برابر، گټور او عملي موډل او بدیل به يې ټولې نړۍ ته وړاندې کړی وي. په هیواد کې به يې تر پیریو پیریو د پاییدونکي، باثباته، پرمختللي او ازاد دولت مستحکم او پاخه بنسټونه ایښي وي.

د پراخ بنسټه دولت له تشکیل څخه وروسته دې پر دې میکانیزم د اساسي قانون د تدوین په جرگه کې مفصل بحث او مشوره وشي او په پای کې دې د نورو موضوعاتو تر څنګ دا میکانیزم هم په واضح شکل په اساسي قانون کې درج او د اساسي قانون اساسي او غوښنه برخه دې وگرځول شي.

۳- مشران دې له انتخاباتو سره موافقه نه کوي

مشران دې له داخلي اړخ سره په هیڅ صورت انتخابات نه مني. مروج انتخابات په اسلام کې ناروا دي او له بلي خوا زموږ په هیواد کې انتخابات څو ځله تجربه شول، چې هر ځل ناکام، له درغلیو ډک او په پای کې په مسخرو او ډرامو بدل شول، ټولو کانديدانو به د بریا ادعاوې کولې، حتی یو کانديد به هم نیتجه نه منله، له یو بل سره به چاره او غوښنه شول، په پای کې به د انتخاباتو پایلي باطلې او بادار به يې راغی تر مینځ به يې کومه معامله وکړه او یا به يې نادر دوه سړی حکومت جوړ کړ. د انتخاباتو ډرامه په دې شپو ورځو کې بڼه گرمه روانه ده، د دوه سړي حکومت مشران دواړه د رایو د کتلو دعوي کوي او دواړه په نژدې وخت کې د لوري د مراسمو او د خپلو حکومتونو د اعلانولو هوډ لري. نو د انتخاباتو دې تاریخچې او اوسنی روانې مسخري ته په کتلو داخلي اړخ به د جوړجاړي په مذاکراتو کې په کومو سترگو په انتخاباتو تاکید کوي او یا به مشرانپه کومو سترگو او کوم جرأت له انتخاباتو سره موافقه کوي؟

د مجاهد مشرانو له لوري خدای مه کړه د انتخاباتو منل به د مجاهدینو اتحاد ټوټې ټوټې کړي. د مجاهدینو افراد به له خپلو مشرانو څخه خپه او ناراضه شي، خپلو مشرانو ته به د منورو او بې لارې شویو اشخاصو په سترګه وګوري، ځینې به يې په کورو کښیني او ځینې نور به يې د مقاومت په نویو لیکو کې منظم او دا ځل به د یرغلګرو او د داخلي ګوډاګي اړخ تر څنګ له خپلو منحرفو مشرانو سره هم جګړې ته ملاوې وتړي.

د مجاهد مشرانو له لوري د انتخاباتو منل به مخکې له ۱۴ میاشتو څخه په هیواد کې د مقاومت کرښې ماتې او وضعیت به د امریکایانو په ګټه بدل کړي، د امریکایانو هیلې به پوره او د امریکایانو د تړون مقابل اړخ به په بنفسي توګه منحل او بیا به داسې څوک نه وي چې د ” اسلامي امارت چې متحد ایالتونه يې د دولت په توګه نه پیژني او د مجاهدینو په نوم يې پیژني ” نمایندګي او وراثت وکړي او له امریکایانو څخه تړون ته د ژمن پاتې کیدو غوښتنه وکړي. نو امریکایان به بې خاره په هیواد کې پاتې شي، ځینې مشرانپه ګوډاګی ادارې سره یو ځای شي، څه به په کورو کښیني او څه به په خپلو مینځو کې لاس او گریوان شي افراد به يې هم تیت او پرک شي په دې توګه به اوږده جهادي مبارزې ناکامه، امریکا به بریمنه او د سولې تر عنوان لاندې به خپلو شومو اهدافو ته ورسېږي.

او که له داخلي اړخ سره مذاکرات تر ۱۴ میاشتو اوږي او بهرنیان له هیواد څخه وځي او تر څه مودې پورې په هیواد کې کاذب امنیت او ثبات خپلې وزرې خوروي، ورپسې عملاً د مجاهدینو په گډون انتخابات هم ترسره کېږي نو انتخابات به له درغلیو ډک او هېڅوک به هم ترې راضي نه وي. هر اړخ به په نورو اړخونو د ډېر تقلب تورونه لگوي ورپسې به یې نتیجه څوک نه مني، بیا به موازي حکومتونه اعلانېږي، داخلي جگړه به پیلېږي، د وینو ویالې به بهیږي او هیواد به په تشه کنډواله بدلېږي ورپسې به د حالاتو د قابو کولو په بهانه بیا امریکایي یرغلگر راځي او دا ځل به ښه پاڅه او بې له کوم مزاحمته په هیواد کې میشت کېږي.

۴- مشران دې په مشترک یا ائتلافي دولت کې له ورگډېدلو څخه ځانونه وساتي.

مشران دې له کورنیو گوداگیانو سره د قدرت د ویشلو او د مشترک یا ائتلافي دولت د رامینځته کولو موافقه نه کوي. د قدرت ویشل او گډوله دولت د هیواد ستونزه نشي حلولي. مشران دې په نیمه اسلامي دولت هم نه راضي کېږي؛ په نیمه اسلامي دولت یا گډوله دولت باندې قناعت کول به عام مجاهدین ناراضه کړي، او د مقاومت نوې کرښې به رامینځته کړي که فرضاً عام مجاهدین او ولس گډوله یا نیمه اسلامي حکومت وهم مني او کرار کښیږي هم، نو د نیمه اسلامي یا گډوله دولت مشران به په خپلو مینځو کې جوړ رانشي او خپل مینځي کورنیو جگړو ته به مخه کړي چې په نهایت کې د هیواد په بربادې تمامېږي.

۵- مشران دې د هیواد بانفوذه سیاسي اشخاصو ته امتیازات ومني

مجاهدین دې په هیواد کې د ټولو هغو اشخاصو لیست ترتیب کړي چې ناراضه پاتې کېدل یې د مزاحمت او د مجاهدینو په وړاندې د جگړې د دوام لامل کېږي. له دې اشخاصو سره دې فردي او ځانگړي مجالس ترتیب شي، د هغوی نفوذ او د هغوی له لوري د ممکنه ایجادېدونکي مزاحمت کچې ته په کتو دې هغوی تطمیع کړل شي، د امتیازاتو او چوکیو وعدې دې ورسره وشي او د هغوی د راخپلولو پوره هڅه دې وشي. د داخلي مخالف اړخ له مهمو مشرانو سره دې حتی د وزارتونو، ولایتونو، ریاستونو او سفارتونو د چوکیو وعدې وشي. خو شرط به یې دا وي چې دوی به له هر ډول مخالفت څخه لاس اخلي او له خپلو متعلقینو او پلویانو سره یو ځای به د اسلامي امارت له قدرمن امیر سره بیعت کوي او د امیر د بشپړ اطاعت وعده به کوي. د نوی دولت په کابینه کې که د ۲۰ وزیرانو په مینځ کې ۳ یا ۴ تنه د داخلي مخالف اړخ مهم مشران وي او د امیر تر څار او امر لاندې خپلو دندو ته دوام ورکړي څه باک نه لري.

۶- مشران دې د جمهوریت او د اسلامي نظام په څېړنه مشتمل یو کتاب ولس ته وړاندې کړي.

مجاهدین دې یو کتاب ترتیب کړي او په هغه کې دې د اسلام له نظره جمهوریت یا دیموکراسي په تفصیل سره وڅیړي. همدا راز په دې کتاب کې دې د اسلامي سیاست په اړه هم مفصل او روښانه علمي بحث وکړي. دا کتاب دې چاپ او په

لومړی گام کې دې د داخلي مخالف اړخ په مشرانو او د داخلي مخالف اړخ د مذاکراتي ټيم په غړو وويشي او په دويم گام کې دې دا کتاب په لکونو جلده چاپ او په ټول هيواد کې دې په وړيا توگه په هيوادوالو وويشل شي.

۷- د مجاهدينو د اوسنيو تشکيلاتو مستند کول

مجاهدين دې د اسلامي امارت اوسنی تشکيل مستند کړي. اسلامي امارت کوم کميسيونونه لري، د کميسيونونو مشران څوک دي، د رهبرۍ د شوری غړي څوک دي، واليان، ولسوالان او د حلقو مشران څوک دي... د اسنادو په يوه لړۍ کې دې په منظمه توگه درج شي چې څوک، چيرته او څه مسئوليت لري... دا د دې لپاره چې که چيرته په هيواد کې د اسلامي نظام له قيام څخه وروسته بيا دوباره امریکايان راځي، يرغل کوي او زموږ نظام راپرځوي نو مقاومتی تشکيل به وار له مخه موجود وي، هر څوک به په بېره خپلې دندې او مسئوليت ته ځان رسوي. داسې به نه کېږي چې هر څوک په خپله مخه ولاړ شي، د مؤمنانو دا لوی ټولې بې نظمه او تيت او پرک شي او د بيا منظم کيدو او منسجم کيدو لپاره کلونه کلونه وخت ضايع وشي. د اسلامي امارت ټول مسئولين او افراد دې وپوهول شي او دا انگېرنه دې ورکړل شي چې گواکې امریکايان بېرته راگرځيدونکي دي او د هغوی د راگرځېدا په صورت کې به له هغوی سره په هغه ترتيب او تشکيل مبارزه کېږي د کوم په اساس چې تېر څه کم شل کاله مبارزه روانه وه. څوک چې اوس چيرته والي دی، هغه مهال به هم همغلته والي وي او څوک چې فعلا د کوم کميسيون، يا حلقې مشر وي هغه به د امریکايانو د بيا راتلو په صورت کې هم د هماغه کميسيون يا حلقې مشر وي...

۸- له مجاهدينو سره د مشترکو اهدافو او اسلامي فکر لرونکو ډلو سره مفاهمه

مجاهدين دې په هيواد کې د هغو کړيو له مشرانو سره د تفاهم ځانگړي مجالس ترتيب کړي چې اسلامي فکر لري، هيواد اشغال او موجوده نظام غير اسلامي بولي. د مجاهدينو له اهدافو سره ورته اهداف لري. يواځې د مبارزې طرز يې بدل دی، په فکري مبارزه باندې اکتفاء کوي او د انتخاباتو له لارې اسلامي نظام ته رسيدل غواړي. د هيواد په پوهنتونونو او علمي مراکزو کې فعال حضور لري، ديني - فکري حلقې، مدرسې، بنسټونې، د لوړو زده کړو مؤسسې، کتابتونونه، ورځپاڼې، مجلې، راډيوگانې ... لري. دا بنسټونه ده چې دا کړۍ له مجاهدينو سره فکري اختلاف لري، ځينو يې بې وخته، بې گټې او تاواني سولې وکړي، په زغرده د مجاهدينو مبارزه نه تائيدوي، د روان مسلح جهاد په اړه ډېر ناځوانمردانه دريځ لري، يواځې په فکري هڅو تمرکز کوي او د جمهوريت د انتخاباتو له لارې د اسلامي نظام د قيام بې تعبېره خوبونه ويني. خو د دې په څنگ کې تر اوسه يې د مجاهدينو مبارزه په زغرده رد کړې هم نه ده، له مجاهدينو سره جگړې ته هم ندي راوراندې شوي، د مجاهدينو پر ضد يې د گوداگۍ ادارې او يرغلگرو ملاتړ هم ندي کړی، د مجاهدينو د مبارزې پر ضد يې په لويه کچه کې عمومي تبليغات هم ندي کړي. نو که مجاهدين د جگړې د ختمولو لپاره له کمونستانو، ډيموکراتانو، نشنلستانو، جگړه مارانو... سره مذاکراتو ته کښيني او هغوی ته حتی امتيازات هم مني... نو له دا ډول د اسلامي فکر او له مجاهدينو سره د ورته اهدافو لرونکو کړيو له مشرانو سره هم حتما بايد کښيني. د هغوی قدر وکړي، د اهميت په سترگه ورته وگوري، نرم او له مهربانۍ ډک تعامل ورسره وکړي، په جهادي صف کې د مختلفو مسئوليتونو او د خدمت کولو د مختلفو موقع گانو وړانديزونه بايد ورته وکړي او په روانه مبارزه کې يې د اشريکولو او د هغوی د راخپلولو پوره هڅې وکړي. که روښانو ووايو مجاهدين دې د [] ، [] ، او د ځينو نورو کړيو د افرادو د راملگري کولو او د هغوی د همکاريو د راجلبولو پوره هڅې وکړي. مجاهدينو د دې ډلو او کړيو په اړه اوږده موده د گونگي روژه نيولې وه، د دوی په اړه يې د توقف اختيار خپل کړی ؤ، د دوی په اړه يې نه ښه ويل نه بد. د دا ډول خلکو په اړه به د دومره ډېرې مودې لپاره د غلي پاتې کيدلو حکمت ښايي دا ؤ چې يوه

ورخ به دا خلک د مجاهدینو ملگري کپري نو باید په ضد او کینه رانوستل شي ، او طعني ورنه کرل شي... د دوی د ملگرتیا وخت همدا اوس دی، مجاهدین په نړیوالو سټیجونو ځلېږي، په یرغلگر دښمن باندې د هیواد د خپلواکۍ ویاړمن سند امضاء کوي او په هیواد کې پوره واک ته د رسیدو لپاره یې ډېره کمه موده انتظار ته اړتیا ده.

۹- د اوسني ادارې د دفتریز سیستم محافظه او په هغه کې د پراخه اصلاحاتو راوستل

مشران دې هڅه وکړي چې د اوسني ادارې په رأس کې راشي، د اوسني ادارې وزارتونه، ریاستونه ، دفترونه او په مجموع کې ټول اداري سیستم له مینځه یونسي، د اوسني ادارې ځیني مشران او د هیواد بانفوزه سیاسي مشران هم په نوی حکومت کې راځي او حتی تر وزارتونو پورې ځیني چوکۍ ورکړي. د دې کار یوه گټه به دا وي چې د سولې او تفاهم له لارې به اسلامي دولت ته رسیدل اسانه شي او له بل لوري به که بیا دوباره یرغلگر د نوی نظام په وړاندې پوځي عملیات کوي او هیواد اشغالوي نو په نوی نظام کې شته غیر طالب کسان(خصوصا په پوځ، پولیسو او امنیت کې) که ټول د امریکایانو په خلاف د مجاهدینو ملگري نشي نو د تر نیمايي زیاتو کسانو ضمیرونه خو به راوینس شي او غیرتونه به یې اجازه ورنه کړي چې بیا له امریکایانو سره ملگري شي. گڼ تعداد به یې ښايي بیا د مجاهدینو ملگري هم شي. البته مجاهدین به په اداراتو کې اساسي اصلاحات راولي، د ادارتو کارکوونکو ته به د لازمو دیني زده کړو ورکول په نظر کې نیسي، ځیني کسان به له اداراتو حذف او پر ځای به یې نور وړ او مجاهد افراد په اداراتو کې ځای پر ځای کوي.

۱۰- د بهرنیو یرغلگرو د وتلو تر بشپړیدو پورې د پوځي عملیاتو کمول او د مجاهدینو دیني او فکري روزنه

د زور له لارې د ټول هیواد لاندې کول دي مجاهدین د وروستنی اختیار په توگه په پام کې ولري. د زور له لارې د داخلي دښمنانو له مینځه وړل به په لاندې دلایلو مجاهدینو ته سخت کار نه وي:

✚ بهرني ځواکونه له هیواد څخه خپلي پښې سپکوي او کورني دښمنان د خپلو بهرنیو بادارانو له پوځي، مالي او سیاسي مرستو څخه بې برخي کېږي.

✚ کورني دښمنان په خپل مینځ کې اتحاد نه لري؛ غیر متحد، تیت او پرک او په خپلو مینځو کې په سختو رقابتونو بوخت دي. کوم مشترک هدف او انگیزه نه لري، کوم مشترک فکر او ارمان سره ندي راټول کړي. د کمونستانو له بقایو څخه راواخله، تر گیلیم جمو، پخوانیو بې لارې شویو مجاهدینو، دیموکراتانو، نشنلستانو... پورې د بیلابیلو نظریو او فکرونو لرونکي خلک پکې شتون لري.

✚ د فعلي ادارې د زیاتره مشرانو کورونه له هیواد څخه بهر دي او دوی په خپله د بهرنیو هیوادونو تابعیتونه لري، نو د بهرنیو ځواکونو له وتلو سره سم دوی هم بیرته خپلو کورونو ته ځي او له هیواد څخه وځي.

✚ د گوداگیانو د ادارې او د ولس تر مینځ ډېر زیات واټن شتون لري، ولس نور ترې ستړی دی او د گوداگیانو د پایښت ملاتړ نه کوي.

✚ د مجاهدینو د لومړنیو کلونو پر خلاف چې د مجاهدینو زیاتره غړي پښتانه و، اوس د مجاهدینو په لیکو کې د پښتنو تر څنګ په لوړ تعداد غیر پښتانه مجاهدین هم شتون لري. اوس د پښتنو قومونو تر څنګ تاجک، ازبیک، هزاره، ترکمن او نور قومونه هم د مجاهدینو ملاتړي او د هغوی د راتګ پلویان دي.

✚ جگړه مارانو ته خپل او د مجاهدینو قوت معلوم دی؛ جگړه مارانو د مجاهدینو له لورې ماتې خورلي وه ځیني یې له هیواده تښتیدلي او ځیني یې په هیواد کې پټ شوي و. تېر ځل یې د خپلو قومونو ځیني افراد په

مختلفو تبلیغاتو او بهانو تیرایستلي او د مجاهدینو پر وړاندې دروړلي وو، دا ځل یې خپلو قومونو دوی او مجاهدین ډېر بڼه پیژندلي؛ دوی یې څه کم شل کاله د کفارو په غلامۍ کې او مجاهدین یې د اسلام په ننگه له کفارو سره په جگړه کې لیدلي.

د هیواد د شمال په ټولو سیمو کې وار له مخه مجاهدین فعال حضور لري، د بدخشان ډېرې ولسوالۍ او نیم فیض اباد عملا د مجاهدینو په لاس کې ده. په تخار، جوزجان، فاریاب او نورو شمالي ولایاتو کې عملا مجاهدین گڼې ولسوالۍ په خپل واک کې لري او پاتې ولسوالۍ او مراکز عملا د محاصرې په حال کې دي.

خو یو شمیر اندېښنې هم شتون لري. تیر ځل مجاهدین له مدرسو راووتل او راسا د شر او فساد له عاملینو سره په جگړو بوخت شول، د شر او فساد په دوره کې خلک په رښتیا هم په تنگ شوي وو او د مجاهدینو په څېر د یو چا د راتگ انتظار یې کاوه تر څو د دوی سروڼه، عزتونه، ناموسونه او مالونه د محلي قوماندانانو، ټوپکیانو، پاتکیانو او د شر او فساد د نورو عاملینو له پنځو څخه وژغوري. خو دا ځل د مجاهدینو د لومړني ظهور له وخته تقریبا ۲۵ کاله تیرېږي. مجاهد مشرانو په خپلو افرادو پوره کنټرول نه درلود، د مجاهدینو ټول افراد له لازمي دیني پوهې او تقوی څخه برخمن نه وو، د مجاهدینو د افرادو له لوري افغانان ځورول شوي، د عامو افغانانو د یوې برخې تر مینځ د مجاهدینو پر وړاندې د ملاحظې وړ کرکه او نارضايتي شتون لري چې لوی لامل یې د مجاهدینو د افرادو له لوري له عام ولس سره ناسم چلند دی.

نو دا ځل که موږ د ټول هیواد د فتحې عملیات پیلوو، نو ایا موږ له یو لک څخه ډېر په لازمه اسلامي پوهه سنبال، شعوري، مخلص او په خپل ولس مهربانه مجاهدین لرو چې هم د جگړې کرښې سنبال کړي او هم د هیواد په پراخه جغرافیه کې د جگړې د کرښو تر شا د مفتوحه سیمو امنیت او نظم خوندي کړي. ټول مجاهدین خو له مدارسو فارغ عالمان، حافظان او د الله تعالی له لارې خبر افراد نه دي؛ د مخلصو او پاکو مجاهدینو ترڅنګ ډېر لوبډلي او شریر خلک هم د مجاهدینو په کرښو کې شتون لري. ځیني افراد د جذبې له مخې او ځیني نور بیا د خپلو شخصي اغراضو د تعقیب او خپلو شخصي گټو او اهدافو ته د رسیدو په موخه د مجاهدینو له کرښو سره یو ځای شوي، دا ډول افراد له لازمي دیني پوهې او شعور څخه بې برخې وي. جذبې یې ژر سرېږي، او د جهاد کرښې ته د راتګ پاک نیت یې په غلطو ارادو اوږي، او د خپلو اغراضو تعقیبونکي خو له اولي ورځې د الله لپاره د جهاد په نیت نه وي راغلي. دا ډول افراد د عامو خلکو د ځورولو، وژلو، بې عزته کولو، د هغوی د مالونو د لوټلو، او د پاکو مجاهدینو د بدنمولو سبب کېږي. فعلا له مجاهدینو څخه د عامو خلکو د یوې برخې د نارضايت تر ټولو مهم سبب د مجاهدینو په کرښو کې د همدې خدای ناترسه خلکو شتون دی. له هیواد څخه د یرغلګرو له وتلو څخه وروسته که دا له دیني پوهې او تقوی څخه بې برخې افراد د پاکو مجاهدینو په څنګ کې د فتحې په نیلیو سپرېږي، ولسوالۍ او ولایتونه فتحه کېږي، د دښمن د چاپو ویره نه وي، د دښمن د ډرون بریدونو، د بې ۵۲ طیارو د بمونو او د جیب او څرخکو د گوزارونو اندېښنه نه وي، مجاهدین په فاتحانه انداز کې قرار ولري او پر دښمن یې لاس بر وي؛ کوم ځواک به د دا ډول بې تقوي خلکو د فتحې غرور په تواضع بدلوي، د مجاهدینو کوم استخباراتي قوت به عام خلک د دا ډول بې تقوي خلکو له تیري څخه ژغوري. ایا د مجاهد په څېره کې دا بې تقوی افراد به بیګناه خلک ونه ځوروي، مالونو، ناموسونو او عزتونو ته به یې غله نشي، د بې گناه خلکو ویني به توبی نه کړي؟ ایا سپیڅلي مجاهدین به په پراخه کچه بدنامه نه کړي؟ ایا له اسلامي امارت څخه به په پراخه کچه د عامو افغانانو د ناراضتیا لامل نشي؟ ایا الله تعالی به د مظلومو افغانانو اهوڼه وانه وري، زموږ فتحې به بیا په شکست بدلې نشي، مشرانبه الله تعالی ته مسئول نشي، خپل د اخرت پيټي به درانده نه کړي؟ ایا عام افغانان به د یرغلګرو او د هغوی د گوداګۍ ادارې په ارمان نشي، ولس به بیا د یرغلګرو راتګ ته تمایل ونه کړي؟ ایا د یرغلګرو

د بیا راتگ په صورت کې به بیا ولس مور ته په خپله غیره کې خای راکړي؟ ایا بیا به زموږ د مبارزې ننگه وکړي، له یرغلګرو سره اوږده او له قربانیو ډکې جګړې ته به راوړاندې شي؟ و به یې زغمي؟

مشران دې بیره نه کوي، له حوصلې او صبر څخه دې کار واخلي، څه کم شل کاله مبارزه مو چې وکړه، دا مبارزه دې دوه یا درې کاله نوره هم اوږده شي، خو ګامونه دې پاڅه واخیستل شي. د پورتنیو اندېښنو د له مینځه وړلو او د پورتنیو احتمالي حالاتو د رامینځته کیدو د مخنیوي لپاره دې سر له همدا اوسه مناسب تدابیر ونیول شي. مجاهدین دې د هر مجاهد لپاره د روزنې دوه کلن پروګرام په نظر کې ونیسي. د دوه کلن روزنیز پروګرام د تطبیق پلان او میکانیزم دې ترتیب او امکانات دې ورته چمتو شي. دوه کلن روزنیز پروګرام کې دې د پوځي روزنې تر څنګ زیات تمرکز په اسلامي - فکري روزنه وشي. د روزنې په پای کې دې له هر مجاهد څخه معیاري ازموینه واخیستل شي، که څوک ناکامیږي مجبور به وي چې روزنیز پروګرام بیا تعقیب او بیا ځلي ازموینې ته چمتووالی ونیسي. د اسلامي امارت له خوا دې د علماء کرامو او لیکوالانو یوه ډله وګمارل شي تر څو د دې دوه کلن روزنیز پروګرام لپاره په اسلامي - فکري محتوی مشتمل، جامع، معیاري او ګټور درسي کتابونه ترتیب کړي. ترتیب شوي کتابونه دې چاپ او په ټول هیواد کې دې په ټولو مجاهدینو وپېشل شي. د درسي کتابونو تر څنګ دې د اسلامي فکر د درسونو صوتي او ویديويي فایلونه هم چمتو او د ضمیموي درسي توکو په توګه دې په ټولو مجاهدینو تقسیم شي. د هرې سیمې مجاهدینو ته دې په خپله سیمه کې معسکر جوړ شي، د ټول هیواد د مجاهدینو لپاره دې استادان تعیین او خپلو اړوندو معسکرونو ته دې واستول شي. په دې توګه به ټول مجاهدین له خپلو اسلامي عقایدو، عباداتو، اخلاقو، سیاست، اقتصاد، تاریخ، سیرت النبي صلی الله علیه و سلم، د جهاد له فقهې، د جهاد له فضیلتونو او ګټو، د جهاد له اهدافو، د مجاهد له مسئولیتونو... او نورو ټولو اړوند موضوعاتو څخه خبر شي او پوهه به پرې ترلاسه کړي؛ د مدرسې د هغو طالب العلمانو یا د ښوونځیو د معلمینو جذبې به په پاکو او مخلصو نیتونو، ټینګو عزمونو او نه ماتېدونکو ارادو او وړي چې له لازمي دیني پوهې څخه یې برخې وو او یواځې جذبې د جهاد تر کرښو راوستي وو. د خپلو اغراضو لپاره د جهاد کرښو ته د راغلیو افرادو نیتونه به بدل، له خپلو شخصي غرضونو څخه به تېر او د اسلامي فکر په ترلاسه کولو سره به پاک او مخلص مجاهدین شي.

اوس چې مجاهدینو له یرغلګرو سره د هیواد د ازادۍ او د هغوی د خروج تړون امضاء کړی او تر راتلونکو ۱۴ میاشتو پورې به یرغلګر په هیواد کې شتون ولري نو په دې څوارلس میاشتني موده کې د مجاهدینو له لوري د هیواد د ولایاتو د مراکزو او د ګڼو ولسوالیو فتحه کول به بې ګټې او یا به هم ناشوني کار وي. معلومه ده چې مجاهدین به د ولایاتو او ګڼو ولسوالیو د نیولو پراخ عملیات نه ترسره کوي، نو په داسې حال کې چې مور به د پراخه سیمو د لاندې کولو اراده هم نه لرو نو په پراخه کچه د کورنیو عسکرو وژل به مور ته څه ګټه ولري؟ که په پراخه کچه عسکر ووژنو، یا یې ډلپیزې تینستې او د ساحو پرېښودلو ته اړ کړو، یا یې په لوړ تعداد تسلیم کړو نو د کابل اداره به د یرغلګرو په شتون کې وشنېږي، لمن به یې له ولایاتو راټوله شي. بیا به مجاهدین مجبور وي چې د ولایاتو اداره په لاس کې واخلي یا هم د ولایاتو اداره بې مسئله د اړه مارانو او جګړه مارانو ته پرېږدي چې هغوی به بیا په ملت باندې هېڅ ډول رحم نه کوي، د اړوند ولایاتو د خلکو پر عزتونو، ناموسونو او مالونو به تیری کوي، خلک به وژني او تر شکنجو لاندې به یې نیسي. له ولایاتو څخه د ګوډاګۍ ادارې د واک په راټولیدو که مجاهدین اړوند ولایاتو ته ننوځي او واک یې په لاس کې اخلي نو د بهرنیو یرغلګرو لپاره به لوی نړیوال شرم وي او ښایي یرغلګر دا لوی شرم ونه زغمي، یرغلګر به د امریکا له داخل او ټولې نړۍ څخه د پیغورونو، انتقادونو او په افغانستان کې د پوځیانو د پاتې کولو د غوښتنو له توپان سره مخ شي. چې په دې صورت کې بیا ښایي امریکایان له افغانستان څخه د خپلو پوځیانو ویستل وځنډوي، د سولې له تړون

څخه په شا شي او د مجاهدينو له ولکي څخه د ولاياتو د ويستلو لپاره نظامي عمليات په لاره واچوي او هيواد ته نور يرغلگر سرتيري راواستوي.

نو مجاهدينو ته لازمه ده چې په اوسني وخت کي د داخلي عسکرو د وژلو، تينستي ته اړ اېستلو، تسليمولو او له پښو غورځولو په عوض خپل ټول تمرکز د مجاهدينو په اسلامي - فکري او پوځي روزنه باندې راټول کړي. مجاهدين دي خپل پوځي عمليات په ټول هيواد کي مثلا ۸۰ سلنه راکم کړي، د ۸۰ سلنې پوځي عملياتو لگښتونه دي د مجاهدينو د روزني پر دوه کلن پروگرام ولگوي. د دوه کالو په موده کي مجاهدين د ښي او بشپړي اسلامي - فکري روزني تر څنگ ښه او بشپړه پوځي روزنه هم ترلاسه کولای شي. د مجاهدينو د روزني د دوه کلن پروگرام د عملي کولو په جريان کي به نسبتاً پر امنه فضاء حاکمه وي؛ د يرغلگرو د ډرون او نورو هوايي بریدونو ويره به نه وي، د توغندوييز او چاپو خطر به شتون نه لري.

د دوه کلن روزنيز پروگرام له ختم څخه وروسته دي هم هر مجاهد مکلف شي چې د روزنيزي دورې درسي کتابونه او صوتي او وېډيويي فايډونه له ځان سره ولري. مثلا هرو شل يا دېرش نفرو مجاهدينو لپاره دي يو مجاهد د استاد په توگه وټاکل شي. مجاهدين سر او کال په عملياتو نه وي بوخت، که يوه هفته په عملياتو کي برخه اخلي بيا څو هفتو فارغ وي، که د ورځي دوه يا درې ساعته له دښمن سره جگړه کوي پاتې نوره ټوله ورځ فارغ وي نو په دا ډول فارغه وختونو کي به مجاهدين خپل مرکز ته نږدې د سيند په غاړه کي، نږدې چمن او يا نږدې باغ کي تر سيوري لاندې له خپل استاد سره خپلو درسونو ته کښيني، په دوه کلن روزنيز پروگرام کي لوستلي کتابونه به بيا لولي، دا چاره به بي له کومي وقفي په ټول هيواد کي د ټولو مجاهدينو له خوا ترسره کېږي.

څوارلس مياشتي وروسته به ټول يرغلگر له هيواد څخه وتلی وي او موږ د مجاهدينو لپاره د دوه کلن روزنيز پروگرام يادونه کوو، نو ايا د يرغلگرو له خروج وروسته به لس مياشتي نور هم د ټول هيواد د فتحي عمليات خنډول کېږي؟ د دي پوښتنې ځواب په دوه اختيارونو سره کيدلای شي: لومړی اختيار دا دی چې هو د ټولو يرغلگرو له خروج څخه وروسته دي لس مياشتي نور هم د هيواد د بشپړي فتحي عمليات وخنډول شي. په دي موده کي دي ټول مجاهدين په فکري او عسکري ډول د ټول هيواد فتحي ته آماده شي او په څنگ کي يې بل لوی احتمال دا دی چې د ټولو بهرنيو ځواکونو له وتلو څخه وروسته به د گوداگي ادارې مشران په خپلو کي جوړ رانشي، حکومت او اداره به يې تر ډېرې مودې دوام ونه کړي، په خپلو مينځو کي به په خونړيو جگړو واوري، اداره به يې وشيږي. د مجاهدينو مخالفين به په گڼو جهتونو وويشل شي، ټول جهتونه به له يو بل سره ښکر په ښکر شي. په دي صورت کي به په هيواد کي په حکومتي سطح د واک تشه رامینځته شي؛ د هيواد ژغورني لپاره به د ټول ولس سترگي مجاهدينو ته ورواوري او ترينه وبه غواړي چې هيواد له شته اوږدوږ څخه وژغوري او په هيواد کي خپل نظام تشکيل کړي. نړيوال به هم په زغرده مجاهدينو ته د ټول واک د نيولو له امله د ملامتي گوته نشي نيولای، په دي توگه به له يوي خوا د تيت او پرک او په خپلو مينځو کي په جگړو کي د اخته دښمن له مينځه وړل مجاهدينو ته اسانه وي، له بله پلوه به د ټول ملت ملاتړ له مجاهدينو سره وي او له بله خوا به مجاهدين تر ډېره حده له نړيوال فشار او گواښونو څخه بي غمه وي. دويم اختيار دا دی چې مجاهدين دي د يرغلگرو له بشپړ وتلو څخه وروسته د ټول هيواد د فتحي عمليات پيل کړي خو ټول مجاهدين دي پکي برخه نه اخلي؛ د بيلگي په ډول پنځوس سلنه مجاهدين دي عملياتو کي گډون وکړي او پاتې مجاهدين دي په خپلو معسکرونو کي پاتې شي. ډېر مجاهدين له مدرسو څخه فارغ فاضلان، حافظان او په دين او دنيا پوه افراد دي، دا افراد که د ټولو مجاهدينو دېرش سلنه تخمين کړو، او ورسره په څنگ کي شل سلنه هغه افراد چې تر دوه کلونو پورې

روزنه يې حتمي ده يو ځای کړو او عملياتو ته يې وليرو او پاتې پنځوس سلنه مجاهدينو ته اجازه ورکړو چې خپله دوه کلنه تربیوي دوره بشپړه کړي، په دې توگه به دوه کاله وروسته دا پنځوس سلنه مجاهدين له روزلو وروسته له هغو دیرش سلنه وار له مخه جوړو مجاهدينو سره يو ځای شي او خپلو پوځي عملياتو ته به دوام ورکړي او هغه شل سلنه مجاهدين چې تر څوارلس میاشتي روزني وروسته يې خپله روزنه متوقفه کړي او عملياتو ته تللي وو، بیرته معسکرونو ته راوگرځي او د خپلي روزنيزې دورې پاتې لس میاشتي به هم بشپړي کړي. د دې لس میاشتو په موده کې به د ټولو مجاهدينو اتيا سلنه په نظامي عملياتو بوخت وي او تر لس میاشتو وروسته به دا شل سلنه مجاهدين هم بیرته عملياتو ته ورگرځي او په دې توگه به سل سلنه مجاهدين په پوځي عملياتو بوختېږي.

د چمتوالي په موده کې دې د مجاهدينو د پوځي او اسلامي - فکري روزني سربيره د پوځي عملياتو له لارې د هیواد د فتحې تفصیلي پلان او نقشه هم ترتیب شي. د مجاهدينو قوماندانان دې خصوصاً او نور مجاهدين دې عموماً د هیواد په ټولو ښارونو او سیمو څو څو ځله وگرځول شي او په هره سیمه او هر ښار کې دې کوڅه په کوڅه بلد کړای شي. که ممکنه وي ټولو مجاهدينو ته دې نظامي يوني فورم يا پوځي لباسونه چمتو شي او مجاهدينو ته دې د يوه منظم پوځ په څېر نظم او تشکيلات ورپه برخه شي.

د چمتوالي په دوره کې دې په يو مخیز ډول ټول پوځي عملياتونه نه ځنډول کېږي، بلکه مثلاً د ټولو عملياتونو شل سلنه عملياتونه دې جاري وساتل شي، دښمن دې په ازادانه ډول په هیواد کې تحرک ته نه پرېښودل کېږي او په دوامداره ډول دې تر پوځي گوزارونو لاندې ونیول شي. د چمتوالي په دوره کې دې په ټول هیواد کې له قومي مشرانو، بانفوذو اشخاصو، د گوداگۍ اداري محلي منصوبینو، محلی زورواکانو او جگړه مارانو سره خبرې او تفاهم دوام ولري او په څنګ کې دې په عمومي ډول د نوي نظام راتلو ته د ټول ولس په فکر جوړونې کار وشي، مانا دا چې فکري او فرهنگي فعالیتونو ته دې لا ډېر زور ورکړل شي.

۱۱- د اسلامي فکر لرونکو محصلینو او عصري تعلیم یافته گانو د لیستونو چمتو کول

څومره به ښه وه او اوس به څومره د ډاډ او امید ځای و چې که مجاهدينو لس يا پنځلس کاله وړاندې ښوونځيو ته خپل اسلامي - انقلابي نصاب چمتو کړی وای، مدارسو ته يې د عصري علومو نصاب ترتیب کړی وای، مجاهدينو خپل پوهنتونونه فعال کړي وای... اوس به مور سلگونه زره په دیني او عصري دواړو علومو باندې سنبال فکري او شعوري مسلمان ځوانان درلودلای. که مجاهدينو لس کاله وړاندې مثلاً د مدرسو زر تنه فارغ ذهین او با استعداد فاضلان د عصري علومو د لس تنه تکره استادانو په واسطه د پنځه کلونو لپاره تر منظمې روزنې لاندې نیولي وای نو پنځه کاله وړاندې به مور زر تنه په دیني او عصري علومو سنبال تکره استادان درلودای؛ دې زر تنو استادانو څخه که هر يوه سل تنه د مدارسو فارغان، يا ملایان د پنځه کلونو لپاره تر روزنې لاندې نیولای وای نو اوس به مور سل زره تنه داسې ځوانان لرلای چې د دیني او عصري دواړو علومو خاوندان به وو. په دې ترتیب باندې د سل زرو تنو په عصري علومو باندې د سنبالولو ټول مصارف به د ټول هیواد په کچه د يو کال نظامي عملياتو د ټولو مصارفو له يو سلني څخه هم کم وو خو نتیجه به يې ډېره ښه او گټه به يې ډېره زیاته وه. اوس خو دا چارې ندي ترسره شوي او مجاهدين دا دې عملاً له مبارزاتي تشکیل څخه د هیواد په سطح نظام ته د ننوتلو په حال کې دي. د دیني او عصري دواړو علومو لرونکي مجاهدين او د مجاهدينو پلوي ځوانان ډېر کم دي. په داسې حال کې چې د نظام د جوړولو او چلولو لپاره یواځې دیني پوهه کفایت نه کوي بلکه په څنګ کې يې په دنیا پوهېدل او د عصري علومو درلودل هم لازم دي. نو په اوس وخت کې چې په دې برخه کې يوڅه د مجاهدينو لپاره اړین دي هغه دا دي چې مجاهدين دې په ټول هیواد کې د پوهنتونونو د هغو

محصلينو د بشپړې پيژندنې لېستونه چمتو کړي چې جهادي فکر لري، د هيواد د استقلال او دلته د سوچه اسلامي نظام هيله مند دي. نه يواځې د برحاله محصلينو بلکه د هغو عصري تعليم يافته گانو لېستونه دي هم ترتيب شي چې اسلامي او جهادي فکر لري او په تيرو شاوخوا پنځلس کلونو کې له پوهنتونونو څخه فارغ شوي دي. د دا ډول محصلينو د لېستونو برابرول سخت کار نه دي او د همدې محصلينو پر مټ د فارغ شويو ځوانانو پيژندنه هم کيدای شي. مثلاً يو فکري محصل چې سر کال يې د پوهنتون د څلور کلني دورې وروستی کال دی، د خپل پوهنځي د تيرو درې کلونو د فارغينو په ډله کې په اسلامي فکر سنبال ټول کسان پيژني. د دې محصل د لومړي کال په پای کې فارغ شوی فکري محصلين د خپلې دورې په اوږدو کې د درې يا څلور کلونو د فارغينو تر مينځ فکري محصلين پيژني.... په همدې ډول د ټول هيواد په سطحه په اسانۍ سره د فکري محصلينو او عصري تعليم لرونکو د پيژندې نوم لرونه چمتو کيدای شي. په نوي خپلواک اسلامي نظام کې همدا محصلين په اخلاص سره د خپلو مجاهدينو ورونو تر څنگ په بيلابيلو برخو کې د خپل ولس خدمت کولای شي. مسلکي او فني برخو کې دې دا ډول فکري ځوانانو ته د خدمت کولو لپاره لومړيتوب ورکول شي، تعداد به يې کم وي بنابري ټولو بستونو ته ونه رسېږي، پاتې خالي بستونه دې بيا د اوسنۍ ادارې کارکوونکو يا نورو غير فکري او غير اعتمادي کسانو ته تر يو وخت وسپارل شي. داسې که ونشي نو فکري ځوانان به مو همداسې گرځي او زموږ په مسلکي بستونو به هغو کسانو ډډې وهلي وي چې د ډيموکراسۍ عاشقان او د ډالرو او دنيا شوقيان به وي، مجاهدينو سره به فکرا جوړ نه وي، غلا، اختلاس او بل هر ډول رذالت څخه به مخ نه اړوي...

۱۲- د سيمې او نړۍ له هيوادونو سره د سولې د يو بل په هيوادونو کې د نه مداخلې او دوه اړخيزو همکاريو د تړونونو ترسره کولو ته د چمتوالي بنسټونه کول

مجاهدين دې د سيمې او نړۍ له نورو هيوادونو سره هم د سولې او نه جگړې کولو، د يو بل په هيوادونو کې د نه لاسوهني او د دوه طرفه همکاريو د تړونونو ترسره کولو ته خپله آماده گۍ وښيي، مجاهدين دې په ډاگه کړي چې دوی د دا ډول تړونونو ترسره کولو ته همدا اوس هم چمتوالی لري او که دوی په افغانستان کې د نظام په جوړولو بريالي کېږي نو هغه مهال به هم دوی چمتو وي چې د سيمې او نړۍ له هيوادونو سره دا ډول تړونونه رامینځته کړي.

۱۳- د عامو افغانانو د زورونو گټل او د ټول ولس د همکارۍ راجلبول

د ولس د ملاتړ د خپلولو لپاره دې مجاهدين لاندې درې اساسي چارې ترسره کړي:

۱- مجاهدين دې خپلې ټولې هڅې په کار واچوي تر څو د سولې، مذاکراتو او تفاهم له لارې د هيواد روانه معضله حل او د خپلواک اسلامي نظام په قيام بريالي شي.

۲- که د تفاهم او مذاکراتو له لارې د هيواد د معضلي حلول او اسلامي نظام ته رسيدل ناشوني کېږي نو اسلامي امارت به د روزل شويو، مخلصو، پاکو، شعوري او په ولس زړه سوځونکو مجاهدينو په واسطه د ټول هيواد د فتحي عمليات په لاره اچوي.

۳- اسلامي امارت دې په ليکلي بڼه د يوه کتاب له لارې په هيواد کې د راتلونکي اسلامي نظام جوړښت او څرنگوالي ملت ته شرح کړي. مجاهدين په هيواد کې د دولت دارۍ او د هيواد د ابادولو او پرمختگ لپاره کوم پروگرامونه، پلانونه او ستراتيژۍ لري. د هيواد لپاره خپلې ټولې طرحې او پلانونه دې هيوادوالو ته د يوه کتاب له لارې وړاندې کړي.

له پورتنیو درې مواردو څخه مو په دوه مواردو په تفصیل سره بحث وکړ اوس به په دریم مورد باندې یو څه مفصل بحث وکړو:

هر افغان دا تلوسه لري چې د مجاهدينو د راتلونکي دولت د څرنګوالي په اړه پوه شي؛ فعلا هيڅوک هم نه پوهيږي چې د مجاهدينو دا ځل حکومت داري به څنګه وي. ډېر وګړي داسې گمان کوي، چې که مجاهدين په هيواد باندې پنځوس کاله هم حاکم پاتې شي، نه به افغانستان د پياوړي پوځ خاوند شي او نه هم د ښه اقتصاد، نه به هيواد په تعليم کې پرمختګ وکړي، نه هم په صنعت او تجارت کې، نه به د هيواد زراعت په پښو ودرېږي، نه به هم د هيواد لويې لارې او ښارونه آباد شي او نه هم کلي او ولسوالۍ، نه به هم افغانان پيسه داره، آسوده او د ښه ژوند خاوندان شي، د ژوند ټولې چارې به افقي سير لري، په يوه برخه کې به هم د صعود او پرمختګ څرک نه لګېږي. که د نړۍ هيوادونه د مجاهدينو له حکومت سره مالي مرستې ونه کړي نو د پوځ او عسکرو تنخوا گانې به له کومې بوديجې څخه برابرېږي. ښوونځي، پوهنتونونه او شفاخانې به په کومو پيسو فعالې او چلول کېږي؟ د امر بالمعروف او نهی عن المنکر اداره به په کومه طريقه او له کومو لارو څخه په ټولنه کې نيکيو ته وده ورکوي او د بديو مخه به نيسي؟ ښځې به له کومو حقوقو څخه برخمنې وي، ښوونځي او پوهنتونونه به يې څنګه وي، ايا د هيواد ابادولو، صنعتي کولو او پرمختګ ته به کار کېږي؟ دا هغه پوښتنې دي چې تر ډېره پورې يې حتی له عامو مجاهدينو سره هم ځوابونه نشته. د ډيموکراسۍ د انتخاباتو لپاره کانديدان خلکو ته د د کمپاينونو پر مهال ډېرې وعدې ورکوي، د هيواد د ابادولو او پرمختګ لپاره خپلې طرحې او پلانونه له خلکو سره شريکوي او خلک هم بيا د همدې پلانونو او طرحو له مخې د کانديد ملاتړ کوي او خپله رايه ورکوي. هلته خو زياتره وعدې دروغجنې، پلانونه او طرحې خيالي او ارمني وي او يواځې د خلکو د غولولو او د هغوی د رايې د ترلاسه کولو لپاره وړاندې کېږي. خو په اوس وخت کې چې مجاهدين نظام او دولت داری ته د داخلېدو په درشل کې دي، د راتلونکي دولت داری په اړه، د هيواد لپاره د مجاهدينو د طرحو، پلانونو، نيتونو او ارادو په هکله بايد ولس ته مفصل معلومات ورکول شي، مجاهدين اړ ندي چې دروغ ووايي، د راتلونکي افغانستان لپاره دې خپلې ارادې له ولس سره شريکې کړي دا چې بيا دوی څومره توانيږي چې د خپلو ارادو ترسره کولو ته ورسېږي دا بيله خبره ده. د بيلګې په ډول که مجاهدين ولس ته ووايي چې مور غواړو او عزم لرو چې افغانستان يو ازاد، بې طرفه، اباد، پرمختللی او له نړۍ سره سيال هيواد کړو. ښه اوس دې مجاهدين دا ډول افغانستان ته د رسيدو لپاره خپله تفصيلي تگلاره او نقشه له ملت سره شريکه کړي... ډېرې خلک مجاهدينو ته په دې خوشبين نه دي چې هغوی فکر کوي چې مجاهدين د دولت کولو خلک نه دي، اصلا د نظام چلولو وړتيا نه لري، مجاهدينو ته يواځې د يوې جنګي ډلې په سترګه گوري. که مجاهدين د راتلونکي افغانستان لپاره خپله تفصيلي برنامه هيوادوالو ته وړاندې کړي نو دا ډله خلک به (چې ګڼ شمير علمي څټې، محصلين، استادان او په ټوله کې د هيواد تعليم يافته طبقه پکې راځي) مجاهدينو ته خوشبين شي، او د مجاهدينو ملګري او همکاران به شي. نور د مجاهدينو ډېرې مخالفين به له مخالفونو څخه لاس واخلي په عام ولس کې به د مجاهدينو ملاتړ او له هغوی سره ليوالتيا زياته شي.

د افغانانو تر مینځ تفاهمات، مذاکرات له کوم ځایه پیل شي؟ او د علماء کرامو لویه جرگه

د افغانانو تر مینځ خبرو اترو کې باید ټول لوري په دې توافق وکړي چې ټولې فیصلې به د اسلام د مبارک دین د هدایاتو له مخې کوي، ټول مسائل به د قرآن کریم او سنت له مخې ارزول کېږي کوم موارد چې له قرآن کریم او سنت سره مخالف وو هغه به مردود او د قرآن کریم او سنتو سره موافق موارد به منل کېږي. په فروعاتو او اختلافي موضوعاتو کې به حنفي فقه د اعتبار وړ وي، د نظام څرنگوالی به د اسلام د مبارک دین له لارښوونو او د اسلامي سیاست د پوهانو له تشریحاتو او په تېر تاریخ کې د اسلامي نظامونو جوړښت ته په کتو سره سم به ټاکل کېږي او بالاخره په ټولو برخو کې به د اسلام سپیڅلی دین د سم والی یا ناسم والی یواځینی محک او معیار وي.

په بین الافغاني مذاکراتو کې تر ټولو لومړی باید د هیواد تېر شل کلن وضعیت وڅیړل شي، د قرآن کریم او حدیثو په رڼا کې په تیره شل کلنه جگړه کې کوم لوری په حق ؤ، طالبان که امریکا او ورسره بهرني او کورني ملگري یې؟ هیواد ته د امریکایانو او د هغوی د ائتلافیانو راتګ یرغل ؤ که نه؟ هیواد مستعمره ؤ که نه؟ په هیواد کې پراته بهرني پوځونه حربي کفار ؤ، که مستأمنین، ذمیان یا معاهدین؟ په هیواد کې جهاد فرض عین ؤ که نه؟ د طالبانو مبارزه د دین له لارښوونو سره سم د اسلام او وطن د دفاع او ازادی لپاره وه که د پاکستان یا کوم بل ګاونډی په امر د هغوی د ګټو د خونديتوب او د هیواد د وپارولو او وروسته پاتې کولو لپاره؟ طالبان خپلواک مجاهدین او مهاجرین ؤ که د ای ایس ای ایجنټان او غلامان؟ د بهرنیو له خوا رامینځته شوی جوړښت، اداره وه که نظام؟ د اسلام او افغاني ارزښتونو، تاریخي واقعیتونو او نړیوال سیاست له مخې د بهرنیو له خوا رامینځته شوی جوړښت، خپلواک ؤ، که مزدور، ګوډاګی او اجیر؟ د بهرنیو له خوا رامینځته شوی جوړښت اسلامي ؤ که غیر اسلامي؟ دا جوړښت د هیوادوالو په خدمت کې ؤ که د بهرنیو په ګټه له هیوادوالو سره په جگړه کې؟ په هیواد کې خصوصاً په محاکمو کې فیصلې د شریعت له مخې کیدلې که د کوم بل قانون په اساس؟ په اقتصادي برخه کې اسلامي اقتصادي نظام پلی ؤ که غربي پانګوال نظام؟ له بهرنیانو سره د امنیتي تړون امضاء کول او هغوی ته ادې او قضایي مسئولیت ورکول د اسلام او وطن په خیر او په ګټه ؤ که په شر او تاوان؟

پورتنیو ټولو نکاتو باندې باید اوږده او ژور بحثونه وشي، او ټولو پوښتنو ته سم ځوابونه وموندل شي، د بحثونو په پای کې که ثابته شي چې په تېر شاوخوا شل کلن دوران کې هیواد د امریکایانو او د هغوی د ائتلافیانو له خوا مستعمره ؤ، د هغوی رامینځته شوي اداره لاسپوڅي، ګوډاګی او غیر اسلامي وه، د بهرنیو سره په څنګ کې ولاړ او همکار افغانان په غلظه وو. د طالبانو جگړه سپیڅلی، فرض عین جهاد ؤ. او طالبان په تېره کې د انگریز او روسانو پر وړاندې د جنگیدونکو غازیانو په څېر د دین او هیواد په ننگ ولاړ خپلواک او سربښدونکي مجاهدین وو. نو د طالبانو مخالف مذاکره چپان به په اسانۍ

سره خپل اشتباهات ومني او د دين او هيواد په گټه به د طالبانو ټولو شرايطو ته غاړه كېږدي، د طالبانو په مشرۍ د هيواد له راتلونكي اسلامي نظام سره به موافقه وكړي او له مخالفتونه څخه به لاس په سر شي.

د افغانانو په خپل مينځي تفاهماتو كې بايد جمهوريت او ډيموكراسي د اسلام له نظره تر څيرني لاندې ونيول شي، د جمهوريت يا ډيموكراسۍ پس منظر تشرېح شي، او بيا دا ثابته شي چې ايا جمهوريت له اسلام سره موافق دی، او كه له اسلام سره په ټكر كې قرار لري؟ سيكولريزم تر بحث لاندې ونيول شي او د اسلام له نظره د سيكولريزم مردودوالی او د سيكولرانو تكفير واضح شي.

د اسلام له مخې د جمهوريت كفر او ناسموالی څرگندول به د طالبانو مخالفو مركچيانو ته دا جرأت ورنه كړي چې د جمهوريت په نظام باندې بي ځای تأكيد وكړي او جمهوريت خپله سره كړينه وټاكي، د جمهوريت څخه د دفاع په پلمه مذاكرات اوږده كړي، يا هم طالبانو باندې د جمهوريت د منلو هڅه وكړي، هغوی څخه په انتخاباتو باندې د توافق غوښتنه وكړي او نورو ډيموكراتيکو پروسو كې د شراكت كولو بلني وركړي.

د بنځو د تعليم، كار او نورو حقوقو په اړوند، همدا راز د بيان د ازادۍ او د رسنيو د فعاليت د حدودو په اړه، شخصي ازادۍ او نورو حقوقو او ازاديو په ارتباط دي په هيواد كې د علماء كرامو د يوې لويې غونډې رابلل دي په مخالف اړخ ومنل شي. د علماء كرامو دا غونډه دي د مذاكراتو په جريان كې راوغوښتل شي او د هيواد په داخل كې دي ترسره شي، د غونډې د ځای، د امنيت نيولو، لوجستیک او په غونډه كې د گډونكونكو علماء كرامو د غوره كولو په ميكانيزم دي له مخالف جهت سره مذاكره وشي. د هيواد هغه حنفي مذهبه علماء كرام دي د غونډې گډونوال شي چې د ولس په مينځ كې ژوند كوي، خطيبان، مبلغين او مدرسین دي، په خلكو كې منلي او د پراخه نفوذ او تاثير خاوندان دي، د كابل اداره كې يې نه پخوا دنده ترسره كړې او نه يې اوسني مأمورين دي، د بڼه پس منظر لرونكي او په تقوی او زهد كې مشهوره څېرې دي. كه ممكنه او مناسبه وي نو له هيواد څخه بهر مشهور، متقي او بارسوخه علماء كرام دي هم د علماء كرامو جرگې ته راوغوښتل شي.

د علماء كرامو جرگه به د اسلام له نظره لاندې موضوعات شرح كړي:

آيا بنځې كولاى شي چې له نارينه وو سره يو ځای په يوه ټولگي يا يوه دفتر كې تعليم، تحصيل يا كار وكړي؟ آيا بنځې كولاى شي چې سندرې ووايي، كنسرتونه وركړي او مودلینگ وكړي؟ آيا بنځې كولاى شي چې بهرنيو هيوادونو ته له خپلې كورنۍ پرته په يوازې سره په زده كړې، كار، سياحت او يا كوم بل هدف پسې ولاړې شي؟ آيا بنځې كولاى شي چې د سريالونو، ډرامو او فيلمونو لوبغاړې شي؟ آيا بنځې كولاى شي چې د كيمرو او تماشاچيانو پر وړاندې د فوټبال يا كيركت لوبې وكړي، بايسكلي وځغلوې، د سكاى په تختو وښوويږي او يا كومه بله لوبه وكړي؟ آيا بنځې كولاى شي چې له شرعي محرم پرته سفر وكړي؟ له حجاب څخه پرته ښارونو ته وتلاى شي؟

آيا د هيواد د تلویزيونونو په پردو بهرني او کورني سرپالونه، ډرامې، فلمونه، سندري، رقصونه ... نسریدای شي؟
بنځینه ژورنالستاني په تلویزيون، او راډيو کې کار کولای شي، که کولای یې شي په کومو شرایطو؟ راډيوگاني، چاپي
او انټرنیټي رسنۍ د کومو شرایطو پر اساس فعالیت کولای شي او د دوی د فعالیت ساحه کومه ده؟

د بیان د ازادۍ سرحدونه کوم دي؟ آیا هر څوک هر څه ویلای شي؟ ایا دیني او ملي ارزښتونو ته د سپکاوي اجازه
شته؟ ایا په هيواد کې عیسویت، یهودیت، الحاد او نورو بی دینيو ته د دعوت اجازه شته؟ مرتد به سړي سترگې گرځي،
که پر اعدام به محکومیري؟ قاتل بندي شي که قصاص؟ له غله څخه لاس غوڅ شي که محبس ته واچول شي؟ زاني په
درو ووهل شي یا رجم شي او که څو میاشتي یا کلونه زنداني شي؟ د نکاح د فسخي حق به یواځې له خاوند سره وي
که بنځه به هم کولای شي چې نکاح فسخ او خپل خاوند خوشي کړي؟

ایا دهيواد په بانکي او اقتصادي سیستم کې سودي معاملو، احتکار او انحصار ته جواز ورکړل شي؟ اداري فساد او
اختلاس سطحې وبلل شي؟ اداري مفسدين او اختلاس کوونکي ازاد پرېښودل شي؟ د شرابو او مخدره توکو له کاروبار
سره څه وشي؟

ایا په مکلفو کسانو د نظام له لوري جبرا لمونځ اداء کیدای شي، روژه پرې نیول کیدای شي، زکات ترې راټولیدای
شي، رږرې پرې پرېښودل کیدای شي؟ حجاب پرې اغوستل کیدای شي؟ له قمار، بچه بازی، فحشاء، نشو، د موسیقي
له مجالسو او اوریدو او نورو منکراتو څخه منع کیدای شي؟

د اسلام د سپیڅلي دین د لارښوونو له مخې د پورتنیو او ډېرو نورو مواردو تشریح او تفصیل به د علماء کرامو لویه
جرگه په پوه کتاب کې راټول او د مجاهدینو او د هغوی د مخالفینو مخې ته به یې کېږدي. د پورتنیو مواردو توضیح
که څه هم له چا پټه نه ده، خو فعلا لویه ستونزه دا ده چې د طالبانو له لوري له پورتنیو مواردو سره د اسلام له نظره د
هغوی تعامل؛ د مخالفینو له لوري د طالبانو خپل مزاج بلل کېږي. مخالفین د ناپوهۍ له امله په ناشعوري توگه او یا هم
په شعوري توگه عمدا تبلیغوي چې طالبان افراطیان دي، د بنځو د تعلیم، کار او لوبو مخالف دي، له هنر او موسیقي
سره دښمني لري، په خلکو جبرا لمونځونه کوي، سرپالونه، ډرامې، د ساعت تیرۍ محفلونه، عیشونه او خوندونه نه
خوښوي... سخت طبیعت او سخت مزاجه خلک دي... خو که د علماء کرامو لویه جرگه دا ټول موارد تشریح کړي، او
دې لویې جرگې ته پراخ ملي او نړیوال رسنیز انعکاس ورکړل شي او بیا د لویې جرگې له لوري په پورتنیو مواردو
مشمتمل اسناد په پراخه کچه نشر شي، نو د بهرنیو او کورنیو مخالفینو خولې به وتړل شي، کورني ناپوه مخالفین به پوه
شي او دې ټولو مواردو ته به د علماء کرامو له تشریح سره سم غاړه کېږدي، او هغوی به، چې عمدا یې د دې مواردو
په اړه په طالبانو تورونه پورې کول او ویل به یې چې اسلام پراخه دین دی د هر څه گنجایش پکې شته؛ لږتر لږه دا
جرات نه کوي چې بیا هم د دې روښانه اسنادو په شتون کې خپلو تورو او ادعاوو ته دوام ورکړي او یا به هم
مجبور وي چې مخامخ په اسلام باندې نیوکې وکړي، په دې صورت کې به د دوی اصلي شیطاني څېرې ټول ملت ته
ښکاره او بیا به یې دلته ورځي او شپې صبا کول سخت وي. د بنځو د حقوقو، د بشر د حقوقو، مدني ازاديو،
ډیموکراسۍ... د بهرنیو ډنډورچیانو مخه به هم نیول شوې وي، هغوی به اړ وي چې لږ تر لږه د افغانستان په اړه په
دې مواردو کې له خپل شیطانت څخه تیر شي او که نه تیرېږي بیا به ټول خلک پوهیږي چې دا ډنډورچیان له طالبانو
سره نه بلکې له ټول اسلام او افغاني کلتور سره دښمني لري او د مختلفو رنگینو شعارونو تر چتر لاندې خپل مختلف
شوم اهداف تعقیبوي.

د علماء کرامو جرگه دي د هیواد په داخل کې په کندهار، هلمند، کابل، ننگرهار یا هم په کوم بل ولایت کې جوړه شي. کومه لویه دیني مدرسه یا هم پوهنتون د نوموړي جرگې د جوړولو لپاره مناسب ځای کیدای شي. د جرگې د امنیت د خونديتوب لپاره به له مخالف اړخ سره په تفاهم گڼ شمیر مجاهدین هم گمارل کيږي او په ښه توگه د جرگې د امنیت د تأمینولو لپاره به له مخالف جهت سره په تفاهم او هم اهنکی گډ امنیتي پلان جوړيږي.

بله مهمه موضوع د نوي اسلامي نظام بهرنی سیاست په ځانگړي توگه د ملگرو ملتونو او نورو سازمانونو کې د هیواد غړیتوب او د نړیوالو اعلامیه، کنوانسیونونو، قوانینونو او میثاقونو منل یا نه منل دي. په دې برخه کې دي د هیواد څرگند دريځ دا شي چې: افغانستان ټول هغه نړیوال قوانین، میثاقونه او اعلاميې یا یې هم هغه برخې چې د اسلام له دین سره په ټکر کې نه وي؛ مني. د اسلامي امارت د علماء کرامو او سیاست پوهانو له لوري دي ټول نړیوال قوانین، کنوانسیونونه، اعلاميې او میثاقونه وڅپړل شي او هغه برخې دي یې په ښه کړي کومي چې له اسلام سره ټکر لري. له قرآنکریم او احادیثو څخه د مفصلو دلایلو پر مټ دي له اسلام سره د دې برخو ټکر والی واضح کړي او خپلې څیړنې دي په یو سند کې چمتو کړي. بیا دي د ملگرو ملتونو او نورو نړیوالو ادارو سره مذاکراتو ته داخل شي او هغوی ته قناعت ورکړي چې په افغانستان باندې د هغو مواردو د منلو په اړه دي له تأکید څخه تېر شي کوم چې د افغانستان د خلکو له دین او عقایدو سره په ټکر کې دي او د اسلامي امارت علماء کرامو او سیاست پوهانو وار له مخه له مفصلو دلایلو سره لیست کړي دي. په ټوله نړۍ کې خلک د پاسپورټ او ویزې په درلودلو سره له یوه هیواد څخه بل هیواد ته سفر کوي، خو مور ولیدل چې د اسلامي امارت نماینده گانو پرته له ویزې او پاسپورټ څخه سفرونه وکړل. دا هم کیدای شي چې د ټولو نورو هیوادونو په خلاف په افغانستان باندې له اسلام سره د ټکر مادو د منلو په اړوند نړیوال له خپل دريځ څخه تیر شي او له افغانستان سره په مذاکراتو کې ټول هغه موارد په ښه او نړیوالو ته اعلان کړي کوم چې له اسلام سره په ټکر کې دي او نړیوال نه غواړي چې په افغانستان باندې یې حتماً ومني. د علماء کرامو د لویې جرگې څیړنې او چمتو کړي اسناد هم د اسلامي امارت لپاره لوی او نه ماتیدونکي دلایل کیدای شي تر څو یې نړیوالو ته وروړاندې او هغوی وپوهوي چې دا د دوی شخصي مزاج او غوښتنه نه ده، بلکه د اسلام د مبارک دین لارښوونې هم دا ډول دي او دوی مکلف دي چې د خپل دین او عقیدې غوښتنو ته ژمن پاتې شي.

د افغانستان د نوي دولت اولویتونه

د غریبانو له یرغل وړاندې په ټول هیواد د طالبانو واکمني هر چا لیدلې یا ترینه خبر دي؛ اوس د هر چا زړه ته دا پخه لویدلې چې د غریبانو له ماتې وروسته طالبان د هغوی گوداگیان په آسانی سره راپرځولی او ټول هیواد تر ولکې لاندې راوستلی شي، په دې د هر چا باور دی، چې طالبان لکه د تېر ځل په څېر بیا هم په ټول هیواد کې د امنیت او عدالت د ټینګښت وړتیا لري، شریعت تطبیقولای شي، په نیکیو امر او له بدیو څخه نهی، دمخدره موادو کښت صفر او غصب شوي دولتي ځمکې بېرته راگرځولی شي.

خو ډېر وگړي داسې گمان کوي، چې که طالبان په هیواد باندې پنځوس کاله هم حاکم پاتې شي، نه به افغانستان د پیاوړي پوځ خاوند شي او نه هم د ښه اقتصاد، نه به هیواد په تعلیم کې پرمختگ وکړي، نه هم په صنعت او تجارت کې، نه به د هیواد زراعت په پښو ودرېږي، نه به هم د هیواد لویې لارې او ښارونه آباد شي او نه هم کلي او ولسوالۍ، نه به هم افغانان پیسه داره، آسوده او د ښه ژوند خاوندان شي، د ژوند ټولې چارې به افقي سیر لري، په یوه

برخه کې به هم د صعود او پرمختګ څرک نه لگېږي. دا وګړي داسې انګېرنه لري؛ په داسې حال کې چې طالبان له نیمې نړۍ سره جګړه کوي، آزاد او مستقل هیواد غواړي، د مالي مرستو په بدل کې هیچا ته هم سر نه ټیټوي، نو د ښه پوځ جوړولو لپاره به سر تیرو ته معاشونه له کومه کړي، پوځ به په کومو پیسو مجهز او غښتلی کړي، پوهنتون او ښوونځی به په کومو پیسو فعال وساتي، د معلم او استاد تنخوا به له کومو پیسو ورکړي، د محصل خوراک به په کومو پیسو واخلي، لارې او ښارونه به په کومه خزانه آباد کړي؟

په هیواد کې د بشپړ اسلامي نظام له قیام څخه وروسته له افغانستان سره د نړیوالو د ډیپلوماتیکو او اقتصادي اړیکو او مرستو په اړه څو احتمالونه شتون لري:

- ✓ نړیوال افغانستان په رسمیت پیژني او په عادي توګه ډیپلوماتیکي او اقتصادي اړیکي ورسره پالي او په مختلفو برخو کې مرستې ورسره کوی.
- ✓ نړیوال افغانستان په رسمیت نه پیژني، اقتصادي بندیزونه پرې لګوي، مرستې نه کوي او ډیپلوماتیکي اړیکي نه پالي.
- ✓ ځینې نړیوال قدرتونه افغانستان ته لاس ورکوي، په رسمیت یې پیژني او اقتصادي راکړه ورکړه ورسره کوي.

مور باید د لومړي احتمال لپاره چمتوالی ونیسو، مور داسې فرض کړو چې مور ته به په افغانستان کې د بشپړ اسلامي نظام قایمول، له مور سره د نړیوالو د پرېکون په بیه پرېوځي. په دې صورت کې به مور داسې پلانونه ترتیبوو چې له موجوده امکاناتو څخه اعظمي ګټه پورته شي؛ خلکو ته اساسي خدمات چمتو شي؛ ښوونځي، پوهنتونونه او روغتیايي سکټور فعال وساتل شي او پرمختیايي سیر ورکړل شي. پراخه پوځ جوړ او د وخت په تیریدو پیاوړی او مجهز کړل شي، ټول مهاجرین هیواد ته راستانه کړل شي، دولتي غصب شوي ځمکې بیرته راوګرځول شي، د مخدره موادو کښت صفر او په مخدره موادو روږدي کسان تر درملني لاندې ونيول شي. خلک په دیني او فکري پوهه سنبال، د دولت ملاتړي، د نړیوالو د پرېکون له امله له خپل دولت سره د سختو شپو او د نوري نړۍ په نسبت ستونزمن ژوند تېرولو ته چمتو او هیواد ته بیا ځل د یرغلګرو د راتګ مخالف او د راتګ په صورت کې یې غزا ته تیار شي.

مور په لاندې کړنښو کې د هیواد د آبادی او پرمختګ په برخه کې د طالبانو په وړتیاوو بحث کوو؛ لومړۍ برخه کې په دې غږېږو چې طالبان به له کومو لارو نه په ګټه اخستني سره خپل پوځ په پښو ودروي، په هیواد کې به ښوونځي، پوهنتونونه او روغتونونه فعال وساتي او غصب شوي دولتي ځمکې به بیرته له غاصبانو څخه راوګرځوي.

په دویمه برخه کې د هیواد د آبادی او پرمختګ لپاره د نوي دولت په ... کلن پراختیايي پلان باندې رڼا اچوو؛ د حکومت له خوا له ګمرکونو، ښارونو، ځمکو، او سوداګرو څخه راټول شوي مالیات، له منځني آسیا نه جنوبي آسیا ته د افغانستان له لارې د انتقالیدونکي ګاز او برق له درکه تر لاسه کیدونکي عایدات، د هیواد غني کاني زېرمې، په هیواد کې د وطن میشتو او بهر میشتو افغان پانګوالو پانګونه، د پانګوالو او سوداګرو مرستې او پورونه او د ځینې هیوادونو بې قیده او شرطه مرستې او بې سوده او بې قیده او شرطه پورونه به د طالبانو د لوی پراختیايي پلان د پلي کولو لپاره عمده مالي سرچینې وي.

په هیواد کې نوی دولت له موجوده امکاناتو څخه په استفاده په لاندې توګه سل په سله کولای شي، چې د هیواد پوځ، ښوونځي، پوهنتونونه او د عامې روغتیا برخې فعالې وساتې، سمبال یې کړي، او پرمختیایي سیر ورکړي. (البته دا یواځې او یواځې یوه بیلګه ده، داسې کوم پلان نه دی چې وار له مخه ورته اراده شوي وي، ممکن له دې څخه په کومه بله اسانه او ارزانه لار د نوموړو کارونو د ترسره کولو شونتیا موجوده وي.)

عسکر: عسکري به په ټولو افغانانو جبري کېږي؛ هر ځوان به مکلف وي چې د بېلګې په توګه ۲ یا ۳ کاله خپل هیواد او خلګو ته د عسکرۍ خدمت وکړي. د پوځ یوه برخه به هغه مجاهد ځوانان وي چې په خپله خوښه یې د دین او وطن ساتنې ته ځانونه وقف کړي وي.

د عسکرو په لیکو کې به پراخه او منظم روزنیز جال خپور وي؛ د مکلفیت په دوره کې به هر عسکر تر پراخي فکري او اسلامي روزنې لاندې نیول کېږي، هر عسکر به خپله د مکلفیت دوره په داسې حال کې سرته رسوي چې د بشپړو پوځي مهارتونو د ترلاسه کولو تر څنګ به په لیک، لوست، اسلامي عقیده او فکر باندې هم پوهېږي، داسې مجاهد به ترینه جوړ شوی وي چې هره ګرۍ به د اسلام او وطن په دفاع کې ځان قربانولو ته چمتو وي.

ښوونځي: ښوونځي به د دولت له خوا نیمه خصوصي بڼه غوره کوي؛ د ښوونځیو اداره او کنټرول، نصاب، د ښوونکو استخدام او نظارت به د دولت له خوا وي، همدا راز دولت به د ښوونځي د عمر په ټولو ماشومانو باندې تر دولسم ټولګي پورې د ښوونځي لوستل جبري کوي، زده کوونکي به ښوونکو ته په معین مقدار فیس ورکولو هم مکلف وي. د ښوونځیو کم مصرفه خټینې ودانۍ به هم د ولسونو له خوا جوړېږي. د هیواد ټول زده کوونکي که ۱۰ میلیونه تنه تخمین کړو- نو ۶ میلیونه تنو ته به یې محصلین درس ورکوي او پاتې ۴ میلیونه تنو ته یې معلمان.

محصلین: پوهنتونونه او نور تحصیلي مراکز د هیواد په ښارونو کې موقعیت لري، محصلین به په درې برخو ویشل کېږي؛ دوه برخو ته به یې د پوهنتوني درسونو په جریان کې د خپل تحصیل تر څنګ د ښاري او ښارونو ته د نږدې مکاتبو د زده کوونکو د تدریس چارې هم ورپه غاړه وي. د منظم مهالوېش له مخې به هر محصل ته د راروان کال په جریان کې د هغه مضامین، درسي ساعتونه، ټولګي او ښوونځي ورپه ګوته کېږي، او بیا به هر محصل د همدې مهالوېش له مخې ځان په ټاکلیو وختونو کې ورپه ګوته شویو ښوونځیو ته رسوي او زده کوونکو ته به خپل درسونه وړاندې کوي. د بیلګې په توګه طبي محصلینو ته به د ساینسي علومو تدریس ور له غاړې کېږي، د ریاضیاتو تدریس به د انجینیرۍ محصلینو ته سپارل کېږي، دیني علوم به د شرعیاتو محصلین او د السنې (ژبې) مضامین به د ادبیاتو محصلین تدریسوي.

ښاري او ښارونو ته نږدې ښوونځي به تقریباً د ټول هیواد د ښوونځیو ۴۰ سلنه جوړوي؛ په هغو کې ۴ میلیونه زده کوونکو ته به د ټولو محصلینو دوه برخې محصلین زده کړه ورکوي، پاتې یوه برخه محصلین به د هیواد د ټولو ښوونځیو په ۲۰ سلنه کلیوالي ښوونځیو کې ۲ میلیونه زده کوونکو ته تدریس کوي.

هیواد به په درې زونونو ووېشل شي؛ او د درې واړه زونونو محصلین به د کال په درې بېلابېلو فصلونو کې رخصتي ولري:

د لومړي زون محصلین به په دوبي کې د دویم به په مني کې او د دریم به په ژمي کې رخصت وي.

د هیواد د هغه مهال ټول محصلین که ۱۸۰ زره تنه تخمین کړو دریمه برخه یې ۶۰ زره تنه کېږي؛ د رخصتۍ په هر موسم کې به د ټولو رخصت شویو محصلینو دریمه برخه ۲۰ زره تنه وي.

د لومړي زون رخصت شویو محصلینو څخه ۲۰ زره تنه به په دوبي کې، د دویم زون د رخصت شویو محصلینو ۲۰ زره تنه به په مني کې او د دریم زون د رخصت شویو محصلینو څخه ۲۰ زره تنه به په ژمي کې د ټول هیواد ۲۰ سلنه ښوونځیو کې د ۲ میلیونه تنه زده کوونکو د تدریس چارې پر مخ وړي؛ ۲ میلیونه تنه زده کوونکو ته به هر کال ۳ موسم پرلپسې ۳ گروهه محصلین زده کړې ورکوي او بیا د پسرلي موسم کې به زده کوونکي رخصت وي.

د پورته حساب له مخې د ۱۸۰ زره محصلینو څخه به ۱۲۰ زره تنه د پوهنتوني درسونو په جریان کې د ټول هیواد ۴۰ سلنه ښاري او ښارونو ته نږدې ښوونځي تر خپل تدریسي پوښښ لاندې نیسي، پاتې ۶۰ زره تنه محصلین به شل، شل زره تنه د رخصتۍ په هر ۳ میاشتني موسم کې هر کال د ۹ میاشتو په موده د ټول هیواد د ۲۰ سلنه کلیوالي ښوونځیو تدریسي چارې سمبالوي. د ټول هیواد په ۶۰ سلنه ښوونځیو کې به د ۶ میلیونه تنه زده کوونکو روزل د محصلینو په غاړه وي.

محصلینو ته د زده کوونکو د روزنې د سپارلو پوه لویه گټه به دا هم وي چې د ښوونځیو تدریسي کیفیت به ډېر لوړ شي؛ په وروستیو لسيزو کې معارف ته نه توجه او د ښوونکو ټیټ معاشونه د دې سبب شوی چې هیڅوک هم د معلم کیدو لپاره د لوړو زده کړو لوستلو ته تیار نشي، معلمی ته اصلاً څوک ارزښت نه ورکوي، یواځې هغه څوک دارالمعلمینو او د تعلیم او تربیې پوهنځیو کې زده کړو ته مجبورېږي، چې د خپل نالایقتیا او ټنبلۍ له کبله نورو پوهنځیو ته لاره پیدا نه کړای شي. چې د دې ټولو په پایله کې په هیواد کې د تکره او ور معلمانو تعداد خورا کم شوی، محصلین به نه یواځې دا چې د تکره او لایقه استادانو خلا ډکه کړي، بلکه د طب او انجنیرۍ پوهنځیو باستعداد محصلین یا په بله اصطلاح نیمچه ډاکتران او انجنیران به د ښوونځیو درسي کیفیت خپلې لوړې څوکي ته ورسوي.

معلمان: د هیواد په پاتې ۴۰ سلنه ښوونځیو کې به معلمان د شاگردانو روزنه کوي؛ د ۴۰ سلنه ښوونځیو ۴ میلیونه زده کوونکو ته به د ۴۰ زره ښوونکو اړتیا وي چې همدومره تعداد تکره او مسلکي ښوونکي به ښایي د ټول هیواد په ښارونو او کلیو کې شتون ولري، ۴۰ زره تکره ښوونکي به په هیواد کې له شته لکونو ښوونکو څخه د یوې ښې او علمي آزمونې په واسطه چاڼ کېږي.

هر ښوونکي به د ۱۰۰ تنه زده کوونکو روزنه په غاړه لري؛ هر زده کوونکی که د بیلگې په توگه ۱۸۰ افغانی میاشتنی فیس معلم صاحب ته ورکړي نو د معلم میاشتنی معاش ۱۸ زره افغانی کېږي، چې نسبتاً ښه معاش دی.

معیاري نصاب به د دولت له خوا چمتو کېږي، کتابونه به په تجارتي کتابخانو کې چاپ او هر زده کوونکي به خپل د اړتیا وړ درسي کتابونه له بازارنه ترلاسه کوي. ان شاء الله

پوهنتونونه: د ټول هیواد د پوهنتونونو محصلین به ښایي ۱۸۰ زره تنو ته ورسېږي، د هر محصل د لیلیې میاشتنی مصرف که ۳۶ ډالره (د کابل اوسنی اداره د هر محصل په لیلیه په میاشت کې له ۲۶ ډالرو نه تر ۳۵ ډالرو پورې مصرفوي، او تقریباً ۴۰ سلنه محصلین د پوهنتون د نمرود ټیټې فیصدۍ یا نورو عواملو له کبله له لیلیې څخه محروم وي.) شي نو د ۱۸۰ زره تنه محصلینو میاشتنی د لیلیې لگښت ۶۴۸۰۰۰۰ ډالره کېږي. چې د ۹ میاشتو لپاره دا رقم

څه باندې ۵۸ میلیونه ډالرو ته رسېږي. هرو ۳۰ تنه محصلینو ته که یو استاد درس ورکړي، نو د هیواد په ټولو پوهنتونونو کې به ۱۸۰ زره تنه محصلینو ته د ۶۰۰۰ تنه استادانو اړتیا وي، هر استاد ته که په اوسط ډول د میاشتې ۶۰۰ ډالر معاش ورکړل شي؛ د ټولو د یوه کال معاش ۴۳ میلیونه او ۲ لکه ډالر کېږي. د لوړو زده کړو نور اړوند مصارف هم شاید هر کال تر ۱۵ میلیونه ډالرو ورسېږي. د دې محاسبې له مخې د پوهنتونو ټول اړوند مصارف هر کال ۱۱۶،۵ میلیونه ډالره کېږي.

بڼه دا دومره پیسې به دولت له کومه کوي؟ لکه څنګه مو چې مخکې یادونه وکړه، د هیواد د ۶ میلیونه تنه زده کوونکو روزنه به د محصلینو په غاړه وي؛ هر زده کوونکی به مجبور وي چې هره میاشت لږ تر لږه ۱۸۰ افغانۍ (۲،۶ ډالره) د ښوونځي د فیس په توګه د فیس راټولوني ادارې ته وسپاري، د فیس راټولوني ځانګړې اداره به په منظمه توګه فیسونه راټول او بیت المال ته به یې سپاري.

د ۶ میلیونه تنه زده کوونکو د هرې میاشتې ټول فیسونه به ۱۵،۶ میلیونه ډالر او د ټول کال فیسونه به ۱۸۷،۲ میلیونه ډالره کېږي. له دې رقم نه به ۱۱۶،۵ میلیونه ډالر هره کال د پوهنتونونو په مصارفو لګول کېږي، او ۷۰،۷ میلیونه ډالر به اضافه کېږي.

عامه روغتیا: په هیواد کې موجود ډاکټران، تازه فارغ شوي طبي محصلین، ستاژان، په روغتیايي مراکزو کې په تخصص بوخت ډاکټران، متخصصین، او د طبي پوهنتونونو او پوهنځیو استادان به د منظم مهالویش له مخې پرته له کوم معاش څخه د هیواد په ټولو روغتونونو او صحي مراکزو کې نوکړیوالی ترسره کوي او د دولت تر جدي نظارت لاندې به له خپلې وسې سره سم د ناروغانو تشخیص او درملنه کوي (دا چاره په اوس وخت کې په افغانستان کې او همدا راز نورو ډېرو هیوادونو کې هم عامه ده). د خدماتو په بدل کې به یوه کمه اندازه پیسې هم د وطنوالو د وسې مطابق له هغوی څخه اخستل کېږي، همدا پیسې او د ښوونځیو له فیسونو څخه اضافه شوي ۷۰،۷ میلیونه ډالر به د صحي مراکزو په تجهیزاتو لګول کېږي، طبي او لابراتواري سامانونه او ماشین آلات، دواګانې او نور ضروري توکي به پرې تهیه او خریداري کېږي. ان شاء الله

د غصب شویو ځمکو بیرته راګرځونه: په افغانستان کې د غریبانو او د هغوی د ګوډاګیانو د واکمنۍ له برکته، ټوپکسالارانو او د غریبانو محلي زورواکو ملګرو د هیواد ډېرې زیاتې دولتي ځمکې غصب کړي، طالبان به واکمنۍ ته په رسېدو سره په ډېر چټک ډول په کمه موده کې دا ټولې غصب شوي ځمکې تثبیت، د غاصبینو له منګولو به یې خلاصې او بیرته به یې دولتي ملکیتونه ګرځوي، په داسې توګه چې د یوه متر مربع په اندازه غصب شوي ځمکه هم د دولت له واکه بهر د بل چا په ملکیت کې پاتې نشي؛ غاصبین به د طالبانو له خوا شرعي محکمو ته سپارل کېږي. ان شاء الله.

که نړیوال بیا هیواد په رسمیت وپېژني او افغانستان ته هم د نړیوالې ټولني د یوه فعال غړي په سترګه وګوري او عادي چلند ورسره وکړي. اقتصادي بندیزونو ونه لږوي او لږ تر لږه تجارتي اړیکې ورسره وپالي نو په دې صورت کې خو بیا واضح ده چې افغانستان د پراخه امکاناتو لرونکی دی، په لنډه موده کې به مو هیواد ودان او په هره برخه کې به د پام وړ پرمختګونه راشي، د هیواد د کاني زیرمو راویستل به پیل شي، اوبه به مهار، ګڼ شمیر لوی او واړه د برېښنا بندونه به جوړ او د هیواد شاري ځمکې به ابادې شي. په هیواد کې به لویې لارې په عصري شکل جوړې شي، د اورګاډي پټلې به وغځول شي، ښوونځي، پوهنتونونه او مدرسې به مو د یوه منظم پلان له مخې سره یوځای،

پرمختللي او عصري شي. صحي سکتور به مو ستندرد او په نړيوالو معيارونو برابر شي. هيواد به مو د پرمختللي او پياوړي پوځ خاوند وي. ان شاء الله

که د ټولي نړې پر ځای يوازې يو څو نړيوال قدرتونه هم افغانستان سره اقتصادي او ډيپلوماتيکي اړيکي وپالي، بيا هم هيواد پورته موخي ترلاسه کولای شي، هيواد به مو د پانگوني مرکز او د مرکزي اسيا او جنوبي اسيا تر مينځ د ترانزيت او د انرژۍ د انتقال لويه لار وي.

په هيواد کې به اداري فساد نه وي، ملي عوايد به په پوره امانت داری راټول او د بيت المال په توگه به بيرته په متوازن شکل ولس ته د خدماتو په برابرولو او د هيواد په ابادولو مصرفيږي. د ولسمشرۍ، ولسي جرگې او ولايتي شوری گانو د ټاکنو له پراخه لږښتونو څخه به د ماليې وزارت بي غمه وي او دا پریمانه لږښتونه به بيت المال ته سپما کېږي. د ولسي جرگې، مشرانو جرگې او ولايتي شوراگانو د وکیلانو پریمانه معاشونه او نور لږښتونه به هم نه وي او په دې بي گټي او مسخره شوراگانو باندې د پانگوني پرځای به چيرته کوم بل ځای د افغانانو په بنسټيزو پروژو پانگونه کېږي.

البته د پارلمان او نورو شوراگانو کار به د هيواد هغه اساسي شوری کوي چې غړي به يې تر ټولو صالح، متقي، پاک او باکفایته خلک وي، په خپلو ورځنيو چارو به بوخت وي، يواځې به د اړتيا پر مهال سره جرگه کيږي او چارواکو ته به لارښوونه کوي، مشورې به ورکوي او د هغوی د کارونو ارزونه به کوي. ان شاء الله

د ډيموکراسۍ اصلي څېره!

د ډيموکراسۍ لفظ د دوه يوناني کلمو، Demos او Cratos له ترکيب څخه جوړ شوی، ډيموس د خلکو او کراتوس د واک او حاکميت په معنی دی. نو د ډيموکراسي لفظ په لغت کې د (ولسواکۍ) يا (د ولس د حاکميت) معنی ورکوي.

په اصطلاح کې: ډيموکراسي د ژوند لپاره يو داسې په دين نه ولاړ، سياسي، ټولنيز او فکري نظام دی چې د قانون جوړول، د جوړ شوی قانون عملي کول او فيصله ورکبني د خلکو له خوا د خلکو په لاس او د خلکو لپاره؛ د هر ديني قيد او بند څخه پرته ترسره کېږي.

او يا غربيانو په لنډ او ساده ډول ډيموکراسي داسې تعريف کړي:

Government of the people by the people for the people

د خلکو واک يا حاکميت د خلکو له خوا د خلکو لپاره.

واک، سلطه، حاکميت يا حکومت ټول مترادف کلمات دي. واک يا حکومت دوه برخې لري، يو قانون او بل د دې قانون عملي کول. په ډيموکراسۍ کې د خلکو د ژوند د هر اړخ او هرې مسئلې لپاره قانون هم خلک جوړوي او عملي کوونکی (حاکم) يې هم خلک ټاکي. دين، وحي يا آسماني رسالت په ډيموکراسي کې ځای نه لري.

ډيموکراسي چېرته او څنگه منځته راغله؟

معاصره ډيموکراسي په اروپا کې د پادشاهانو او پاپانو د تيريو او ظلمونو په مقابل کې د خلکو له خوا د عکس العمل په پايله کې منځته راغلي. په منځنيو پېړيو کې په اروپا کې خلکو د بولس په لاس رامنځته شوی او تحريف شوی نصراني دين منلی ؤ. د دې منحرف شوي دين پاپانو د عام ولس پر وړاندې له پادشاهانو سره لاس يو کړی ؤ. کليسا به پادشاه ته په خلکو باندې د واکمنۍ مشروعيت ورکاوه، او پادشاه به بيا خپل عسکري ځواک د کليسا او د هغې د پاپانو په خدمت کې ورکاوه. د ولس په غاړه کې د پادشاه او د پاپ د غلامۍ دوه گوني ځنځيرونه پراته وو. کليسا به پاپان معصوم بلل، د پاپ وينا د الهي کلام حيثيت درلود، د پاپ له امرونو او حکمونو څخه سرغړونه به کفر گڼل کېده، پاپانو به خلکو ته

بینلیکونه او د جنت ټیکتونه ورکول، که چا به گناه وکړه نو اړ به ؤ چې په کلیسا کې د پاپ په وړاندې خدای ته توبه وباسي.

د کلیسا مشرانو د وخت فلسفه په تحریف شوی انجیل کې ننوېسته. علم، دین، تفکر او عقل د کلیسا په انحصار کې وو، فکري استبداد خپل اوج ته رسیدلی ؤ. که چا به کومه داسې نظریه وړاندې کړه چې د کلیسا به نه وه خوښه نو فوراً به دا شخص له دین څخه د بغاوت په جرم په سخته سزا محکومیده. په منحرف مسیحیت کې د ژوند لپاره قانون او شریعت هم شتون نه درلود، په غرب کې د قانون خلاف موجوده وه. دا خلاف پادشاهانو، فیوډالانو او پاپانو له خپل اړخه د قانون په جوړولو ډکه کړې وه، دوی به له خپل لوري داسې قانون جوړاوه چې ټوله گټه به یې دوی ته رسیده او اکثریت ولس به د غلامۍ په ځنځیرونه تړل کېده. کلیسا به جوړ شوي قانون ته دیني رنگ ورکړ او خلک به یې منلو ته اړ کړل. عام ولس په کروندو کې په سختو کارونو بوخت ؤ. د فصلونو د ټولولو وخت به چې شو، څه حاصلات به د ټکسونو په نوم پادشاه یوورل، څه به د قلنگونو او د کلیسا د مصرف په نومونو پاپانو یوورل، دوی ته به دومره پاتې شول چې تر بل کال پورې به ایله پرې ژوندی وو. د کلیسا مشرانو او پاپانو به د شاهانو په څېر د مستی او عیش ژوند کاوه، بد کاري او اخلاقي فسادونه به یې کول، مانی به یې درلودې او له چله خانو به یې د جرمونو او بدکاریو اډې جوړې کړې وې.

دا ناوره وضعیت په پیریو پیریو روان ؤ. دا دوره اوس غربیان د تورې دورې (Dark ages) په نوم یادوي. په شپاړسمه پیری کې له اندلس او نورو سیمو څخه اروپا ته د مسلمانانو د نقل شویو علومو تأثیرات زیات شول. د اروپایانو عقلونه په غوړېدو شو او د اروپا د نشأت ثانیه (Renaissance) دوره پیل شوه. په دې دوره کې د منحرف مسیحیت او ساینس (تجربي او عقلي علم) جگړه ونښته. پاپانو له ساینسي علومو او نظریاتو سره شدید مخالفت کاوه. د بیلگې په توگه پاپانو له مسلمانانو څخه ورنقل شوی د کیمیا علم شیطاني علم وباله او بندیز یې پرې ولگاوه، د ځمکې کروي بلل یې هغه کفر باله چې خلکو له مسلمانانو زده کړی ؤ، (گالیله) یې په دې جرم په دار کړ چې ولي د ځمکې د حرکت نظریه وړاندې کوي، (برونو) یې ځکه وسوځاوه چې د ځمکې له کرې څخه پرته یې د نورو کایناتو د شتون یادونه هم کړې وه. د همدې ډول جرمونو په تور یې درې لکه او دیرش زره ساینس پوهان په مرگ محکوم کړل، شاوخوا ۳۲ زره کسان یې ژوندي وسوځول. د عقایدو د تفتیش په نوم به ځانگړې محکمې موجودې وې؛ جان ډیون پورټ په خپل کتاب (اپالوجی آف محمد صلی الله علیه و سلم ایند قرآن) کې لیکي چې د دیني محکو د فیصلو له مخې ۱۲ میلیونه انسانان وژل شوي دي.

د نشأت ثانیه په دور کې کرار کرار د پاچا او کلیسا په وړاندې کرکه زیاتېده، د دین په اړه اروپایان دوه ډلې شول ځینو سراسر له خدای، دین او رسالت څخه انکار وکړ چې دا فکر بیا وروسته د کمونیزم په

نظريه کي راڅرگند شو، عملا يي مسکو کي واک ترلاسه او په پای کي يي زور د افغانانو په لاس اوبه شو. بله ډله اروپايانو بيا دين يواځي او يواځي د خدای او د بنده تر مينځ رابطه وبلله او په ژوند کي يي د دين مداخله رد کړه. چې دا نظريه بيا وروسته د سيکولريزم په بڼه راڅرگنده شوه. د تنوير يا د نشأت ثانيه د دورې متفکرينو په دې فکر کاوه چې څنگه خلک د پاچا او کليسا له دوه گوني غلامی آزاد او د ظلم او تيري طلسمونه يي مات کړي. جان لاک، جان جاک روسو او توماس هوبز د معاصري ډيموکراسی مشهور فيلسوفان بلل کېږي. دې فيلسوفانو د ټولنيز تړون فلسفه وړاندې کړه داسي چې: په پخوا زمانو کي خلک په نا منظم ډول په فطري ژوند کي اوسېدل د دوی د چارو د تنظيم لپاره قانون او دولت شتون نه درلود، وروسته بيا خلکو د قانون او دولت د درلودلو اړتيا احساس کړه؛ د قانون او نظام د جوړولو لپاره سره راټول شول او په خپلو مينځو کي يي ټولنيز تړون (Social Contact) رامینځته کړ په دې توگه د نظام، قانون او حکومت تصور د خلکو له ارادې رامینځته شو. د دې فيلسوفانو دا نظريه له الله تعالی او د هغه له رسولانو او کتابونو څخه په انکار ولاړه ده او يا دا چې الله جل جلاله يواځي انسانان پيدا کړي نور يي نه پيغمبران ورته راليرلی نه کتابونه، نه هم د ژوند لپاره شريعت او قانون... نعوذ بالله

د ډيموکراسی د فيلسوفانو نظريات خلکو په شوق ومنل. د پادشاه او کليسا په وړاندې انقلاب پيل شو خلکو شعار پورته کړ چې پاپ مړ کړئ او په کولمو يي پادشاه غرغره کړئ. په فرانسه کي پاڅون راوپاريد، شپاړسم لويي د انقلابيانو له خوا اعدام شو، کليسا يي بي واکه او منحرف مسيحيت يي د ژوند له ډگره په وېستلو د کلسيا تر څلورو ديوالونو محدود کړ.

د پادشاه او پاپانو په راپرځولو د هغوی هغه قوانين هم لغو شول چې خلکو ته يي ژوند سور اور گرځولی ؤ. اوس به نو حلال او حرام، بڼه او بد، روا او ناروا چا ټاکل، قانون به چا جوړاوه؟ فيصله به چا او په کوم قانون کوله، جوړ شوي قوانين به چا عملي کول؟ د ډيموکراسی د فيلسوفانو نظرياتو دا پوښتنې ځوابولي. ډېرو خلکو وار له مخه دا نظريات منلي هم وو. د دې نظرياتو له مخي د خلکو له خوا د ټولنيز تړون د رامنځته کولو له کبله قانون جوړول او چلول د خلکو حق گڼل کېده چې دا حق پادشاهانو او پاپانو له خلکو غصب کړی ؤ او د پادشاه او پاپانو له راپرځولو وروسته د قانون جوړولو، بڼه او بدو او حلالو او حرامو د ټاکلو حق بيرته خلکو ته سپارل کېده. لکه څرنګه چې ځيني خلکو به يو شی بڼه باله او ځينو به بل شی، ځينو ته به چې کوم شی يا فعل حلال او روا ښکارېده؛ ځيني نورو ته به بيا همدا شی يا فعل حرام او ناروا ښکارېده په دې صورت کي خو بيا کيسه وړانډېده؟ د ډيموکراسی سرلارو دې ستونزې ته داسي د حل لار وړانديز کړې وه چې اکثريت خلکو چې کوم څه حرام او ناروا بلل هغه به ناروا او حرام وي او کوم څه يي چې روا او حلال بلل هغه به روا او حلال وي. دا نا ممکنه وه چې د ژوند په پراخه ډگر کي دې د هرې موضوع او مسئلې په اړه له ټول ولس څخه پوښتنه

وشي او د هغوی د اکثریت نظر دې معلوم شي، نو د خلکو اتفاق په دې شو چې ولس به ځانته نماینده گان ټاکي او هغوی به د خلکو په وکالت قانون جوړوي او د دې قانون چلونکي به یا د همدې وکیلانو له ډلې ټاکل کېږي او یا به نیغ په نیغه د خلکو له لارې ټاکل کېږي. لکه څرنګه چې په ولس کې به ډېر زیات خلک غواړي چې د خلکو په وکالت قانون جوړوني او یا د دې قانون عملي کولو ته ملا وتړي نو د دې زیاتو خلکو له ډلې څخه به یوازې هغه کسان د قانون جوړولو یا عملي کولو حقدار وي کوم چې د خلکو اکثریت یې په خوا وي.

په دې توګه په کال ۱۷۸۹ لمريز کې په فرانسه کې د انقلابیانو پاڅون بريالی شو پادشاه او پاپان یې واکه شول او د معاصرې ډیموکراسۍ یا جمهوریت بنسټونه کېښودل شول البته د معاصرې ډیموکراسۍ په رواج کېدو کې د امریکایانو د خپلواکۍ اعلان هم څه نا څه رول لوبولی؛ د امریکا په نوې کشف شوي وچه کې هم اروپایان میشت شوي وو. هلته هم د اروپا په څېر د برطانوي پادشاهانو او د برطانوي او سیمه ییزو پاپانو واکمني وه. امریکایانو د فرانسې له انقلاب څخه ۱۲ کاله وړاندې د برطانویانو پر ضد له جګړې وروسته د خپلواکۍ او د ډیموکراسۍ د فیلسوفانو له نظریاتو سره سم د ډیموکراسۍ په اساس د دولت د جوړولو اعلان کړی و، د جورج واشنگټن له خوا د آزادي اعلان په دې جمله شوی و چې (انسان د مور له نسه آزاد پیدا شوی، هیڅ چا ته حق نشته چې انسان خپل غلام کړي) دا د حضرت عمر رضی الله تعالی عنه هغې جملې ته ډېره ورته ده چې عمرو بن العاص ته یې ویلي و: (تاسو له کوم وخت څخه خلک خپل غلامان کړي دي سره له دې چې مورگانو دوی آزاد زیږولي؟)

دا توپیر موجود دی چې جورج واشنگټن خلک یواځې د پادشاه او پاپ له غلامۍ آزادول او د حیوانیت په لوري یې بیول په داسې حال کې چې صحابه کرامو رضی الله تعالی عنهم خلک د بنده گانو له غلامۍ آزاد او د لوی الله بنده گي ته یې وربلل.

امریکا له اروپا ډېره لیرې پرته ده ځکه نو هلته د ډیموکراسۍ حاکمیت په اروپا چندان اغیز ونه کړ، په اروپا کې لومړۍ په فرانسه کې ډیموکراسۍ حاکمه او له هغه ځایه ټولې اروپا ته وغځېده.

په دې توګه سیکولریزم د ډیموکراسۍ لپاره فکري بنسټ او تاداو جوړوي. د سیکولریزم نظریه په اروپا کې د پادشاهانو او د منحرف مسیحیت د پاپانو د ظلمونو له کبله راپیدا شوه. د سیکولریزم رابطه له ډیموکراسۍ سره لکه د مور او د ماشوم د رابطې او یا د تعمیر او د هغه د تاداو د اړیکې په څېر ده؛ لکه څنګه چې ماشوم د مور په غیږ کې وده او تکامل کوي همداسې ډیموکراسۍ هم په سیکولر چاپیریال کې وده او پرمختګ کوي. او لکه څنګه چې تعمیر یې له تهداب څخه نشي جوړېدای همداسې ډیموکراسۍ هم په غیرسیکولر(اسلامي) نظام کې ځای نشي نیولای. سیکولر چاپیریال هغه چاپیریال دی

چيرته چې دا قناعت ايجاد شوی وي چې دين به په ژوند، سياست او دولت کې کار نه لري تر کليسا يا جومات پورې به محدود وي، په دا ډول بي دينه محيط کې د دين تشه د ډيموکراسۍ له خوا ډکپري او د دين پر ځای ډيموکراسي د خلکو ژوند تنظيموي، دولت او سياست د ډيموکراسۍ د قوانينو له مخې چلول کېږي، ډيموکراسي د خلکو تر مينځ فيصله کوي، حقوق او مسئوليتونه ټاکي، اخلاق، روا او ناروا تعينوي.

موږ ولي د ډيموکراسۍ څېړنه کوو؟

ښه به دا وه چې اروپايي متفکرينو د اسلام ښکلی دين مطالعه کړی وای او د پادشاه او کليسا له شر او ظلم څخه يې د اسلام لمنې ته پناه وړې وای. په دې سره به يې د دنيوي نجات ترڅنگ آخرت هم گټلی وای. خو غربيانو ځانونه له يوه کفر څخه آزاد او بل کفر ته دننه کړل، د پادشاهانو او کليسا جبر او تيري خلک له دين او رسالت سره تر وروستي بريده حساس کړی وو. له پيغمبرانو، فرښتو، آسماني کتابونو او شريعت سره يې دښمني راغلي وه؛ په همدې اساس د ډيموکراسۍ متفکرينو د اسلام د مطالعې تکليف ونه کړ، بې له مطالعې او څېړنې يې اسلام هم په منحرف نصرانيت ورقياس کړ. په داسې حال کې چې اسلام د نصرانيت په څېر منحرف نه ؤ، په اسلام کې د ژوند لپاره بشپړ او تر ټولو غوره قانون او نظام شتون درلود/لري، د اسلام علماوو په رښتيني ډول د الله دين خلکو ته رساوه/رسوي او تشریح کاوه/کوي، اسلام د ساينس او عقلي علومو خلاف نه ؤ/نه دی بلکه د قرآن لومړني آيتونه د قلم او اقرار په الفاظو رانازل شوي. اسلام د فيودالانو او خانانو د ناروا گټو ساتنه نه کوله/نه کوي بلکه له لومړي سره د قریشو سرداران د اسلام په دښمنۍ کې او بې وزلان د اسلام په غير کې د اسلام په ننگه ولاړ وو. د اروپا د اوږدې توري دورې پر مهال مسلمانو او غير مسلمانو وگړو د اسلام تر حاکميت لاندې آسوده او آرام ژوند کاوه او مسلمانو ساينس پوهانو د عصري علومو تاداونه کېښودل او وده يې ورکوله.

موږ پر دې بحث نه کوو چې ولي غربيانو يو کفر پر بل کفر بدل کړ يا ولي هغه مهال غربيانو اسلام ته مخه نه کړه... بلکه موږ پر دې بحث کوو چې د پاچا او کليسا له جبر او ظلم څخه خوشي شوي ډيموکرات انسان نما حيوانات نن صبا د نړۍ واکمنان دي او په خپل ټول زور سره غواړي چې ډيموکراسي په ټوله نړۍ وروټپي. که کوم ملت يې نه مني نو په خپل لاس د جوړ کړی قانون څخه يې د وژلو فتوی برابروي او بيا د ډيموکراسۍ د نه منلو په جرم په لکهاوو خلک وژني، زندانونه له بې گناه وگړو ډکوي، ښارونه او کلي رنګوي او په هيڅ ډول تيري او وحشت صرغه نه کوي. د ډيموکراسي د خپرولو لپاره لس گونه زره عسکر گوماري، سلگونه او زرگونه مليارده ډالر مصرفوي. د خلکو د فکري تسخير لپاره په زرگونه مؤسسې او بنسټونه په کار گوماري، او د فکري جگړې ټول وسايل په کار اچوي تر څو خلک د ډيموکراسۍ يا جمهوريت په منلو قانع کړي.

د ډيموکرات ځواکونو لومړی او اساسي هدف مسلمان امت دی؛ هغوی پوهېږي چې په اسلام کې د ژوند لپاره تر ټولو معقول، له فطرت سره برابر او بشپړ نظام شتون لري؛ که يې مخه ونه نيول شي نو مسلمانان به سره يو لاس او د ډيموکراسۍ بشري نظام ته به ماتې ورکړي. د دې په څنگ کې د اسلامي خاورې بڼه جغرافيوي موقعيت، پراخه کاني زيرمو او نورو طبيعي منابعو... هم غربيان هڅولي تر څو په اسلامي ملکونو کې په بيلابيلو پلمو خپل واک تثبيت او په مسلمانانو خپل لاسپوڅي حاکم کړي.

له بلې خوا د مسلمانانو تر مينځ د ډيموکراسۍ په وړاندې لازمه کرکه شتون نه لري. د نورو ډېرو عواملو تر څنگ يو لوی لامل چې د ډيموکراسۍ په وړاندې يې کرکه کمه کړې دا ده چې په اسلامي ټولنو کې مسلمانانو ته ډيموکراسي سمه نه ده ورپېژندل شوې، په دې اړه کافي ليکنې او ويناوې نه دي شوي. بله خوا ډيموکراتانو د ډيموکراسۍ اصلي څېره له خلکو څخه د آزادۍ، مساوات، بشري حقوقو، مدني ټولنه، قانونيت، ترقي، بيارغونه، ټولنيز عدالت او نورو عنوانونو او اصطلاحاتو تر شا پټه کړې ده.

هيره دې نه وي چې په پښتو، دري - فارسي، اردو او ځينو نورو ژبو کې ډيموکراسۍ ته جمهوريت يا جمهوري نظام هم وايي. د ژوند لپاره د بشر په لاس دا جوړ شوی نظام مور دلته د ډيموکراسۍ تر عنوان لاندې څيرلی. لوستونکي دې متوجه وي چې جمهوريت او ډيموکراسي عين نظام دی، هيڅ توپير يې تر مينځ شتون نه لري.

په اوسني وخت کې د غربيانو له خوا په ۳۹ اسلامي هيوادونو باندې ډيموکراسي يا جمهوري نظام ورټپل شوی دی. په دې هيوادونو کې عملا د الله تعالی شريعت نه تطبیقېږي، د قاتل قصاص او له غله څخه لاس پرې کول نشته. د زنا حد نه عملي کېږي، بلکه د زنا او فحشا د خپرولو لپاره شپه او ورځ زيار ويستل کېږي، پریمانه پيسې مصرفېږي، تلویزیونونه او راډيو گانې شپه او ورځ د خلکو د بې لارۍ او بې اخلاقه کولو لپاره خپرونې کوي. مشهوره فاحشو او ډمانو ته لوی لوی مډالونه او لقبونه ورکول کېږي. د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام په بشپړه توگه ځنډېدلی. د اقتصاد په برخه کې پانگه وال نظام (کاپيټاليزم) حاکم دی، په بانکونو کې سود قانوني جواز لري. مسيحييت او نورو باطلو ادیانو ته دعوتونه کېږي. د بنځو د حقوقو د نارو او چيغو په مټ بنځي بې سرۍ ته هڅول کېږي او کورنۍ ړنگېږي. په اساسي قانونونو کې د ډيموکراسي حاکمول د دولتونو دنده بلل شوې او دولتونه د بشر د حقوقو د هغې اعلاميې په رعايت مکلف شوي دي چې له اسلام سره ټکر لري؛ هغه اعلاميه چې د الهي حدودو تطبيق د بشر پر ضد تيری بولي، له اسلام څخه وتل د بشر حق بولي، په رضاء د جنسي اړیکو نيول د هر چا حق گني، بنځي ته د ميره د طلاقولو صلاحيت ورکوي...

نو لازمه ده چې مورن ډموکراسي په هر اړخيز ډول وپيژنو او بيا د شريعت په رڼا کې د هغې د اصولو او حقوقو او ازاديو څيړنه وکړو او دا خبره ځان ته معلومه کړو چې آيا ډموکراسي د اسلام له نظره کفر دی که نه؟ له زړه او په پوره قناعت د ډموکراسي منونکی مسلمان دی که کافر؟ مورن په ترتيب سره لومړی د ډموکراسي د پيژندنې بحث وړاندې کړ، د ډموکراسي په فکري بنسټ او پس منظر مو خبرې وکړې اوس به د ډموکراسي د اصولو او حقوقو او ازاديو يادونه وکړو او ورپسې به د اسلام له نظره د ډموکراسي اصول، حقوق او ازادۍ وڅيړو.

د ډموکراسي اصول

غربي ډموکراسي پر دوه اساسي اصولو ولاړه ده:

- ◀ د سيادت اصل
- ◀ د حقوقو او ازاديو اصل

د دې لپاره چې يوه ټولنه ډموکراته وبلل شي نو بايد دا دواړه اصله شتون ولري.

د ډيموکراسي لومړي اصل: سيادت (اعلی حاکميت)

سيادت، حکم او يا اعلی حاکميت د امر او نهی داسې مطلق اُچت واک يا سلطه ده چې نه ورسره په څنگ کې بل مساوي واک يا سلطه او نه هم له هغه څخه پورته بل واک يا سلطه شتون لري. يا په لنډ ډول: سيادت هغه حاکميت ته وايي چې له هغه څخه پورته بل هيڅ حاکميت وجود ونه لري.

په ډموکراسي کې د سيادت يا اعلی حاکميت اصل دوه څانگې لري:

- ◀ د تقنين يا قانون جوړونې څانگه(پارلمان)
- ◀ د تنفيذ يا د جوړ شوي قانون د عملي کولو څانگه(اجرائيه قوه يا حکومت)

د ډموکراسي د تقنين څانگه(پارلمان) لاندې ځانگړتياوې لري:

- ◀ اعلی حاکميت د خلکو حق بلل کېږي، يعنې تر ټولو لوړ حاکميت د الله تعالی نه بلکه د خلکو گڼل کېږي.
- ◀ د ولس اراده مقدسه وي، هر څه چې ولس غواړي هماغه به حق وي.
- ◀ د حق د پيژندلو اصلي معيار به د ولس د اکثريت رايه وي.

◀ د قوانینو د جوړولو یواځینی مصدر به عقل وي، څه چې عقل ښه گڼي هغه به حق او څه چې عقل بد گڼي هغه به باطل وي.

ټول ولس نشي کولای چې د قوانینو د جوړولو لپاره سره راټول او د اکثریت د رایو پر اساس حق او باطل معلوم کړي. ځکه نو ولس باید خپل استازي وټاکي تر څو د دوی په استازیتوب قوانین جوړ کړي. د ولس له استازو څخه پارلمان تشکیلېږي. پارلمان تر ټولو لوړه او له هر ډول خطا او گناه څخه پاکه اداره گڼل کېږي. څه چې د پارلمان اکثریت ښه او روا بولي هغه به ښه او روا وي او څه چې بد او باطل گڼي هغه به بد او باطل وي. لکه څرنګه چې پارلمان د هیواد لپاره قوانین جوړوي نو ځکه یې مقننه قوه یا Legislature بولي. په ځینې هیوادونو کې پارلمان د تقنین په څنګ کې د جوړو شویو قوانینو د تنفیذ واک هم لري او حکومت یا اجرائیه ځواک هم د پارلمان د وکیلانو له پلې څخه تشکیلېږي. خو په ځینو نورو هیوادونو کې بیا د حکومت مشر هم د پارلمان د وکیلانو په څېر د خلکو د رایو له مخې ټاکل کېږي او پارلمان یواځې د تقنین او د حکومت د کړنو د څارلو دنده لري.

د ډموکراسۍ د تنفیذ څانګه (حکومت یا اجرائیه قوه) لاندې ځانګړتیاوې لري:

په ځینو هیوادونو کې اجرائیه ځواک هم د پارلمان له خوا سمبالېږي، لومړی وزیر او کابینه د پارلمان له وکیلانو څخه تشکیل مومي.

خو په اکثریت هیوادونو کې د پارلمان د وکیلانو د ټاکلو په څېر د حکومت د تشکیل لپاره هم عمومي انتخابات کېږي. دا انتخابات به لاندې ځانګړتیاوې لري:

◀ د انتخاباتو په قانون کې به دین هیڅ نقش نه لري.

◀ په انتخاباتو کې به د مسلمان او کافر، ښځې او نر معیار شتون نه لري، د هیواد ټول وګړي به له یو ډول مساوي سیاسي حقوقو څخه برخمن وي. هر څوک به کولای شي چې کاندید شي او یا رایه ورکړي؛ دین به د دوی تر مینځ د برتری لامل نه وي.

◀ عقل، علم، صالحیت، تقوی او تجربه په انتخاباتو کې هیڅ ارزښت نه لري. د یوه تر ټول هوښیار او ځیرک انسان رایه به د یوه تر ټولو غبي او احمق انسان له رایې سره برابره گڼل کېږي، د یوه پاڅه تجربه لرونکي، ملي او سیاسي شخص د رایې او د هغه چا د رایې به هیڅ توپیر نه وي چې په هیڅ نه پوهېږي او مازې یو انسان وي؛ په انتخاباتو کې یوازې سرونه شمیرل کېږي نور نو یو متقي، صالح، پاک او محسن انسان له یوه رشوت خور، غله، حرامي، زاني، لوطي، قاتل او فاسق انسان سره بالکل برابر او مساوي سیاسي حقوق لري.

◀ په انتخاباتو کې چې د هرې نظریې خلکو ډېرې رایې وگټلې نو پاتې ټول خلک به یې حکومت مني او په وړاندې به یې نه درېږي.

د ډموکراسۍ دویم اصل : آزادی او حقوق

یو لږ حقوق او آزادی د ډموکراسۍ ثمره بلل کېږي. کومه ټولنه چې ډموکراسۍ مني نو حتما باید دا آزادی او حقوق ترلاسه کړي. د دې آزادیو او حقوقو له شتون پرته یو هیواد ډیموکرات نه بلل کېږي. دا آزادی او حقوق په لاندې ډول دي:

د دین او عقیدې آزادي

په غربي ډموکراسۍ کې هر څوک آزاد دی هر دین یې چې خوښ وي ودي یې مني. وگړو ته له یوه دین څخه بل دین ته د اوبنتلو او یا له ټولو دینونو څخه د انکار آزادي شته. دین او عقیده یو شخصي امر وي، د نظام په شمول هیڅوک هم له چا سره د دین او عقیدې د بدلون له امله محاسبه نشي کولای، که دا آزادي څوک له چا اخلي نو ډموکراتیک نظامونه به یې مخه نیسي.

د بیان یا نظر څرگندولو آزادي

هر څوک کولای شي چې څه یې زړه غواړي بیان یې کړي. خلک د خپل نظر د څرگندولو بې قیده او بنده (دا آزادی له دیني پلوه کوم قید او بند نه لري) آزادي لري. وگړي کولای شي چې حتی د دیني احکامو او مسائلو په اړه هم خپل نظرونه څرگند کړي، د بل چا دین او عقیده ته سپکې سپورې ووايي. په غربي ډیموکراسۍ کې د خلکو د رایو او نظرونو ارزښت او قداست له وحی څخه لوړ بلل کېږي.

شخصي آزادي

د خپل بدن په اړه هر څوک آزاد دی خوښه یې چې هر څه پرې کوي ودي کړي. هر ډول اخلاق چې غواړي اختیار دي کړي. په اخلاقو کې بد نشته؛ ټول ښه دي. روا او نارو مطرح نه وي. زنا، لواطت، گدا، له حیوان سره واده، له سپی یا بیزو سره جنسي اړیکې، نر له نر او ښځې له ښځې سره واده کول، د ښځو بدلول (د Swap union هڅې) ... د هر چا حق دی.

د هستوگنځي آزادي

هر څوک حق لري چې هر ځای ته چې وغواړي سفر وکړي او هر ځای چې وغواړي د اوسیدو لپاره غوره کړي. حتی یهود، نصارا او مشرکان کولای شي چې په جزیره العرب یا حرمین شریفین کې واوسېږي.

د ملکیت حق

هر څوک کولای شي چې هر شی ولري. له هرې لارې د ملکیت د گټلو او په هره لاره کې د مصرفولو حق هر چا ته په برخه وي. د مال په گټلو کې ناروا لاره نشته، له هرې ممکنې لارې گټل کیدای شي.

د کار حق

د ډموکراسي له نظره کسبونه او شغلونه ټول روا دي، ناروا پکې نشته. د جنسي خدماتو؟! وړاندې کول، د گډا کلپونه، سینما او شرايخاني خلاصول ناروا نه دي.

د زده کړې حق

د موسیقي، نڅا، جادو، مداري بازي، شعبده بازي په گډون هر څوک هر علم او فن زده کولای شي.

د بنځینه او نارینه مساوات

بنځه او نر په هر څه کې مساوي وي، څه چې نر کوي هغه به بنځه هم کوي. حقوق يې برابر دي، د نر په څېر بنځه هم کولای شي د هیواد مشر شي. نر په بنځه واکمني نه لري، بلکې دواړه به د یو بل متقابل درناوي کوي، بنځه هم د نر په څېر د نکاح د اړیکې د ختمولو واک لري.

سیاسي پلورالیزم

هر څوک حق لري چې د خپل منشور پر اساس گوند جوړ کړي، او بیا د واک ته رسیدو لپاره هلې ځلې وکړي. په اسلامي هیوادونو کې دا گوندونه زیاتره وخت د غرب له خوا حمایته کېږي، د هغوی لاسپوڅي او څیره خواره وي.

دیني پلورالیزم

وگړي کولای شي چې دیني گوند جوړ کړي، د دیني گوند جوړونکي به قناعت کوي چې دین په سیاست کې کار نه لري. ډیموکراسي به مني، په سیاست کې به گوتې نه وهي. همدا راز وگړي ازاد دی چې هر ځای د خپل دین تبلیغ وکړي. په اسلامي هیوادونو کې د مسیحیت او نورو ادیانو تبلیغ ته اجازه وي. که څوک يې مخالفت کوي، نو ډموکرات هیوادونه يې په وړاندې یو لاس او درېږي.

د ډموکراسي د تکفیر شرعي دلایل

اعلی حاکمیت

په اسلام کې اعلیٰ حاکمیت یواځې او یواځې د الله تعالیٰ حق دی. د الله تعالیٰ د حاکمیت منل د اسلامي تصور د بنسټونو بنسټ دی. د الله تعالیٰ د حاکمیت مانا دا ده چې دا یواځې الله تعالیٰ دی چې خوبه او اراده یې د قانون سرچینه ده، په کائناتو کې مطلق ځواک او اعلیٰ اقتدار د هغه جل جلاله دی.

د الله تعالیٰ حاکمیت د اسلام تر ټولو لومړنی بنسټیز اصل دی. داسې اصل چې نه پکې د اختلاف ځای شته، نه د اجتهاد، نه په کوم پړاو کې هیرېدای شي او نه پرې کوم جوړجاړی کیدای شي. قرآن کریم د الله تعالیٰ د حاکمیت او واکمنۍ اصل په مختلفو الفاظو سره په دوه توکرو کې بیان کړی دی:

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ (الأنعام، 57)

ژباړه: واکمني له الله پرته د بل چا نه ده.

أَلَا لَهُ الْحُكْمُ (الأنعام، 62)

ژباړه: یاد ساتئ! واکمني یوازې د هغه ده.

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَ الْأَمْرُ (الأعراف، 54)

ژباړه: یاد ساتئ! خلقت هم هغه لره دی او حکم هم د هغه دی.

وَ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ (آل عمران، 189)

ژباړه: او د آسمانونو او ځمکې واکمني یوازې د الله ده.

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ (آل عمران، 26)

ژباړه: ووايه، اي الله! د واکمنۍ څښتنه! ته چې هر چاته وغواړي واکمني ورکوي.

د "حکم" کلمه او د هغې مشتقات په ۲۲ قرآني آیتونو کې راغلي دي دا قرآني آیتونه په ډاگه ثابتوي چې الله جل جلاله شارع او قانون جوړونکی دی. همدا راز په قرآن کریم کې د الله تعالیٰ لپاره د "رب" کلمه په ۱۴۲ ځایونو کې د قانون جوړونکي او شارع په معنی راغلي ده.

انسانان د الله تعالیٰ بنده گان دي، الله تعالیٰ د خپلو بنده گانو په ضرورتونو او مصلحتونو تر ټولو بڼه پوهېږي او د همدې ازلي پوهې له مخې یې په هره زمانه کې هر قوم ته د هغوی د حال او وضعیت مطابق قانون او شریعت رالیرلي. الله تعالیٰ خپلو بنده گانو ته نه یواځې دا چې د عقایدو، مختلفو عباداتو او اخلاقو په هکله لارښوني رالیرلي بلکې هغوی ته یې د ژوند د تنظیم لپاره هم قانون رالیرلي. د دولت او حکومتداری، قضاء او جنایاتو، تجارت او اقتصاد، کورني نظام، حقوقو او واجباتو په اړه

بي هم هدايات او احكام رانازل كړي. حلال او حرام، روا او ناروا يي ټاكلي. د الله تعالى له لوري خپلو بنده گانو ته د قانون او شريعت رالپړلو سلسله له آدم عليه السلام څخه پيل او په خاتم النبیین محمد رسول الله صلى الله عليه و سلم باندې ختمه شوې. الله تعالى اسلام د وروستنی حق دين په توگه رالپړلی، داسې دين چې له ځان سره د ژوند بشپړ نظام لري او تر قيامته پورې په هره زمانه او هر ډول شرايطو کې د تطبيق وړ او د بشريت د ژوند د بنه تنظيم او د ستونزو د حل ضامن دی.

الله تعالى انسانان مکلف گرځولي تر څو يواځې او يواځې د الله تعالى رالپړل شوي قانون او شريعت ته غاړه کېږدي او عملي کولو ته يې ملا وتړي. د الله تعالى په مقابل کې بل هېچا ته هم د قانون جوړونې حق ورنه کړي، فقط الله تعالى د يواځينې اعلى مقتدر او مطلق واکمن په توگه ومني او بس.

هر څوک چې د الله تعالى حاکميت نه مني او د هغه په مقابل کې بل چا ته د قانون جوړونې په صلاحيت قائليري د ټول امت په اتفاق دا شخص له اسلام څخه خارج او کافر دی. ولو که دا شخص د اسلام په عبادتي او او ځينو اخلاقي برخو باندې باور هم ولري.

يواځې د قرآن کریم د يوه آيت او يا هم د رسول الله صلى الله عليه و سلم د يوه حديث څخه د انکار له امله يو څوک د اسلام له دايرې څخه خارجيږي او کافر گرځي؛ نو هغه څوک به څنگه نه کافر کېږي او د اسلامي دين له دايرې به نه وځي چې د سياست، اقتصاد، اخلاقو، قضاء او حدودو، حقوقو، واجباتو، د ژوند نورو گڼو اړخونو او د انسانانو تر مينځ د معاملاتو د تنظيم لپاره له رانازل شويو ټولو آيتونو او همدا راز احاديثو څخه انکار کوي؟

ټول مسلمانان مکلف دي چې د الله تعالى له خوا د رالپړل شوي قانون او شريعت مطلق اطاعت وکړي. د الله تعالى د حاکميت په مقابل کې بل هيڅوک هم د حاکم په توگه ونه مني او نه هم د الهی شريعت او قانون څخه پرته کوم بل ساختگي قانون ته غاړه کېږدي نه يې ومني او نه هم پرې راضي شي. د اختلاف او منازعې په صورت کې د الله تعالى رالپړل شوي قانون ته مراجعه وکړي نه دا چې د خپل عقل او پوهې پر اساس له ځانه قانون جوړ او بيا يې له مخې فيصله وکړي.

په اسلام کې قطعي الثبوت دلايل له هغه چا څخه ايمان نفي کوي او کافر يې بولي چې د الله تعالى له قانون څخه پرته د بل چا په قانون فيصله کوي. د الله تعالى په مقابل کې د بل چا حاکميت مني او يا دا چې د الله تعالى په قانون فيصله کوي خو له زړه څخه پرې راضي نه وي.

فَلَا وَ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَ يُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (النساء، 65)

نه، اي محمد صلی الله عليه و سلم! ستا په رب قسم چي دوی هیڅکله مؤمنان کیدای نه شي، تر څو چي په خپل منځي شخړو کي تا فیصله کوونکی ونه مني. بیا چي ته څه فیصله وکړي، پر هغي باندي په خپلو زړونو کي هم څه تنگي احساس نه کړي؛ بلکي سر تر پایه یې ومني.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا (الأحزاب، 36)

ژباړه: هیڅ یو مؤمن او هیڅ یوه مؤمنه دا حق نه لري چي کله الله او د هغه رسول صلی الله عليه و سلم د کومي معاملي فیصله وکړي او بیا(د الله او د هغه د رسول په خلاف) هغه پخپله د خپلي هغي معاملي د فیصله کولو اختیار ولري. او څوک چي له الله او د هغه له رسول صلی الله عليه و سلم څخه سرغړاوی وکړي، په څرگنده گمراهی کي وغورځیدی.

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ (الشوری، 10)

ژباړه: په هره چاره کي چي ستاسي تر منځ اختلاف وي، د هغه فیصله کول د الله کار دی. هماغه الله زما رب دی، پر هغه ما توکل وکړ، او د هغه لوري ته زه رجوع کوم.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا نُزِّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَيَّ الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا (60) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا (61) --- (النساء، 60-61)

ژباړه: [اي پېغمبره (ص)!] آیا تا هغو خلکو ته نه دي کتلي چي دعوه کوي چي: موږ پر هغه کتاب چي تاته راغلی دی او پر هغو کتابونو چي له تا څخه مخکي نازل شوي ول ایمان راوړی دی؟- خو غواړي چي خپلي چاري د فیصلي لپاره د طاغوت لوري ته وړاندي کړي. حال دا دی چي هغو ته له طاغوت څخه د منکرېدو حکم شوی و. شیطان غواړي هغوی وغولوي او د سمي لاري څخه یې ډېر لري وباسي.

او کله چي هغو ته ویل کېږی چي راشئ، د هغه شي لوري ته چي الله نازل کړي دي. او راشئ، د پیغمبر لوري ته. نو ته به دغو منافقانو تو گوري چي ستا لوري ته له راتگ څخه به بیخي ځانونه گوښه کوي.

أَفْحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ (المائدة، 50)

ژباړه: آیا دوی د جاهلیت پرېکړه غواړي؟ حال دا چي هغو خلکو ته چي په الله تعالی باور لري، د الله عز و جل له حکم څخه بل ښه او بهتر حکم نشته.

دا او په لسگونو نور آیتونه په روښانه توګه ثابتوي چې " اعلیٰ حاکمیت" یواځې او یواځې الله تعالیٰ جل جلاله او د هغه رالېرلي شریعت ته حاصل دی او څوک چې د الله تعالیٰ حاکمیت نه مني او د هغه د رالېرلي شریعت او قانون په وړاندې د خپل عقل او ارادې له مخې د بشر لپاره قوانین جوړوي له اسلام څخه جلا او ښکاره کافر دی.

د ولس د ارادې تقدس

د ولس اراده په ډموکراسۍ کې تر ټولو ارزښتمن او مقدس شی ګڼل کېږي، دومره مقدسه چې د ولس اراده په مطلق ډول د قانون مصدر وي. له همدې امله پارلمان چې د ولس د ارادې تمثیلوونکو نماینده ګانو څخه تشکیل شوی وي تر ټولو لوړ، مقتدر او له هر ډول خطا څخه پاک ارګان بلل کېږي. که ولس داسې کوم څه وغواړي چې د الله تعالیٰ د شریعت او قانون خلاف وي نو د ډموکراسۍ د حکم له مخې به د الله تعالیٰ لارښوونې پرېښودل کېږي او د خلکو له ارادې جوړ شوي قانون باندې به عمل کېږي.

په ډموکراسۍ کې له لومړي سره د کومې لویې جرګې یا کومې بلې ولسي مرجع له خوا د ولس اراده د اساسي قانون په شکل تدوین او منل کېږي؛ بیا نو شریعت او یا بل عرف یا قانون د اساسي قانون په تله تلل کېږي که له اساسي قانون سره برابر و نو له اساسي قانون سره د توافق له امله منل کېږي نه دا چې د الله تعالیٰ شریعت او حکم دی. خو که له اساسي قانون سره په ټکر کې راته بیا یې نو په هېڅ صورت د منل کېدو او عملي کېدو چانس نشته. د خلکو اراده او رایه په شریعت باندې لوړه ګڼل هغه کفر دی چې الله تعالیٰ ترې خپل بنده ګان منع کړي دي:

وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ (المائدة، 49)

ژباړه: نو [اي محمده (ص)!] ته د الله له نازل کړي قانون سره سم د دې خلکو د چارو فيصله وکړه، او د هغوی د خواهشاتو او خوبو پیروي مه کوه. پام کوه چې دا خلک تا په فتنه کې وانه چوي، يوه ذره قدرې دې هم له هغه څه څخه وانه روي چې الله تا ته درلېرلي دي. نو که دوی مخ ورڅخه واړوي، نو وپوهېږه چې الله د دوی د ځينو گناهونو په مجازات کې، په غم کې د دوی د اخته کولو اراده کړې ده. او دا حقیقت دی چې له دې خلکو څخه زیاتره یې فاسقان دي.

آیا د اکثریت رایه د حق د ټاکلو معیار کیدای شي؟

د ډموکراسۍ پر خلاف په اسلام کې هغه څه حق دی چې په قرآن او حدیث کې د حق په توګه بیان شوي وي که څه هم ډېر لږ خلک یې ملاتړ وکړي. په ډموکراسۍ کې د خلکو اکثریت " اله" او رایه یې د " شریعت" مرتبه لري. چې دا د ډموکراسۍ لوی ښکاره او برېښد کفر دی. په اسلام کې نه یواځې دا چې

د خلکو اکثریت یا اقلیت د حق او باطل ، روا او ناروا معیار نه دی. بلکه قرآني آیتونه په صراحت سره بیانوي چې لږ خلک حق ته غاړه اېښودونکي، د پوهې خاوندان او شکر اېستونکي دي:

وَ إِنْ تُطِغْ أَكْثَرَ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ (الأنعام، 116)

ژباړه: او [اې محمد(ص)!] که ته د هغو خلکو د اکثریت په خوله کار وکړې چې په ځمکه کې میشته دي، نو هغوی به تا د الله له لارې واړوي. هغوی خو یوازې په گومان روان او د انگېرنو برابر ونکي دي.

وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ (البقرة، 243)

ژباړه: خو زیاتره خلک شکر نه ادا کوي.

وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ (هود، 17)

ژباړه: خو زیاتره خلک ایمان نه راوړي.

وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (يوسف، 21)

ژباړه: خو زیاتره خلک نه پوهېږي.

وَ قَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّاكِرُونَ (سبا، 13)

ژباړه: زما په بنده گانو کې بیخي لږ شکر اېستونکي دي.

په ډموکراسۍ کې عقل د قانون د سرچینې په توگه

په ډموکراسۍ کې هغه څه " بنه " بلل کېږي چې د خلکو عقل یې بنه وبولي او هغه څه " بد " گڼل کېږي چې د خلکو عقل یې بد وبولي. د عقل له خوا د همدې بنه گڼلو او بد گڼلو په اساس بیا قوانین وضع کېږي، روا او ناروا یا جائزې او ناجائزې چارې ټاکل کېږي؛ په دې توگه د تقنین او تشریح حق په بشپړ ډول له الله تعالی څخه اخیستل کېږي او بشر ته سپارل کېږي چې دا په خپل ذات کې بنکاره او ډاگیز کفر دی.

آیا په عقل کې دا صلاحیت شته چې په شیانو یا افعالو باندې د (بنه والی) یا (بدوالی) صحیح حکم وکړي؟

د لاندې دلایلو له مخې عقل په اشیاء او افعالو باندې د صحیح حکم کولو وړتیا او صلاحیت نه لري:

۱- د انسانانو عقلونه سره بېل بېل دي، د ځينو خلکو عقلونه یو شی یا یو کار بڼه او تر سره کوونکی یې د مکافاتو وړ بولي خو د ځينو نورو انسانانو عقلونه بیا هم دا شی یا همدا کار بد او ترسره کوونکی یې د مجازات وړ گڼي. که عقل کې رښتیا هم د بڼه او بد د تعیینولو وړتیا وای نو باید د ټولو انسانانو عقلونو عین شی یا فعل بڼه یا بد گڼلی او یو ډول پریکړه یې کولای. حقیقت دا دی چې د " وحی " له لارښوونې پرته عقل د صحیح حکم کولو وړتیا نه لري.

۲- د انسانانو عقلونه د هغوی له فطري غریزو، تمایلاتو او خواهشاتو څخه متأثر کېږي. د انسانانو غریزې، خواهشات او تمایلات سره مختلف دي؛ په دې توگه له مختلف ډول خواهشاتو او تمایلاتو څخه متأثر شوي عقلونه مختلف او له یو بل سره متضاد حکمونه کوي چې په دې صورت کې بیا هم د حقيقي مصلحت او سم حکم پیژندل یو نا ممکن کار گرځي.

۳- د انسانانو عقلونه د حالاتو، شرائطو او زمانې په بدلون سره بدلون مومي. هغه عقلونه چې پرون به یې یو شی یا فعل بڼه گڼه نن به د حالاتو او شرائطو په بدلون سره هماغه شی یا فعل بد گڼي یا هغه څه چې نن یې بد گڼي څه موده وروسته به یې د شرائطو او حالاتو په بدلون سره بڼه وپولې. په دې توگه عقل په (بې ثباتی) اخته کېږي په داسې حال کې چې الهي وحی د ټولو حالاتو، شرائطو او زمانو په نظر کې نیولو سره (ثابت) حکم کوي.

په اسلام کې د ثواب او عقاب په لحاظ په اشیاء او افعالو باندې د حل او حرمت (حلال او حرام گڼلو) حکم یواځې او یواځې د الله تعالی حق دی:

إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ (الأنعام، 57)

ژباړه: واکمني له الله پرته د بل چا نه ده.

په اسلام کې د قانون مصدر (وحي) دی. اصلي او اساسي قوانین (Supra Constitution) اسلامي شریعت ټاکلي دي. د فرعي (Subordinate) قوانینو په برخه کې مجتهدین اجازه لري چې د اسلام له اساسي سرچینو څخه یې استنباط کړي.

انتخابات

د غربي ډموکراسۍ د انتخاباتو په قانون کې دین ځای نه لري؛ د اسلام د لارښوونو پر خلاف د مسلمان تر څنګ هندو، سک، عیسوي، یهودي، کمونست کافر، سیکولر کافر، ډیموکرات کافر... او همدا رنگه

بنځه هم کولای شي چې ځان انتخاباتو ته کاندید کړي او له خلکو څخه د رایې غوښتنه وکړي. د اسلامي لارښوونو له مخې د مسلمانانو مشر باید مسلمان او نارینه و اوسي؛ د مسلمانانو د مشر لپاره د نورو ډېرو شرطونو تر څنګ اسلام او نارینه توب هم له اساسي شرطونو څخه دي. د اسلام له نظره په مسلمانانو باندې د کافر مشر واکمني حرامه ده، او بنځه هم اسلامي شریعت د مسلمانانو د مشرۍ له درانده مسئولیت څخه معاف کړي ده.

په غربي ډیموکراسۍ کې خبیث والی او فاسد والی، طیب والی او صالح والی ارزښت نه لري. د یوه کافر، خبیث، فاسد، فاجر، خائن، بې عقل، غله، مجرم او فاحش انسان رایه د یوه پاک، مؤمن، صالح، متقي، هوښیار او عالم انسان له رایې سره برابره او مساوي شمیرل کېږي. د بیلګې په توګه که د یوه دیني عالم په مقابل کې یو کافر کاندید وي؛ دیني عالم ته ۹۹۹ تنه صالح، پاک، متقي او له خدایه ویریدونکي خلک رایه ورکړي او کافر کاندید د ۱۰۰۰ تنو لندغرو، نشه یانو، فاسقانو او خاینانو رایې واخلې نو ډیموکراسي حکم کوي چې کافر کاندید بریالی او د منصب حقدار دی. د خبیث، فاسد او فاسق انسان رایه د متقي، صالح او پاک انسان له رایې سره برابرول او ټولو ته یو ډول انتخابي حقوق ورکول د اسلام، عقل او فطرت خلاف عمل دی. د اسلام له نظره خبیث، فاسق او فاجر کسان په هیڅ شان له پاکو او طیبو انسانانو سره برابر ندي.

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (المائدة، 100)

ژباړه: [ای پیغمبره (ص)]! دوی ته ووايه چې پاک او ناولي په هیڅ شان یو شانته نه دي، که د ناپاکو ډېروالی هر څومره ستاسې لپاره جالب هم وي. نو ای هوښیارانو! د الله له نافرمانۍ څخه ځان وژغورئ، ښایي چې بریالیتوب مو په برخه شي.

په ډیموکراسۍ کې هر څوک حق لري چې ځان کاندید کړي، د ټولو انسانانو رایې برابرې حسابیږي او څوک چې د دې ټاکنو په نتیجه کې کامیاب شو نو د ټولو له خوا د قانون جوړونې او د خپل جوړ کړی قانون د تنفیذ واکدار او حقدار منل کېږي. چې دا صریح او ښکاره کفر دی.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ... (الشوری، 21)

ژباړه: ایا د دوی لپاره داسې حصه داران کیدای شي چې قانون د تحلیل او تحریم ورته جوړ کړي هغه چې الله تعالی یې اجازه نده کړې. (نه هیڅ کله نه)

په انتخاباتو کې له خلکو څخه تمه کېږي چې د هیواد د ادارې او پرمختګ لپاره د کاندیدانو یا ګوندونو طرحې او منشورونه په ژور ډول مطالعه کړي بیا یې یو تر بله مقایسه کړي او هغه طرحه یا منشور

پکي پيدا کړي چې د هيواد د راتلونکي په خیر وي بيا د همدې طرحې يا منشور کانديد يا گوند ته خپله رایه ورکړي. دا تمه په هغه هیوادونو کې هم له خلکو څخه کېږي چې ۷۰ یا ۸۰ سلنه وگړي یې بی سواده وي او اصلا د طرحې يا منشور د لوستلو وړتیا ونه لري!!! په دې توگه ډیموکراسي د سلیم عقل او فطرت خلاف، د بشر په لاس جوړ شوی مسخره نظام دی.

له دې سره سره د انتخاباتي تگلارې له مخې د خلکو پوهې او تجربې ته هیڅ پام نه کېږي. د یوه پوهاند او د یوه بی سواده ملازم رایې برابرې وي. د یوه رسېدلي دیني عالم، تجربه لرونکي سیاست مدار او متخصص رایه د یوه نالوستي عامي له رایې سره مساوي وي. په داسې حال کې چې په اسلام کې پوه او نا پوه هیڅکله یو برابر نه دي.

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُوا الْأَلْبَابِ (الزمر، 9)

ژباړه: د دوی څخه پوښتنه وکړه: " آیا پوهېدونکي او نه پوهېدونکي یو شانته کېدای شي؟" نصیحت خو د پوهې خاوندان مني.

مور چیرته هم ندي لیدلي چې د کومې ناروغۍ د مخنیوي لپاره د لارو چارو د لټولو په کنفرانس کې دې انجنیرانو یا معلمانو هم د ډاکټرانو په څنګ کې گډون کړي وي، نه هم چیرته ډاکټر د انجنیرانو په نقشو کې نظر ورکړی. خو په ډیموکراسۍ کې د سیاست پوهانو په څنګ کې د ټول هیواد د سیاسي سنبالښت لپاره بی سواده وگړي هم پوښتل کېږي عجیبه یې لا دا چې د بی سواده انسان او د سیاست پوه انسان نظرونه مساوي او یو برابر شمیرل کېږي!!!

د ډیموکراسۍ له نظره د دې لپاره چې په یوه هیواد کې ټول خلک د یو بل په څنګ کې سوله یز گډ ژوند وکړي نو باید ټول وگړي د یو بل دین او عقیدې ته احترام وکړي او حق یې وبولي؛ مسلمان به د عیسویت او هندویزم درناوي کوي او حق به یې بولي او عیسوي او هندو به د اسلام درناوی کوی او حق به یې بولي... په دې توگه ډیموکراسي د خپل حاکمیت په قلمرو کې دینونه په حق او باطل نه وېشي بلکه ټول دینونه یو ډول حق او سم، د بشر ضرورت او د تسکین ذریعه یې بولي. په همدې اساس ډیموکرات چاپیریال کې څوک د خپل دین له کبله په بل چا لوروالی نه لري او ټول وگړي یو ډول سیاسي حقوق لري. مسلمان، هندو، سک، عیسوي، یهود... ټول کولای شي چې خپله رایه وکاروي یا ځان کانديد کړي. (البته د ژوند په ډگر کې یوه دین ته هم د مداخلې اجازه نه ورکوي)

په اسلام کې تر هغه وخته د یو چا مسلماني نه صحیح کېږي تر څو چې د الله تعالی او د هغه د دین له منلو څخه وړاندې له ټولو باطلو ادیانو، باطلو مفکورو، د طاغوت له ټولو ډولونو او ټولو ساختګي

خدایانو(بتانو، غواگانو، خوسکیانو، پیرانو، زیارتونو، فرعون نما انسانانو) څخه منکر نه شي. همدا مفهوم د اسلام په کلمه، لومړۍ بناء او دروازه (لا اله الا الله محمد رسول الله) کې هم پروت دی. اسلام داسې دین دی چې نه ترې پورته او نه هم ورسره په څنګ کې مساوي کوم بل دین یا نظریه شتون لري. اسلام په ټولو ادیانو او مفکورو لوړتیا لري او مسلمانان نظر غیر مسلمان وګړو ته اعلیٰ او اُچت خلک دي.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (آل عمران، 139)

ژباړه: بي زړه کېږئ مه، اندېښمن کېږئ مه. همدا تاسې بر لاسي ياست، که تاسې مؤمنان واوسئ.

الله تعالی یواځې او یواځې اسلام د وروستني حق دین په توګه غوره کړی؛ اسلام د پخوانیو ټولو آسماني ادیانو منسوخوونکی دی. د بشر په لاس جوړ شوي ساختګي ادیان او مفکوري بي له خرافاتو، کفر او شرک څخه هېڅ هم له ځان سره نه لري. پخواني آسماني ادیان نه یواځې دا چې د اسلام له لوري منسوخ شوی بلکه په خپل اصلي شکل هم نه دي پاتې شرک او کفر په کې ننوتی.

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ (آل عمران، 19)

ژباړه: د الله تعالی په وړاندي دین همدا اسلام دی.

مسلمانان له جګړه کوونکو او د اسلام د سیاسي واکمنۍ نه مننونکو کفارو سره په جګړه مکلف دي. که غیر مسلمان وګړي له جګړې لاس واخلي، د مسلمانانو سیاسي واکمنۍ ته غاړه کېږدي او اسلامي دولت ته جزیه ورکړي نو بیا کولای شي چې په ازادانه ډول د مسلمانانو تر څنګ ژوند تېر کړي، په خپل دین پاتې او خپل دیني مراسم ترسره کړي. جزیه هغه خاصه مالیه ده چې نامسلمان وګړي يي اسلامي دولت ته سپاري او په بدل کې يي اسلامي دولت دوی ته امنیتي، حقوقي، ټولنيز، پرمختیايي... خدمات وړاندي کوي.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَ يَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ أَنْتَهُوا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ (البقرة، 193)

ژباړه: او تاسې له هغو سره وجنگېږئ تر دې پورې چې فتنه پاته نشي او دین د الله لپاره شي، بیا که هغوی لاس په سر شول، نو وپوهېږئ چې له ظالمانو پرته د بل چا په ضد لاس غځول روا نه دي. په ډموکراسي کې د کفر او اسلام تر مینځ د توپیر د نشتون له امله ډموکراسي ښکاره او شدید کفر دی او د اسلام په مخالف قطب کې قرار لري؛ د دواړو یو ځای کول قطعاً نا ممکن دي.

د اسلام له نظره د ډيموکراسۍ د آزاديو او حقوقو څېړنه

د دين او عقيدې آزادي

په ډيموکراسۍ کې هر انسان حق لري چې کوم دين يې زړه غواړي؛ غوره يې کړي او يا خپل اوسنی دين او عقیده بدله کړي. دين او عقیده د يوه فيشن يا لباس حيثيت لري. مسلمان کولای شي يهودي شي، بله ورځ بيا هندو، مسيحي يا ملحد او يا له ټولو دينونو څخه منکر شي او بله ورځ بيا بيرته مسلمان شي. د دين انتخاب او يا بدلون يو شخصي امر بلل کېږي. نظام او چارواکي له چا سره د دين د بدلون محاسبه نه کوي. خو د اسلام له نظره دا باور چې مسلمان کولای شي چې خپل دين پرېږدي او د اسلام د پرېښودو له امله هغه ته څوک د سزا ورکولو حق نه لري؛ بنسټکاره او صريح کفر دی. په اسلام کې د مرتد سزا قتل دی. مرتد هغه څوک دی چې لومړی مسلمان وي خو بيا له اسلام څخه ووځي او بيرته توبه هم نه باسي. رسول الله صلی الله عليه و سلم فرمايلي دي: من بدل دينه فاقتلوه (بخاري) ژباړه: چا چې خپل دين بدل کړ ويې وژنی.

په اسلام کې هم د دين او عقيدې آزادي شته، هغه داسې چې هيڅوک حق نه لري چې غير مسلمان وگړي د اسلام په منلو مجبور کړي، د غير مسلمان وگړو د معبدونو د ړنگولو حق او اجازه هيچا ته هم نشته.

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ... (البقرة، 256)

ژباړه: د دين په چارو کې څه زور او مجبورول نشته، سمه خبره له غلطو مفکورو څخه جلا کړای شوي ده.

وَ لَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مَنْ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعاً أَ فَأَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ (يونس، 99)

ژباړه: که ستا د رب اراده دا وای (چې په ځمکه کې دې ټول خلک مؤمنان او حکم منونکي اوسي) نو د ځمکې ټولو اوسېدونکو به ايمان راوړی وای. نو ايا ته خلک مجبوروي چې ايمان راوړي؟

د صحابه کرامو رضی الله عنهم له دورې څخه تر اوسه پورې په اسلامي قلمرو کې د مسيحيانو، يهودو، هندوانو او نورو غير مسلمانو طايفو شتون دا خبره ثابتوي چې مسلمانانو دوی ته په خپل دين د پاتې کېدو حق ورکړی او دوی يې د اسلام په منلو ندي مجبور کړي. خو د ډيموکراسۍ په څېر اسلام مسلمانو وگړو ته اجازه نه ورکوي چې خپل حق دين پرېږدي او بل دين غوره کړي يا ملحد شي، د دين د پرېښودو په صورت کې يې ورته د مرگ سزا ټاکلې ده.

د بيان يا د نظر څرگندولو آزادي

ډموکراسي وگړو ته د بيان بي بندوباره آزادي ورکوي، هر څوک کولای شي چې هر څه ووايي او د هر څه په اړه نظر ورکړي. ډموکراتان د بيان د آزادي په عنوان ديني لارښوونې او احکام هم تر برید لاندې نيسي. د رسول الله صلی الله عليه و سلم له توهينه ډک کارتونه خپروي، د رسول الله صلی الله عليه و سلم او قرآن پر ضد فيلمونه جوړوي، قرآن ته اور ورته کوي، د اسلام او قرآن پر ضد کتابونه ليکي...

په ډيموکراسي ځپلو اسلامي هيوادونو کې خلکو ته يواځې د شريرو او باطلو نظرونو او بيانونو د اظهار اجازه شته، د حق او سپينو خبرو کولو اجازه څوک نه لري، که څوک حق وايي او سپين غږېږي نو يا به وژل کېږي يا به زندان ته وړل کېږي، يا به شړل کېږي او يا به له نورو ډول ډول تهديداتو او ستونزو سره مخامخ کېږي. زموږ په هيواد کې پرويز کامبخش د اسلام پر ضد مضامين خپاره کړل او جاويد احوار په کابل ایکسپريس کې د الله تعالی پر ضد!!! ليکنه وکړه؛ دواړه سرې سترگې گرځي، ځکه دوی له هغې آزادي څخه گټه اخيستي وه چې ډيموکراسي ورته منلې وه.

اسلام د باطل ويلو او د بي لارې کوونکي نظر اظهار ته اجازه نه ورکوي. د بنو او حق خبرو او نظرونو په څنگ کې د بدو او باطلو خبرو او نظرونو څرگندول د هر چا حق بلل؛ د اسلام له نظره صريح کفر دی او په دې حق او آزادي باورمند کسان بنکاره کافران دي.

په اسلام کې نه يواځې دا چې د حق او بنو خبرو او نظرونو ويلو او څرگندولو ته اجازه شته بلکه د حق بيان او بنه نظر څرگندول عبادت بلل کېږي، د ظالم حاکم پر وړاندې د حق خبره کول لوی جهاد شميرل کېږي او که څوک د خپلې حق خبرې، له بدې څخه د منعي او په نيکۍ د امر له کبله ووژل شي نو د حمزه رضی الله تعالی عنه په څېر غوره شهيد به وي. رسول الله صلی الله عليه و سلم فرمايلي دي:

ان من اعظم الجهاد كلمة عدل عند سلطان جائر(الترمذی، کتاب الفتن، باب افضل الجهاد)

يقينا له لوی جهاد څخه يو دا دی چې د عدل خبره دې د ظالم پادشاه په مخ کې وکړای شي.

د رسول الله صلی الله عليه و سلم په يو بل حديث شريف کې راځي:

خير الشهداء حمزة بن عبدالمطلب و رجل قام الى رجل فأمره و نهاه في ذات الله فقتله على ذلك (المستدرک للحاکم)

په شهيدانو کې غوره شهيد حمز بن عبدالمطلب او هغه سړی دی چې د الله جل جلاله لپاره يو بل چا ته په نيکۍ امر وکړي او له بدې څخه يې منع کړي او هغه يې بيا ووژني.

شخصي آزادي

شخصي آزادي يا اخلاقي آزادي د ډموکراسۍ تر ټولو مهمه آزادي ده، له همدې کبله يې د ډموکراسۍ زړه بولي. د دې آزادي له مخې وگړي د خپل بدن په اړه پوره واک لري چې څه يې زړه غواړي هغه پرې کولای شي. خوښه يې چې چپرته يې نخوي او که پلوري يې، لواط کوي که سحاق، زنا کوي، که له سپي خره، بيزو يا بل کوم حيوان سره واده، لوڅ لپړ گرځي او که شلېدلي پتلون اغوندي، رېره کې ډېزايونونه اچوي که په غوږو او غاړه کې والی او خنځيرونه، قیلون او شراب وهي که بنگ او... څه چې چا ته ښه ښکاري او خوند ترې اخلي هماغه ښه اخلاق دي، دين به ښه او بد اخلاق نه ټاکي، د ټولني عرفونه، رواجونه او ادبي قوانين به د وگړو په شخصي ژوند کې مداخله نه کوي...

د اسلام له نظره وگړو ته په دا ډول آزادي قائلېدل ښکاره کفر دی. دا ډول بې سرحد اخلاقي آزادي د فطرت خلاف ده او په اسلام کې شتون نه لري. په اسلام کې د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام شتون لري، په ټولنه کې نېکيو ته وده او د بديو او شر مخه نيول کېږي. په کومه ټولنه کې چې ډموکراسي حاکمه وي هلته د امر بالمعروف او نهی عن المنکر قوانين په بشپړه توگه ځنډول شوي وي. بالعکس په کومه ټولنه کې چې د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام جاري وي نو هلته به د ډموکراسۍ د زړه د نشتون له کبله؛ ډموکراسي مړه وي. دواړه، ډموکراسي او د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام په يوه ټولنه کې په يوه وخت کې نشي سره يو ځای کېدای؛ له دوی څخه به يکي يو موجود وي او بس.

د هستوگنځي آزادي

غربي ډموکراسي خلکو ته آزادي ورکوي چې هر چپرته يې زړه غواړي هلته واوسېږي، د حرم په ساحه او په جزیره العرب کې مشرکانو، يهودو او نصاراوو ته د اوسېدو حق ورکوي. په اسلام کې غير مسلم وگړي د حرم ساحې ته د ننوتو اجازه نه لري او په مسلمانانو لازمه ده چې له جزیره العرب څخه کفار وباسي. رسول الله صلي الله عليه و سلم فرمايلي دي:

اخرجو المشركين و في الرواية: اليهود و انصار من جزيرة العرب... (بخاري)

ژباړه: مشرکان له جزیره العرب څخه وباسئ. او په بل روايت کې راغلي: يهود او نصارا له جزیره العرب څخه وباسئ.

حضرت عمر رضی الله عنه په وخت کې ټول يهود او نصارا له جزیره العرب څخه ويستل شوي وو، خو په اوس وخت کې که څوک له جزیره العرب څخه د يهودو او نصاراوو د ويستلو غوښتنه وکړي، نو د ډموکراسۍ د سرلارو له خوا به له ډموکراسۍ سره د مخالفت په جرم د ډموکراسۍ له قانون څخه د هغوی د وژلو فتوی برابره او ځمکه به پرې سور اور کړي.

د ملکیت حق

په غربي ډموکراسۍ کې خلک کولای شي چې له هرې لارې مال وگټي او په هره طریقه یې چې زړه غواړي مصرف کړي. د سود، احتکار، قمار، د مزدورانو زببناک، فریب... له لارو مال گټل کیدای شي او بیا په عیشونو، فحشاء، نڅا، قمارونو... کې مصرفېږي. ډموکرات هیوادونه د مال د گټلو لپاره نور ملتونه استعمار او د هغوي کاني زیرمی غلا کوي. د خپلو وسلو پلورلو لپاره نور ملتونه په خپلو کې سره په جگړو او سیالیو اړوي په نړیواله سطحه له هیڅ ډول جنایت څخه دریغ نه کوي.

په اسلام کې د مال گټلو او مصرفولو روا لارې معلومي دي. له ناروا او حرامو لارو څخه د مال گټل منع دي. اسلام خپل ځانگړی اقتصادي نظام لري چې د ټول بشریت د اقتصادي ستونزو حل په کې موجود دی. د ډموکراسۍ په کاپیټالیزم باندې باور لرل د اسلام له نظره ډاگیز کفر دی.

د کار حق

په ډموکراسۍ کې وگړي د هر ډول کار او کسب حق لري، په کارونو او کسبونو کې ناروا نشته، خو د اسلام له نظره روا نده چې خلک ځانونه په ناروا کارونو او کسبونو باندې بوخت کړي، په اسلام کې قمار خاني، شراب خاني، زنا خاني، د موسیقي کلبونه، د موسیقي د زده کړې انسټیټیوتونه... خلاصول او چلول ناروا دي. د ځان بوختولو او کسبونو ټول ډولونه روا گڼل د اسلام له نظره واضح کفر دی.

د زده کړې حق

په ډموکراسۍ کې وگړي د هر ډول علم او فن زده کړه کولای شي، خو د اسلام له نظره د موسیقي او نڅا، د کوډو او جادو... زده کړه حرامه ده. جادو گري او د جادو زده کړه د اسلام له نظره کفر دی. اسلام هغه څوک کافر بولي چې د جادو زده کړه کفر نه بولي او یا خلکو ته د جادو په شمول د هر علم د زده کړې په حق باورمند وي.

د بنځینه او نارینه مساوات

په ډموکراسۍ کې د بنځي او نر حقوق مساوي بلل کېږي، څه چې نر کولای شي هغه به بنځه هم کوي، بنځه او نر برابر سیاسي حقوق لري. په داسې حال کې چې په اسلام کې د بنځي او نر حقوق مساوي نه بلکې عادلانه دي. بنځه د نر نیمایي میراث وړي، د دوه بنځو شاهدي د یوه نر له شاهدي سره برابره وي، د بنځي نفقه په پلار یا په خاوند وي، بنځه د مهر، له میره او پلار څخه د میراث وړلو حق لري، په بنځه باندې هیڅ ډول نه خپل او نه د بل چا مالي مکلفیت شته. په سیاسي برخه کې د اسلام مبارک دین بنځه د مسلمانانو د مشرۍ له درنده مسئولیت څخه معاف کړي ده. د اسلام له نظره د قرآن او حدیثو پر خلاف بنځه او نر په هر څه کې مساوي بلل ښکاره کفر دی.

لنډيز او پايله

معاصره ډيموکراسي د ژوند د تنظيم لپاره د بشر په لاس جوړ شوی نظام دی چې په لومړی ځل په اروپا کې د پادشاهانو، منحرف مسيحيت او پاپانو د ظلم او وحشت په مقابل کې د خلکو له خوا د عکس العمل په نتيجه کې رامنځته شو. په ډيموکراسي کې د دولت او سياست، اقتصاد، معاملاتو او د ژوند د نورو ټولو اړخونو او د خلکو تر مينځ د فيصلې لپاره قوانين د خلکو له خوا جوړېږي. د قانون مصدر د بشر عقل گڼل کېږي. روا او ناروا، بڼه او بد د خلکو له خوا ټاکل کېږي. د خلکو اراده تر هر څه مقدسه، او لوړ او اعلى حاکميت د خلکو حق بلل کېږي. د خلکو د اکثريت خوښه او رايه د حق او باطل يا روا او ناروا د معلومولو معيار وي. خلک د اله او اکثريت يې د شريعت حيثيت لري. ډيموکراسي د خپلې ثمرې په توگه ځينې حقوق او ازادۍ لري چې خپل منونکي ترې برخمن کوي. د عقيدې، بيان، او اخلاقو د ازادۍ په څېر د ډيموکراسۍ ټولې ازادۍ او حقونه بې سرحدو او هيڅ ډول ديني بريد، بند او قيد نه لري.

د اسلام له نظره ډيموکراسي تر ټولو شديد کفر دی. د ډيموکراسۍ منونکي، ډيموکراسۍ خپرونکي، د ډيموکراسۍ ملاتړي، او د ډيموکراسۍ مرسته کوونکي د اسلام له دايرې وتلي، بڼکاره او بې شکه کافران دي، که څه هم له مسلمان مور او پلار څخه پيدا شوي او ځانونه مسلمان هم وبولي. دا مسلمان نما کافران دي ځانونه نه تېر باسي. اسلام د ماشوم د اودس په څېر نه دی چې هيڅ دې مات نه شي. لکه څرنګه چې شريعت، اسلام ته د داخلېدو لارې بنوودلې، همداسې يې له اسلام څخه د وتلو لارې هم روښانه کړې دي. د ډيموکراسۍ مسلمان نما ملاتړي دي د شريعت له مخې ډيموکراسي ولولي او که واقعا دوی په ناخبرۍ کې وي نو الله تعالی ته دې ريښتيني توبه وباسي له ډيموکراسۍ دې لاس واخلي او اسلام ته دې مخه کړي. په يوه ټولنه کې په يوه وخت کې ډيموکراسي او اسلام يو ځای نه شي عملي کيدای بلکه دا دواړه د يو بل ضد دي، اسلام که موجود وي ډيموکراسي له مينځه وړي او که ډيموکراسي راشي اسلام له واکه غورځوي. په اسلام کې اعلى حاکميت د الله تعالی حق دی، د لوړو يا اصلي قوانينو مصدر " وحی " دی. بشر ته دومره اجازه شته چې د اجتهاد له لارې فرعي قوانين د دين له اصلي سرچينو څخه استنباط کړي. په اسلام کې د خلکو اکثريت د حق او باطل معيار ندی بلکه حق او باطل د قرآن او حديثو له مخې ټاکل شوی دي. د ډيموکراسي د انتخاباتو په څېر انتخابات په اسلام کې ځای نه لري. په اسلام کې د مسلمانانو د مشر لپاره شرايط ټاکل شوي، د جاهل او عالم رايه او د متقي او پاک انسان رايه د فاسق او فاجر له رايې سره مساوي نه وي. اسلام د دولت او سياست لپاره خپله تگلاره او نظام لري چې د ډيموکراسۍ له سياسي او دولتي نظام څخه ډېر متفاوت دی. په اسلام کې د ډيموکراسۍ په څېر بې سرحدو ازادۍ نشته، له اسلام څخه مرتد کس ته د مرګ سزا ورکول کېږي، د ضرري او له شر څخه ډکې وينا کولو ته اجازه نشته، بڼه د مسلمانانو مشري نشي کولی، د

بښي او نر حقوق عادلانه دي. بڼه او بد اخلاق شريعت ټاكي، د بد اخلاقي د مخنيوي او د نيكيو د دودولو لپاره د امر بالمعروف او نهی عن المنکر نظام شتون لري.

يادونه:

قدرمن لوستونکی کولای شي چې د ډموکراسۍ د پس منظر په هکله د لا ډېرو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره د (د اروپا د اخلاقو تاريخ) او د (دين او ساينس جگړه) په نوم کتابونه پيدا او ولولي.

همدا راز د ډموکراسۍ د لا بڼه پيژندلو لپاره لاندې لينک ته ولاړ شئ او د غربيانو په ژبه د ډموکراسۍ د پيژندې لپاره له ۲۰۰ څخه ډېر لينکونه ترلاسه کړئ:

<https://en.m.wikipedia.org/wiki/Democracy>

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**